

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 8 (1411) 1977 VASARIS - FEBRUARY 24

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Tame pačiame laive

Kovodami už laisvą tautos bei valstybės ateitį, drauge su estais ir latviais, prisimename ypač tris datas — vasario 16, vasario 24 (estų) ir lapkričio 18 (latvių). Tie 1918-tieji laisvės aušros metai visom trim baltiečių tautom buvo naujos epochos pradžia. Ji pražydo dideliu tautinės ir valstybinės laisvės žiedu, kuriam nebuvo lemta pasiekti šimtmetinės brandos. Vis dėlto jis tiek prasiskleidė, kad jo žydėjimo jėga yra jaučiama ir šiandieną po 35-rių vergijos metų. Jo dėka mūsų tautos pateko vergijon tautiškai gerokai pasirušiosios. Jei caro laikais tautinė sąmonė buvo gana miglota, prigesusi, tai po nepriklausomybės laikotarpio baltiečių tautos pasidarė daug atsparesnės vidinė savos kultūros bei tradicijos šviesa. Jos nebeįmanoma užgesinti. Paverčėjas tai mato ir stengiasi ją ne gesinti, o naikinti, t.y. paskandinti rusiškoje jūroje. Tai pats didžiausias pavojus mažoms tautoms, būtent, fizinis sunaikinimas. Net ir toks milžinas, kaip Sov. Sąjunga, nėra pajėgus paversti sąmoningos tautos dvasiškai, kultūriškai. Jei būtų leista laisvai baltiečių tautoms kurti, jos savo dvasiniu potencialu ne tik atsilaikytų prieš rusiškąją grėsmę, bet ir pralenkėtų rusų vakarietišku savo veržlumu bei gyvastingumu. Deja, kitaip yra fizinėje-biologinėje srityje — čia rusai su kitais slavais vyrauja ir sudaro realią grėsmę, kuri ilgainiui gali sumažėti, kaip rodo dabartinės duomenys.

* * *

Baltiečiai tą pavojų gerai mato. Visos trys mūsų tautos likimo yra susodintos į tą patį laivą ir turi irti bendromis jėgomis. Kai kam gali atrodyti, kad ir tos jungtinės jėgos, lyginant su sovietiniu milžinu, yra per daug silpnos, kad galima būtų tikėtis laimėjimo. Yra manančių, kad su tokiu milžinu reikia ne kovoti, o bendrauti ir jį maldauti. Tokiu keliu einant esą galima daugiau laimėti. Kova prieš jį esanti beprasmiška... Jei taip galvotų baltiečių tautos, tai save pasmerktų saldžiai mirčiai. Žiaurus milžinas pačia savo prigimtimi yra rikiškas, nepripažįstas jokio gailestingumo. Maldavimu tauta savo egzistencijos negali užtikrinti. Išmaldauta viena kita nuolaida tėra laiko praradimas. Dėlto ir baltiečių tautos, siekiančioms užtikrinti savo egzistenciją, belieka ilgos kovos kelias, kovos kultūriname, politiniame ir biologiniame-fiziniame fronte. Fizinis tautų mažumas neturėtų gąsdinti, nes jį atsveria dvasinė didybė. Be to, egzistencinėje kovoje baltiečių tautos nėra vienos. Pavergtųjų fronte šiandieną yra gausūs milijonai kitų tautų. Geografinis sovietinio milžinio išsiplėtimas atrodo imponuojantis, tačiau iš tikrųjų tai yra ir jo silpnumas. Antai baltiečių tautai pažeidžiama. Juo daugiau tautų apžioja milžinas, juo daugiau priešų įveda savon imperiją. Tai turėtų neužmiršti ypač tie, kurie mano, kad egzistencinė baltiečių kova yra beviltiška. Viltis yra, tik ją reikia matyti.

* * *

Baltiečių išeivija ta linkme ir orientuojasi. Matydami bendrą savo likimą, jie jungiasi su kitom pavergtom tautom politiniame fronte, kuris tėra galimas laisvajame pasaulyje. Be to, savo tarpe baltiečiai koordinuoja politinę veiklą taip, kad į pasaulį galėtų apeliuoti kaip tam tikras vienetas. Pvz. Niujorke yra sudaryta baltiečių organizacija veiklai Jungtinėse Tautos ir yra vadinama

BATUNu. Tai "Baltic Appeal to United Nations". Taip pat veikia Pasaulio Baltiečių Santalka, kuri reiškiasi politinių viršūnių veiklos koordinavimu. Vašingtone veikia baltiečių komitetas. Kanadoje darbuojasi Kanados Baltiečių Federacija, sėkmingai organizuojanti Otavoje, parlamento rūmuose, baltiečių vakarus, į kuriuos atsilanko ir politinės viršūnės. Panašia linkme veikia baltiečiai Australijoje ir P. Amerikoje. Kultūrinėje srityje jie taip pat vyksta glaudus bendradarbiavimas, kuris ryškiausiai matomas AABS eilėse, t.y. baltiečių studijų puoselėjimo draugijoje, kuri rengia bendras mokslines konferencijas ir leidžia žurnalą "Journal of Baltic Studies". Tokio bendro darbo matyti ir kitose srityse — teatre, literatūroje ir t.t. Tai gyvastingumo ženklai, kurie kalba ne tik apie tragišką praeitį, bet ir viltingą ateitį, kurioje mažos tautos sušvėta savo dvasine didybe, puoselėta per ištisus šimtmečius laisvėje ir vergijoje. Dėlto estų ir latvių diena yra kartu ir lietuvių diena. Pr. G.

Estijos nepriklausomybės ženklai, kurie išreiškia estų ryžtą atgauti prarastą tautos laisvę

Tomas Venclova Vakaruose

Garsiojo Lietuvos komunistų veikėjo ir rašytojo Antano Venclovo sūnus Tomas nenuėjo savo tėvo pėdomis, pasirinko disidentų kelią ir, nepakędamas sovietinių varžtų, vargais negalais gavo leidimą išvykti užsienin. S.m. sausio 25 d. jis atvyko Paryžiui be šeimos su sovietiniu pasu, galiojančiu penkeriem metams. Su juo telefonu iš JAV jau kalbėjo VLIKO pirm. dr. J. K. Valiūnas, prof. R. Misiūnas, rusų poetas J. Brodskis, rašytoja M. Jurašienė. Rašant šias eilutes, T. Venclova jau pasiekė JA V-bes, kur dėstys literatūrą Kalifornijos un-te bei nuo ko-vo pabaigos vadovauti semina-

ru. Jis ir toliau pasilieka nariu Lietuvos komiteto žmogaus teisėms ginti. Vienas to komiteto uždavinys — registruoti Helsinkio deklaracijos pažeidimus. Sov. Sąjungoje. Į tą komitetą dar įeina: buvusi Sibiro kalinė Ona Lukauskaitė-Poškienė (Sofijos Jasaitienės, gyv. Niujorke, sesuo), gyv. Šiauliuose, kun. Karolis Garuckas, gyd. Eitan Finkelšteinas, gyv. Vilniuje, Viktoras Petkus, buvęs sumintas Kovaliovo teismo metu Vilniuje. Šiuos asmenis KGB nuolat terorizuoja. Nesenai buvo tardomi kun. K. Garuckas ir O. Lukauskaitė, 70 metų amžiaus, 9 metus kalinta Sibire.

Iševijos estai demonstruoja gatvėse, reikalaudami laisvės savo gimtajam kraštui Estijai. Nuotr. V. Pranašičio

Carų ir Kremliaus tikslai

Caras vertė į ortodoksiją, sovietai — į ateizmą, bet abu siekė ir tebesiekia tautų surusinimo

Amerikietis žurnalistas James N. Wallace, baigdamas savo trejų metų tarnybą Sov. Sąjungoje kaip korespondentas (dabar dirba Tokijo mieste), parašė įsidėmėtiną straipsnį apie tautines Sov. Sąjungos mažumas ir išspausdino "U. S. News & A. World Report" 1977. II. 14. Čia pateikiame pagrindines jo mintis bei būdingesnes vietas.

Laiko bomba

Sov. Sąjungos tautybės yra laiko bomba, kurios pavojus kelia rūpestį Kremlui. Ji sudėta iš dviejų dalių: pirmąją sudaro nuolat kylanti įtampa tarp "motinos Rusijos" ir didžiųjų 17-kos krašto tautybių, antrąją — nuolatinis rusų skaičiaus mažėjimas, iki šiol visur dominavęs. Daugelio sovietologų ir vakariečių autoritetų nuomone, mažumų konfliktas Sov. Sąjungoje gali prasiveržti sąmyšiu R. Europoje, jeigu sovietai ims spausiti satelitinės valstybės.

J. N. Wallace pastebi, kad Sov. Sąjungoje žmonės savęs nevadina "sovietiniais piliečiais" (Soviet nationals), o rusais, gruziniais, ukrainiečiais, armenais ir t.t. Tai esą pažymėta ir kiekvieno vidaus pase, be kurio sovietų pilietis laikomas neegzistuojančiu.

Tautybių klausimas sovietų buvo perimtas iš carinės Rusijos, kuri, besiplėsdama, įjungė vis daugiau tautybių. Komunistai, perėmę valdžią, paveldėjo ir visą imperiją po 1917 m. revoliucijos. Leninai bandė spresti tautybių klausimą, bet jo įpėdiniai nepajėgė jo sutvarkyti. Kremliaus politika šioje srityje liko tokia pati, kaip ir caro laikais, būtent, kolonijinė. Kompartijos šefas L. Brežnevus XXV partijos kongrese pasakytoje kalboje pabrėžė, kad tautinės sritys ir respublikos yra pajungtos Maskvai. Vietiniai partai eigučiai esą atsakingi tik dėl už pastarosios politikos vykdymą.

Tautinių prielaidų vadai yra įpareigoti šlovinti "didžiąją rusų tautą", girti "vyresnįjį brolių" už pažangą. Jie taip pat privalo pabrėžti centrinės valdžios gerumą, ypač užsienio atstovų akivaizdoje, ir iškelti pasiektą ge-

rovę sovietinės valdžios dėka. Teoriškai kiekviena iš 15 tautinių respublikų turi teisę atskirti nuo Sov. Sąjungos, tačiau praktiškai tai neįmanoma. Pvz. 1974 m. 14 armėnų nacionalistų grupė buvo nubausta ilgomis kalėjimo bausmėmis vien už tai, kad pasisūlė referendumą — tautos atsiklausimą tuo klausimu.

Rusų mažėjimas

Minėtą atsisakymo idėją lengva užšlopinti diktatūrinėje valstybėje, juoba, kad ji nėra paplitusi. Žymiai sunkiau tvarkyti kitus reikšinius, kaip pvz. besikeičiančią tautybių proporciją. Pagal naujausią 1970 m. gyventojų surašymą, Sov. Sąjungoje yra 242.7 milijono gyventojų, kuriu 129 milijonai yra didrusiai. Bet kiekviena kita tautybė, imant atskirai, pralenkia rusus gimimų skaičiumi, vietomis 4:1 santykiu, kaip pvz. Vidurio Azijoje. Už keleurių metų rusai Sov. Sąjungoje bus mažumos grupė. Kaikurie žinovai tvirtina, kad jau dabar taip yra. Netruksta ir tokių žinovų, kurie tvirtina, kad iki šio šimtmečio pabaigos net slavai (ukrainiečiai, gudai...) atsidurs mažumos kategorijoje. Jau 1985 m. daugiau kaip pusė vyrų ir moterų, pradedančių dirbti, būsią nerusai. Neproporcingai daug pramonės įmonių įsteigta Vidurio Azijoje, kur yra labai daug darbininkų. Tai padeda išlyginti ekonominius skirtumus tarp pažengusių ir atsilikusių sričių, bet kartu stiprina nerusikų sričių ekonominę galią, kuri gali komplikuoti politinę Maskvos kontrolę.

Etninė kariuomenės sudėtis gali tapti dar jautresniu dalyku. Sovietinė valdžia kariuomenę naudoja kaip tautybių tirpinimo katilą. Naujokai iš Vidurio Azijos, Baltijos sričių, Kaukazo karinei tarnybai yra siunčiami Rusijon ir sumaišomi su rusų kareiviais. Mažiausiai 25%, o gal net per 40% Vidurio Azijos ir Kaukazo naujokų nemoka tiek rusų kalbos, kad galėtų būti paskirti atsakingesnėms pareigoms. Jie dažniausiai siunčiami į statybos batalijonus arba pėstininkų dali-

nias kasdieniniams darbams.

Tautų priešinimasis

Beveik kiekvienoje etninėje srityje didėja tautų spaudimas ir kartu rusų reakcija. Pvz. Gruzijoje kaip tautinis protestas buvo suorganizuota visa eilė gaisrų ir mažų bombų sprogimų. Ir apamai gruzinai yra laikomi Sov. Sąjungos alirais dėl jų individualistinio bei savarankiško būdo, mitologinės literatūros įtakos, tradicinio priešiško. Jie atviriau nei kitos tautybės pasisako prieš sovietinę tautų politiką.

Kylantis nacionalizmas yra aiškiai pastebimas nuo Estijos iki Vidurio Azijos ir sovietinių Tolumųjų Rytų. Kai Taline dainų šventėje po oficialios programos estai pradėjo dainuoti patriotines dainas, sovietai nutelbė juos paleistais triukšmingais garsiakalbiais. Uzbekistane mahometonų šventės būna tiek populiarios ir sutraukia tiek daug žmonių, kad kompartijos vadai įsakė organizuoti įvairių prieš šventes ir pakeisti jas "bendromis sovietų tradicijomis". Mat, Kremlius prisibijo, kad anos šventės išstumtų socializmo. Šis rūpestis buvo išreikštas sovietiniu filosofų knygoje, išleistoje 1975 m. Joje rašoma: nacionalizmas "yra vienas socializmo priešų kozirius. Skatindami nacionalizmą, jie tikisi atstatyti buržuazines sistemas socialistiniuose kraštuose... (tačiau) istorinė patirtis socialistinių šalių piliečių tautiniams jausmams teikia naują reikšmę."

Tos "naujos reikšmės" teikimas apima tautinių respublikų rusinimą, vietinių kalbų pakeitimą rusų kalba, laikymą sritinių kompartijų stiprioje Maskvos kontrolėje ir prievartinės priemonės tais atvejais, kai visa kita nepadedą.

Maskva tokią oficialiąją, savo politiką vadina "bendro sovietinio turinio" vystymu. Tautinių sluoksnių veikėjai betgi pabrėžia, kad Kremlius iš tikrųjų siekia sunaikinti tautines kultūras. Valdžios pareigūnai Gruzijoje tai kitaip aiškina. Esą mišrių vedybų gausėjimas, sutalijonus arba pėstininkų dali-

Pasaulio įvykiai

JAV PREZ. J. CARTERIS SPECIALIU LAISKU FIZIKUI DR. A. SACHAROVUI pažadėjo testuoti savo tvirtą kovą už žmogaus teises ne tik Amerikoje, bet ir užsienyje. Jo vyriausybė stengsis išlaisvinti vadinamuosius sąžinės kalinius, siekti žmogaus teisių gerbimo, kad pasaulio tautos, turinčios skirtingą kultūrą bei istoriją, galėtų gyventi viena šalia kitos, remdamosios taika ir teisingumu. Šis laiškas A. Sacharovui buvo įteiktas JAV ambasadoje Maskvoje, kai KGB suėmė keturis žmogaus teisių komiteto veikėjus — poetą A. Ginzburgą, rašytoją M. Rudenką, fiziką J. Orlovą ir mokytoją A. Tichy, sekusius Helsinkio konferencijos nutarimų pažeidimus. J. Carteris yra pirmasis JAV prezidentas, tiesioginiu laišku drįsęs kreiptis į pagrindinį sovietų disidentą A. Sacharovą, kai tuo tarpu buvęs

prez. G. Fordas, H. Kissingerio įtaigojamas, netgi vengė oficialaus susitikimo su A. Solženicu Baltuosiuose Rūmuose. Prez. J. Carterio drąsą laikysena dar labiau išryškina faktas, kad jam jau turėjo būti žinomas "Pravdos" vedamasis, aštriai puolęs JAV valstybės departamentą už kišimąsi į Sovietų Sąjungos bei kitų komunistinių valstybių reikalus, kai buvo bandyta užstoti A. Ginzburgą ir žmogaus teisių memorandumo autorius Čekoslovakijoje. Pasak "Pravdos", tokia laikysena sudaro grėsmę atolydžio politikai ir yra sąmoningas bandymas įtempti santykius prieš Belgrado konferenciją, kuri šią vasarą turės patikrinti Helsinkio nutarimų vykdymą. Nepaisydama tokių pastabų, prez. J. Carterio vyriausybė keturių žmogaus teisių kovotojų suėmimą Sovietų Sąjungoje ruošiasi iškelti Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijos posėdyje Zenevoje. Šį žingsnį sovietų atstovas V. Zorinas jau iš anksto pasmerkę kaip kišimąsi į vidinius Sovietų Sąjungos reikalus. Kovo mėnesį Maskvoje lankysis naujasis JAV valstybės sekr. C. Vance ir tarsis strateginių ginklų sutarties reikalais. Jeigu disidentų sukelta įtampa iki to laiko nebus pašalinta, jis greičiausiai grįš be naujos sutarties, apribojančios strateginių ginklų skaičių.

turėjo žygiuoti dvi mylias iki Austrijos sienos.

ZUDYNES UGANDOJE

Karingasis Ugandos diktatorius I. Aminas, buvęs virėjas ir kariuomenės viršila, skelbiasi vėl užgniauzęs nesėkmingą sukilimą. Ši kartą pagrindiniais kaltininkais buvo apšaukti: negrų kilmės anglikonų arkiv. L. Luwumas, vidaus reikalų min. O. Ofumbis, žemės ir vandens išteklų min. plk. ltn. E. Royema. I. Amino teigimu, šis trijulė žuvo automobilio nelaimėje, vežama į tardymą, bandydama nuginkluoti automobilį vairavusį šoferį. Su tokiu pasiaiškinimu nenori sutikti pasaulis, nes juk sumitieji paprastai nepatikimi tik vienam šoferiui. Juos visada lydi sargybiniai. Spėjama, kad sumitieji buvo sušaudyti ir kad tik po jų mirties buvo inscenizuota automobilio nelaimė. Tokios nuomonės yra Tarptautinė Teisinių Draugija Zenevoje, raginanti Jungtines Tautas ištirti žmogaus teisių pažeidimus Ugandoje. Net ir kairiųjų kaimyninių negrų valstybių spauda šį kartą pasisako už diktatoriaus I. Amino sutramdymą. Atrodo, jis vėl tariamo sukilimo sąskaiton susidorojo su šimtais ugandiečių, kurie yra nepatenkinti jo diktatūra.

VATIKANO RADIJAS

Vatikano radijo trumpųjų bangų siųstuvas šią vasarą pradės naudotis didžiausia pasaulyje sukamąja antena, įrengta ant 260 pėdų bokšto prie Romos. Siųstuvo pajėgumas — 500 kilovatų. Transiacijos tada lengvai pasieks Sovietų Sąjungą bei jos satelitus, gerokai pakenks jų trukdymas. R. Europos programos vadovo kun. P. Borgomeo duomenimis, dėl trukdymų Vatikano radijas kartais būdavo priverčiamas keisti bangas, tačiau dabartiniai trukdymai nėra tokio masto, kaip būdavo šaltojo karo laikais. Čekoslovakija ir Sovietų Sąjunga Vatikano radijui daro priekaištą dėl žinių apie disidentų veiklą.

PALESTINIEČIŲ VALSTYBĖ

Palestiniečių PLO organizacija įteikė Austrijos kancleriui B. Kreiskui naujos valstybės planus, kurie buvo paskelbti Vienos laikraštyje "Arbeiter Zeitung". Juose PLO vadai pasisako už Palestinos valstybės įsteigimą ir jos taikius santykius su Izraeliu, jeigu būtų sumokėta kompensacija arabams, palikusiems savo turimą dabartiniam Izraeliui. Palestinos valstybę sudarytu vakarinės Jordano upės pakrantė, Gazos juosta, Himos ir Aujos vietovės. JAV valstybės sekr. C. Vance šiuo metu lankosi Artimuosiuose Rytuose ir veda pokalbius su Izraelio bei arabų vadabartiniame Izraeliui. Palestinos valstybę sudarytu vakarinės Jordano upės pakrantė, Gazos juosta, Himos ir Aujos vietovės. JAV valstybės sekr. C. Vance šiuo metu lankosi Artimuosiuose Rytuose ir veda pokalbius su Izraelio bei arabų vadabartiniame Izraeliui.

ITAMPA ČEKOSLOVAKIJOJE Čekoslovakijoje už grotų atsidūrė keturi žmogaus teisių gynėjai — rašytojai V. Havelis, L. Vaculikas, žurnalistas J. Lederis ir teatro direktorius O. Ornestas. Jų suėmimą patvirtino dvi dienas Švedijoje viešėjęs Čekoslovakijos užsienio reikalų ministerio pavaduotojas D. Spacilas. Jis betgi nesutiko priimti jokio švedų protesto, akcijai prieš disidentus dangstydamas savo krašto vidaus reikalais. Bratislavoje policija apsuė buvusio kompartijos vado A. Dubčeko gyvenvietę, izoliuodama jį nuo vietinių disidentų ir užsieniečių korespondentų. Iš Prahos—Vienos traukinio buvo išsodinti atidžiai iškrauti du užsieniečiai žurnalistai — "New York Times" korespondentas P. Hofmannas ir vokiečių "Stern" žurnalo atstovas W. Kratzeris. Pastarasis pėsčias

Tėviškės Žiburiai — lietuvių savaitraštis2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$10.00, pusmetinė — \$6.00. Rėmėjo prenumerata \$15.
Skelbimui ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$10.00 per year, \$6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Kritiškas žvilgsnis į save

Yra žmonių, kurie neužsidaro asmeniniuose savo rūpesčiuose, bet spiria prie sienos žymius politinius asmenis su klausimais dėl siuntinių, keltinių ir kitų suvaržymų sovietų užimtuose kraštuose. Lietuvoj sudarytas Helsinky išskeltoms žmonių teisėms propaguoti komitetas, ariai siunčia Marijos statulą į Lietuvą, mažame St. Catharines mieste įvairios tautybės buriari bendrą organizaciją kovai už pavergtųjų teises. Tai idealizmo ir kilnių siekių pavyzdžiai.

Mūsų spaudoje vis pasigirsta balsų, raginančių eiti į draugystę su kitų tautybių žmonėmis ir įieškoti būdų geriau juos pažinti ir taip pat juos supažindinti su mūsų istorija bei siekais. Gaila, kad, išskyrus vieną kitą iniciatyvos švystelėjimą, kuri daugiausia išeina ne iš lietuvių, tie balsai ir lieka šauksmu tyruose. Mat, mes taip užsiėmę savęs linksmim, kad niekam kitam nebėra laiko, o darbų, kurie būtų prasmingi ir gal nors lašeliu prisidėtų prie mūsų aplinkos praskaidrinimo ar pasaulio sąžinės pakutenimo, yra labai daug.

Vienoje srityje mes labai veiklūs. Parengimai du ar net trys iš karto (Toronto ir kitur). Be šitų lietuviškų parengimų mes nebūtumėm lietuviška kolonija. Tuose parengimuose reiškiasi mūsų menininkai, jaunimo grupės. Bet turėtų būt ir kita veiklos pusė — socialinė, visuomeninė, moralinė. Deja, mes paslepjam galvas į smėlį, jei kas primena betkokias problemas. Mums lengviausia pasirinkti peteliškių ("social butterflies") gyvenimą. Iš baliuko ir baliukų, nuo stikliuko prie stikliuko, niekad ilgiau nesustojant, nieko reikšmingesnio nepasakant, su šypsniu numetant "kaip gyvenat" ir nelaukus atsakymo skrendant toliau. Tai yra bėgimas nuo gyvenimo, o ne tikras gyvenimas. Tikras gyvenimas yra ir mūsų vaikų įtaigoja, formuoja savo peršamom pažiurom visą laiką, pažiurom, kurios yra visiškai priešingos mūsų nusistatymams, bet mes elgamės taip, lyg tai mūsų visai neliestų.

Neseniai Toronto vyskupas, visos katalikiškos ir nekatalikiškos bendruomenės pradėjo akciją prieš pornografiją. Bet pas mus apie tai nė žodžio. Mes tu

žurnalų nevartom, negyvenam Yonge gatvėje, taigi mūsų neliečia. Iš tikrųjų gi pornografija siaučia ne tik Yonge gatvėje. Jos pilna bibliotekose, kairur net mokyklose, o kiekvienoje kampo krautuvelyje, kur einame pirkti pieno ar cigarečių, lentynos rėkia provokuojančiais pornografiškų leidinių viršeliais. Ant tų pačių lentynų sudėti humoro laikraščiai vaikams, kryžiažodžiai ir panaši vaikų literatūra.

Mokyklos išdarinėjo visokius eksperimentus su mūsų vaikais, kol pagaliau pamatė, kad daugelis jų labai gudrus sekso reikaluose, bet nemoka baigę gimnaziją pakankamai skaityti.

Televizija ne tik pilna šlamšto, bet tiesiog indoktrinuoja moralinį palaidumą ir kriminalinį nusiteikimą. Mes niekur nepaieškėm balso. Kaip nemaža, stipri bendruomenė mes, dargi susidėję su kitais, galėjom daug kur pasisakyti ir prisidėti prie kovotojų už švaresnę, teisingesnę mus supančią aplinką.

Savo tautinius jausmus visai numarinom. V a i k a m s nebeįdrįstam ne tik priminti, kad kalbėti tarpusavy lietuviškai, bet ir patys į juos kreipiamės angliškai.

Lietuvių kalinių kančias Sibire ir kitur taip pat sėkmingiau iškilia svetimaudžiai. Mes tik aštriais žodžiais pasmerkiame bolševikus, bet kiti bando siųsti kalininius siuntinėlius.

Nors iš paviršiaus mes atrodome labai linksmi, gyvi ir šaunūs, bet tikrumoje mus yra apėmusi apatija. Gal tai yra natūralu. Mes daug sveikatos padėjom auklėdami savo šeimas ir dabar, kai matom, kad ateina senatvė ir jau nieko nebenuveiksim, nebepakeisim, mes stengiamės gyventi šia diena ir bėgti nuo problemų. Bet iš kitos pusės, kai pamatai, kiek vis dar žmonės išieškoja energijos ir laiko ginčams apie tai, ar galima važiuoti į Lietuvą, ar ne, kiek skiriama laiko asmeninėm pramogom, kurios dažnai nėra net pramogos, o tik statuso ženklas, tada pagalvoji: jei nukreiptume tą energiją į konkrečius darbus, galėtumėm dar ne tik šį tą naudingesnį nuveikti, bet ir patys pasijustumėm pilnesniais ir vertesniais žmonėmis, o ne beprasmėms skrajiojančiom peteliškėm. B. Rūta

Kauno Politechnikos Institutas, įsteigtas 1950 m., sudarytas iš buvusių Kauno universiteto inžinerinių fakultetų

"Mūsų kaimynas — Lietuva"

Lenkijos korespondentės ispūdžiai apie dabartinį gyvenimą Lietuvoje

Varšuvos lenkų dienraštis "Polityka" 1976 m. 41 nr. išspausdino savo korespondentės Anna Stronska ispūdžius iš Lietuvos, kurių įdomesnes vietas pateikiame "T2" skaitytojams.

Trikalbis kraštas

Lietuva — trikalbis kraštas: pažinau lenkų, kuri darbe kalba lenkiškai, namuose, atsižvelgdama į savo vyrą — tik lietuviškai. Tačiau buvau šeimoje, kurioje vyras ir žmona kalba lenkiškai, su vaikais — lietuviškai, darbe — vėl lietuviškai, o ji rusiškai. Pažinau taip pat šeimą, kurioje lietuviškai buvo išteklėjusi už lenko. Kai vaikai suaugo ir reikėjo pase atžymėti jų tautybę, vienas sūnus ir dukterė pasirinko lietuvių tautybę, antras sūnus — lenkų, o keturiolikametis sūnus — dar neapsisprendęs.

Mums (lenkams — K. B.) tulpė primena Olandiją, tuo tarpu kaimyninė Lietuva ją laiko savo tautine gėle, surišta su pročiu, mielai matomu lenkų tarpe. Antai, Kauno lenkų mokykloje Ad. Mickevičiaus gimtadienio proga pamokų nebūna. Abiturientų vakare kiekvienas auklėtinis m o k y t o j u i ieškia puokštę rožių. Kai surenkama jų apšči, nešama prie paminklinės lentos, kurioje pagrindą sudaro tulpės ženklas, perpintas Adomo Mickevičiaus inicialais.

(Si mokykla yra grynai lietuviška, nieko bendro neturinti su lenkybe. Tai buvusio Kauno jėzuitų gimnazija, jos mokiniai gėlėmis pagerbia A. Mickevičių kaip rašytoją. Red.)

Daug lenkiškų mokyklų

Lietuvoje gyvena 230.000 lenkų. Jie turi labai daug mokyklų (kiek mokyklų turi Lenkijos lietuviai? — K. B.), kuriose pamokos dėstomos lenkų kalba iš lenkiškų vadovėlių. Juos išleido vietinės pajėgos.

Kokių būdu užtikrinti mažumai gerą mokymo lygį, kad jaunimas neturėtų kalbos problemų?

Lietuva — beveik 200 lenkiškų mokyklų "respublika". Lietuvos jaunimas mokosi dviejų kalbų (jos bus reikalingos kasdieniniame gyvenime) ir vienos Vakarų kalbos. Tuo tarpu jaunimas lenkiškose mokyklose turi mokytis keturių kalbų (lenkų, rusų, lietuvių ir vienos Vakarų). Tai n e m a ž a s apsunkinimas. (Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje lenkų okupacijos laikais taip pat buvo keturios kalbos, be to, Lenkijos geografija ir istorija, — K. B.). Kad lenkiškas jaunimas vėliau neturėtų jokių kalbinių sunkumų augstosiose mokyklose, nekalbant jau apie kasdieninį gyvenimą, mokslas lenkiškose mokyklose trunka vienerius metus ilgiau.

Egzaminuose į augstąsias mokyklas tautinių mažumų mokyklų abiturientams taikomos tam tikros lengvatės: egzaminus jie gali laikyti lenkų kalba, o rašomuosiuose užtenka rusiškos santraukos.

Idomios diskusijos įvyko dienraštyje "Červony Standar" (Vilniuje leidžiamas lenkų dienraštis. 30.000 Lenkijos lietuvių neturi nė savaitraščio — K. B.). Jų išvada — tai L. Bžozovskos straipsnis "Dar kartą apie mokyklas gimtąja kalba". Rusui gražiausia ir mieliausia kalba (ir turi būti) yra rusų, lietuvių — lietuviui, ukrainiečiui — ukrainiečių, o estas tvirtina, kad estų. Ir kiekvienas sako savo teisybę.

Lenkiška knyga Lietuvoje? Labai palanki dirva. Skaitytojai, nemokantys lenkų kalbos, susipažįsta su beletristika iš rusiškų vertimų, kurių yra pakankamai. Kaip pranešė vietos spauda, pastaraisiais metais Sov. Sąjungoje pasirodė 2000 lenkiškų leidinių vertimų beveik 38 kalbom, kurių 1400 buvo literatūrinės vertės. Lenkiškos knygos parodos — dekadės rengia-

mos ne tik kultūrinuose centruose, kaip Maskva, Leningradas, bet ir tolimuose miestuose — Taškente, Tbilisye. Vilniuje ji rengiama kas dveji metai. "Červony Standar" siūlo Lietuvoje rengti ją kiekvienais metais.

Svietimas ir moterys

Sov. Sąjungos jaunimo eilėse susidomėjimas humanitariniais mokslais didėja, tačiau ir toliau pirmenybė t e i k i a m a techniškiems fakultetams. Lietuvos studentams moderniausias dalykas yra politechnika, kai tuo tarpu mergaitės linkusios į humanitarinius mokslus. Vis daugiau moterų Sov. Sąjungoje baigia studijas (Lietuvoje daugiau kaip vyrų), tačiau vadovaujančiose vietose mieliau matomi vyrai. Iš 2000 kolchozų Lietuvoje tik 26-šiuose pirminkų pareigas eina moterys.

1975-76 m. iš 2944 Vilniaus abiturientų augstąsias mokyklas pasiekė 1394, nes atranka — konkursiniai egzaminai yra gana sunkūs. Išgirdau taip pat labai nemalonią nuomonę apie universiteto studijas. Tendencija studijuoti yra paplitusi daugiau tėvų tarpe negu jaunimo, nes finansiniai motyvai nėra svarbūs.

Lietuva (kartu su Latvija ir Estija) yra ta respublika, kurios drabužių mados ir butų įrengimas groja pirmu smuiku visoje Sov. Sąjungoje. Taip pat jų valgyklos, kavinės statomos pavyzdžiui visai S o v. Sąjungai estetiniu ir aptarnavimo atžvilgiu.

Pažiūra, kad idėjos žmogus nereikalauja tokių kvailysčių, kaip geriau ar blogiau sukirptos eilutės arba geriau pasiūti batai, ir Sov. Sąjungoje skamba juokingai.

Girdėjau, kad lietuviai noriai veda lenkes. Lenkė žmona man prisipažino, kad jos motina, nors labai patenkinta žentu (nes tai susivaldęs, ramus, gražios išvaizdos, aiškus lietuvis), tačiau su giliu atsidusimu pasako: Vytautas jau 30 metų gyvena mūsų namuose, bet ir šiandieną nežinome ką jis galvoja...

Anekdotai

Tyliųjų tauta? Šiame posakyje yra tiesos, tačiau iš tokių mažų pavyzdžių negalima daryti ryškių sprendimų. Lietuvis ne lygus lietuviui. Apie tai pasakoją ir senas kaimo anekdotas.

Ir kas daugiau, jeigu ne velnias, šalia žmonių, pasireiškia? Taigi, Liuciperis užėjo velniui ugnies kamuolį ant pečių ir liepė numesti ant šventovės. Velnias išėjo atlikti jam pavesto uždavinio ir pakeliui sutiko raganą. Mūsų didvyris atsisakė šventovės, numetė ugnies kamuolį į krūmus ir visą mielą naktelę pralaido su ragana. Sekančią dieną jis pranešė Liuciperiui, kad uždavinį pilnai įvykdė. Ir nuo to laiko, kalbama Lietuvoje, visi vyrai meluoja.

Daugybė tų anekdotų. Pvz. ir vėl velnias, kuris labai supykto

ir įsodino tris lietuvius į maišą. Vienas jų buvo džukas, antras suvalkietis, trečias žemaitis. Krato velnias maišą, vana jo lazda, bet maišo viduje — tyla. Nusibodo velniui. Liepė jiems išlipiti. Pirmas išeina džukas, tiesia savo kaulus, bet nesitraukia.

— Ko lauki? — klausia velnias.

— Draugo, — atsako džukas. Vis linksmiau draugystėje!

Išlenda suvalkietis ir taipgi palieka stovėti prie maišo.

— Kodėl tu neini? — klausia velnias.

— Palauksiu, — sako suvalkietis, — maišas visuomet bus reikalingas. — Laikas žemaičiui.

— Lipk! — šaukia velnias, bet maiše tyla.

— Kas ten su tavim? — nekankrauja velnias.

— O ko skubėti? — sako žemaitis. — Aš laukiu.

— O ko gi lauki.

— Ko? Aš pats į tą maišą neįlindau. Kas mane įstūmė, tas turi ir ištraukti...

Velniai Lietuvoje susilaukė savo kampelio Kauno muzėjuje. Jame yra 260 statulėlių iš akmens, medžio, molio, keramikos ir net gobelenuose įautų velniukų. Ilgus metus juos rinko A. Zmuidzinavičius. Jo "hobby" taip išgarsėjo, kad velniukus jam siūst pradėjo Lenkija, Anglija, Čekoslovakija, Japonija.

Daug skyrybų

Vilniuje, 32% santuokų yra mišrios tautiniu požiūriu. Tokiose aplinkybėse sostinės negalima laikyti rodikliu statistiniams reikalams, įieškant lietuviškų. Jų reikia įieškoti kaimuose. 1975 m. sociologų suvažiavime Kaune buvo plačiai gildendami šeimos reikalai, nes skyrybų atžvilgiu Sov. Sąjungoje pirmoje vietoje yra Estija, Lietuva, Latvija ir Leningrado sritis. Suvažiavimo dalyviai nesigilino į kitų respublikų statistikas, tačiau skyrybas Lietuvoje jie gildeno ne tik mieste, bet ir kaime, kur jų yra žymiai mažiau.

Visdėlto dirbančios lietuvių tės rūpestingų motinų ir gerų šeiminkinių vardą. Tai labai reikšmingas dalykas idealios šeimos gyvenime. Kaimo vyras gali būti geriausias savo gyvenimo drauge, tačiau labai retai ją pavaduoja grindų plovime. Mažai tokių, kurie išeina pasivaikščioti su vežimėliu, bijodami pajukos.

Lietuvoje daugiau moterų nei vyrų turi augstąjį išsilavinimą. Nuostabi statistika kraštui, kuris dar taip neseniai buvo ultrakaimietiškas. Šią informaciją davė minėtas sociologų seminaras, kuriame taip pat kalbėta apie prarają tarp išsilavinusios jaunos moters ir jos motinos, pvz. Moldavijoje. Pozityvūs reiškiniai, tačiau sudarą komplikacijų dviejų kartų bendradarbiavime.

Paruošė K. Baronas

PADĖKA

1976 m. gruodžio mėnesio 14 dieną mirė

a.a. Zuzana Daugvainienė.

Nuoširdžiai dėkojame visiems už nuoširdumą mūsų sunkiose dienose, kai netekom mylimos mamytės ir sesutės.

Brangiausia ir jai mylimiausia dovana buvo toks didelis skaičius užprašytų šv. Mišių. Nuoširdus ačiū.

Taip pat nuoširdi padėka Prisikėlimo parapijos kunigams ir kun. P. Azubaliui už maldas šermentyse, dalyvavimą laidotuvių ir palydėjimą į kapines. Nuoširdi padėka Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos seselėms už dalyvavimą ir dvasinę paramą.

Ypač dėkojame p.p. Kolyčiam už pagalbą visuose laidotuvių reikaluose. Ilgai atsiminsim Vinco Kolyčiaus raminančius žodžius.

Dėkingos esame visoms šeiminkinėms, kurios prisidėjo aukomis ir darbu ruošiant pusryčius.

Didžiai įvertiname A. Sungailienės darbą ir laiką, paruošiant nekrologą "Tėviškės Žiburiuose".

Nuoširdi padėka atsiuntusiems gėles ir visiems atsilankiusiems bei išreiškiusiems užuojautas.

Tiek daug parodėte širdies — negalime visų išvardinti, bet Dievas žino jus visus ir atlygins geriau, negu mes galėtume.

Liūdinčios — **duktė Dalia Muellerienė**

sesuo **Marija Gudaitienė** ir šeimos

PADĖKA

Mielai žmonai bei brangiai mamytei

a.a. Sofijai Gustainienei-Biretienei

mirus, nuoširdžiai dėkojame kun. klebonui Aug. Simanavičiui, kun. klebonui P. Azubaliui ir kun. B. Mikalauskui už atnašautas šv. Mišias Prisikėlimo parapijos šventovėje bei visiems dvasiškiams už velionės lankymą ir dvasinį stiprinimą ligoninėje, už maldas laidotuvių namuose ir už palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Taip pat su meile ir dėkingumu prisimename visus, kurie lankė velionę ligoninėje, o jai mirus — laidotuvių namuose, dalyvavo šv. Mišiose, palydėjo į kapines, nešė karstą, atsiuntė gėles, užprašė šv. Mišias, pareiškė užuojautą žodžiu, laišku, spaudoje ar kitokiu būdu pagerbė mums brangią velionę.

Nuoširdi padėka A. Simanavičiui už giedojimą šventovėje bei akompaniatoriui D. Viskontienei.

Teatlygina Jums visiems Augščiausias už Jūsų mielą nuoširdumą.

Nuliūdę — **Jonas Gustainis**

Adomas ir Vytautas

Biretos bei jų šeimos

MAMYTEI**Klevelande mirus,**

jos dukterį **URŠULĘ ŠIAUČIONIENĘ** su šeima, sūnų **KAZĮ** ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

P. M. Genčiai
J. E. Misiai

I. L. Ramonai
R. Miškinienė

Po sunkios ligos**TĖVUI mirus,**

bičiulį **HENRIKĄ NAGĮ** ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

Ilona ir Romas Maziliauskai

Brangiai Mamytei**A+A****Marijai Kudlinskienei**

mirus, dukrą **J. FALKAUSKIENĘ**, jos vyrą bei visą šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

A. Kesiūnas
J. A. Leščius

J. Stonkus
S. P. Dalius

P. P. Lukošius

MARIUI ir VYTUI PAŠKOVIČIAMS

bei jų giminėms,

mylimai MOTINAI mirus,

reiškiu gilią užuojautą —

Stasys Jankauskas

Canadian Art Memorials Ltd.**176 LAKESHORE ROAD WEST**

(kampas Mississauga Road N.)

Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of
Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniška. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagomintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757**Namų telefonas 278-4529****Mobawk Furniture Ltd.****PILNAS****NAMŲ****APSTATYMAS**

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — **137 RONCESVALLES Ave.** — Tel. 537-1442
Rytuose — **2448 DANFORTH Ave.** — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbimo mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėės

HOUSE of DENMARK
pavasarinis išpardavimas

visų pavyzdinių skandinaviskų baldų — lempų, paveikslų, dovanų, pūkinių antklodžių ir kt.

Pranešame

mūsų nepaprasta metinį
5 valandų išpardavimą

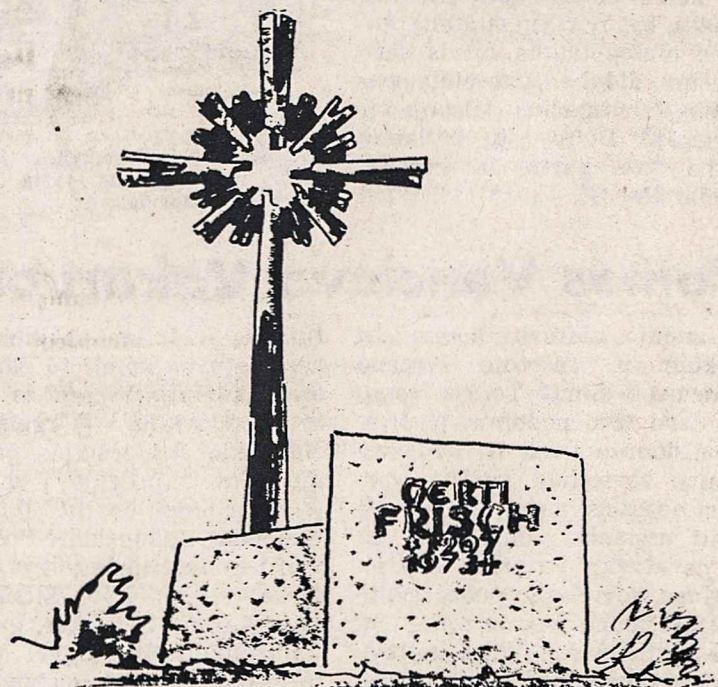
1977 m. kovo 5, šeštadienį, nuo 6 v.v. iki 11 v.v.

Ten turėsite teisę pirkti mažesne kaina, negu buvo skelbta.
Sumuštiniai, pyragaičiai, kava

HOUSE of DENMARK

1942 Avenue Road
Toronto,
787-5767

2 blokei į pietus nuo
401 viekelio
Naudokitės už krautuvės esančia autoakšte

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglington)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriskas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Susitiko "Tėviškės Žiburių" spaudos vakare Anapilio salėje. Iš kairės: hamiltoniško "Gyvataro" vadovė G. Breichmanienė, grįžusi iš sėkmingos išvykos Australijon, J. Rinkūnienė, dail. A. Tamošaitienė. Nuotr. St. Dabkaus

Šalpa persekiojami Lietuvai

Su pasididžiavimu skaitome "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką" ir stebimės dideliu žmonių pasiryžimu bei pasiaukojimu. Daugelis mūsų, žinodami sovietų agentų ir valdžios veiklą su jų naudojamomis techniškomis priemonėmis, pasakytume, jog leisti slapta spaudą okupuotoje Lietuvoje neimanoma. Tačiau "LKB Kronika" spausdinama nuo 1972 metų.

"LKB Kronika" ir dabartinė "Aušra" atskleidžia faktus, kur ir kaip persekiojami lietuviai. Slaptoji spauda reikalauja tautinės ir religinės laisvės lietuviui žmogui pagal sovietų oficialią valstybės konstituciją. "LKB Kronika" yra didžiausia rakštis melu ir smurtu besilaikančiai sovietinių rusų sprespaudai. Sumitų tautiečių, dirbusių "LKB Kronikos" leidime, likimas yra mums gerai žinomas, nes visi eina N. Sadūnaitės ir kitų keliu. Jie šiam tautos gynimo darbiui skiria ne rublį ar dolerį, bet darbą su rizika netekti tarnybos, buto, šeimos. Jie ryžtasi prisiimti tremtį į Sibirą arba patekti į politinę ligoninę, kurioje moderniausiais chemikalais žmogų deformuoja dvasiškai. Jie tautos gynimui aukoja viską, įskaitant savo gyvybę.

Ką mes, esantieji laisvame pasaulyje, darome jiems pagalbą toje nelygioje kovoje? Turime JAV-se Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybą ir religinės šalpos organizaciją, vadovaujamą kun. K. Pugetvicius. Ji stengiasi šiuo reikalu organizuoti pagalbą. Toks didelis darbas negalimas palikti vienam žmogui. Reikia visų talkos. Lietuvių parapijose viena kartą ir metus daroma rinkliava, dažnai kaikiuriose vietose tik su vieno sakinio paaiškinimu. Vieni rinkliavos pntinēn imeta dolerį, kiti mažiau, o daug jų pintinę praleidžia nieko nedavę. Ar tai rimta parama?

Atrodo, kad jau daug užsidarė savo asmeninėse pilyse (pagal "TZ" š.m. 4 nr. vedamąjį) ir kitų nebeomato. Kaliname 18 šimtmečio lietuvių bajorus, kurie dažnai puotaudavo, keldavo savo asmeninę tuščią garbę ir visai nesirūpino lietuviška liaudimi, valstybės tvarka bei jos gerove. Ar daug geriau yra daroma dabar? Prieš kelerius metus man teko dalyvauti viename išskirtiname moderniuju "bajorų" susirinkime. Jame dauguma nubalsavo, kad Lietuva yra iluzija, kad esantiesiems pavergtoje Lietuvoje padėti nėra jokia jų pareiga. Nei policija, nei mokesčių rinkėjai negali jų pasiekti šiam reikalui. Taip buvo apginta "bajoriška teisė" užsidaryti savo "pilyse". Po to susirinkimo beveik visi nuvažiavo į vieną "pilį" ir vaišinosi ligi paryčių. Gal Kremliaus valdovai nežinojo apie tai, o būtų atsuntę medalių ir pagyrimą. Būna dar blogiau, kai savi tautiečiai įieško slapto spaudos, stengiasi išduoti bendradarbius, kad tik būtų sugriautas tautos gynimo darbas.

Kas galėjo logiškai tikėti, kad 1918-1920 m. Lietuva prisikels laisvam gyvenimui, kai abu kaimynai buvo milžinai? Bet Lietuva prisikėlė. Tai nebuvo iluzija. Kiekvienas lietuvis stoji vieningai į kovą ir ją laimėjo. Jei rusai tikėtų, kad lietuviai nuo jų neatsiskirs, tai gal jų ir nepersekiotų. Dabar jie nori su naikinti religinį lietuvių tikėjimą, kad vėliau lengvai galėtų nugalėti ir tautinį pasipriešinimą.

Prieš tą didelę komunistinę rusų galybę kovoja "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" ir "Aušra". Kaip ir kiekvienoje kovoje, nukentėjusiu yra nemažai. Vieni išstremti, kiti kalėjimuose, o tretieji pasilikę be maitintojo, be darbo, dažnai tardomi, persekiojami. Yra nemažai ligonių bei invalidų iš partizanų laikų, kuriais valstybė nesirūpina. Jie vargsta, nors kada kitų duosni ranka jiems šiek tiek pagelbsti. Mes turime paklausti, ką mums sako iš ten atvykę nepasidavę lietuviai, ką sako rusų kovotojai už savo laisvę. Šiam reikalui vieno dolerio auka nėra S. Amerikoje dirbančiam prisidėjimas ar parama pavergtam kraštui. Jų paramai reikia aukoti rimtai. Mes galime ir turime teikti jiems nuolatinę pagalbą.

Neseniai vienas asmuo Kanadoje norėjo skirti savo auką religinei šalpai Lietuvoje, bet net kaikiurie parapijų kunigai nežinojo, kur ir kas gali auką priimti. Po ilgų pastangų buvo surastas kunigas, kuris sutiko auką priimti ir persiuntė religinės šalpos Lietuvoje centrui. Tai dar ryškiau parodo, kad šis

reikalas permažai žinomas. Ar gi neturėtų būti šiuo reikalu daugiau kalbama, rašoma ir daroma? Reiktų, kad prie kiekvienos parapijos, bendruomenės ar organizacijos būtų šiam reikalui specialiai pakviesti žmonės, kurie organizuotų pavergtoje Lietuvoje nukentėjusiems kovoje prieš pavergėjus šalpa.

V. Petrelis
Red. Pastaba. Religinės šalpos reikalui "TZ" buvo nekarta rašyta, skelbta parapijose, bet rečiau kartojami dalykai užsimiršta. Kanadoje religinė Lietuvos šalpa rūpinasi Kanados Lietuvių Katalikų Centras, kuris kasmet pirmąjį kovo sekmadienį skelbia Tikinčiosios Lietuvos Dieną. Ta proga beveik visose Kanados lietuvių katalikų parapijose bei misijose daroma rinkliavos religinei Lietuvos šalpai, kurią globoja vysk. V. Brizgys. Norintieji tam reikalui įteikti asmeninę auką bet kuriuo metu gali tai padaryti per parapijų klebonus arba siųsti K.I.K. Centro religinės šalpos misijai (kun. Aug. Simanavičius: OFM, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A5). JAV-se religinė Lietuvos šalpa rūpinasi Lithuanian Roman Catholic Religious Aid, 64-09 56th Rd., Maspeth, N.Y. 11378, USA.

PRANAS IR ALGIRDAS BRAZINSKAI, apsilonkę Los Angeles mieste, Kalifornijoje, ir susitikę su daugeliu tautiečių Nuotr. Alg. Gustaičio

Keliaujame į Lietuvą!

14	gegužės 28 – birželio 11
DIENŲ	birželio 17 – liepos 1
RYTŲ	liepos 8 – liepos 22
EUROPOJE	rugsėjo 9 – rugsėjo 23
	rugsėjo 23 – spalio 7
	spalio 14 – spalio 28
	lapkričio 11 – lapkričio 25

Visom kelionėm 6 dienos skirtos Vilniuje. Numatoma aplankyti Helsinkį, Leningradą, Rygą, Taling. Vietų skaičius ribotas.

Smulkesnių informacijų teiraukitės: **Marius Rusinas**

HETHERINGTON TRAVEL, 1651 Bloor Street West, Tel. (416) 531-4674 Toronto, Ontario M6P 1A6

"HETHERINGTON" kelionių įstaiga yra toje pačioje Bloor gatvės pusėje, kaip ir Toronto Lietuvių Namai (200 metrų į High Parko pusę). Atidaryta nuo 9.30 iki 5.30 kiekvieną dieną, šeštadieniais 10.00 iki 2.30.

REGISTRACIJOS FORMA

Vardas	Pavardė
Adresas	
Miestas	Pašto kodas
Kelievių skaičius	Telefonas
Kelionės data	

Užpildykite ir atsiųskite į kelionių įstaigą

Lenkijos korespondento veikla Kaune

Spaudos agentūros atstovo Kaune atsiminimai apie lenkų-lietuvių santykius

Prieškarinės Lenkijos spaudos agentūros PAT (Polska Agencja Telegraficzna) korespondentas Jerzy Drobniak pasiskelbė savo atsiminimų žiupsnelį "Zeszyty Historyczne" — Istoriniai sąsiuviniai 24 nr., 1974 m. Jie pavadinti "Pobyt i dzialalnosc w Kownie — Gyvenimas ir veikla Kaune. Tame rašinyje Drobniak išdėsto jam pavestus atlikti uždavinius: vykdyti normalų korespondento darbą ir palaužti lietuvių nusistatymą prieš lenkus bei vesti prie normalizacijos lenkų — lietuvių spaudą ir jos darbuotojus.

Pasak autoriaus, dėl žinomų nedraugiškų lenkų-lietuvių santykių, vėliau dėl diplomatinio santykių užmezgimo metodų sąlygos buvo sunkios. Žmonių nusistatymas Lietuvoje prieš Lenkiją ir lenkus buvo nedraugiškas. Lenkų paskirtiems atstovams darbo sąlygos buvo nedėkingos. Diplomatams buvo lengviau. Spaudos atstovo padėtis buvo komplikuoata. Neoficialūs lietuvių sluogsniai buvo nusistatę nesiekti artimesnio bendradarbiavimo su lenkais, toliau palaikyti lenkams neapykantą ir protestą dėl Vilniaus. Neturint gerų ryšių su lietuvišais politikais, žurnalais ir visuomene, nebuvo sąlygų teikti idoms, ir tikslų žinių savo atstovybei Varšuvoje. Žinios, imtos iš laikraščių, nebuvo idomos.

Atvykęs į Kauną pradžioje autorius turėjo sunkumų su vertėju. Pagal nurodymus iš Varšuvos, jis turėjo sudaryti du mašinėlę rašytus puslapius ir perduoti žinias telefonu. Nevisi pranešimai buvo spausdinami. Vis dėlto ministerija ir toliau reikalavo tokių pranešimų. In-vartos formacijos buvo dviejų rūšių: vienos ejo į spaudą, kitos į lietuvių reikalų ministeriją. Kai kurios žinios apie vidaus reikalus buvo klasifikuotos "informacijai" ir neskelbiamos, kad nebūtų sukeltas nereikalingas nepasitenkinimas.

Esą lietuviai buvo labai jautrūs informacijai apie savo kraštą. Pasaulinė spauda apie mažą Lietuvą perdaug neraišė. Lenkija Lietuvai skyrė daug dėmesio. Tai buvo specifinės sąlygos. Buvo vengiamas sensacija. Lietuviai su dideliu domesiu sekė kas rašoma apie Lietuvą.

Kiek vėliau po telefoninių pranešimų korespondentas įvedė savaitinį biuletinį, siunčiamą paštu, kuriame buvo duodamos ūkinės informacijos, surinktos iš kaikiurių straipsnių.

Asmeniniai ryšiai

Jieškojimas ir puoselėjimas asmeninių ryšių spaudos atstovui kiekviename krašte yra normalus dalykas, nesudaras didelių problemų. Lietuvoje tačiau buvo kitaip. Atvykęs į Kauną, lietuvių spaudoje pasirodė keletas netaktiškų atsiliepimų. Lenkų spauda reagavo. PAT korespondentas kreipėsi į užsienio reikalų ministeriją, ELTOS direktorių, propagandos viceministerį Tamošaitį ir spaudos direktorių Kemežį, kuris lenkams nebuvo palankus. Savo pasikalbėjime su šiais asmenimis Drobniak pareiškė norį išsiaiškinti kilusius nesupratimus.

Jis atvykęs į Lietuvą su jos vyriausybės sutikimu ir manęs, kad abiejų valstybių santykiai neprasidės boikotavimu. Jeigu Lietuva ryžosi sunormalinti santykius, tai turi priimti ir pasekmės. Meilės ir draugiškumo reikšnius esą reikia palikti laikiui. Tie dalykai pagal įsakymą neatsiranda. Priminimas praeities spaudoje sukeltų klaidingas nuotaikas.

Drobniak skundžiasi, kad po to pasikalbėjimų nebuvo pakviestas į Mirono sušauktą spaudos konferenciją. Po kelių dienų ELTOS direktorius Dailidė suruošė jam, kaip PAT atstovui, pusręčius, į kuriuos pakvietė visus akredituotus spaudos atstovus Kaune. Jis davė suprasti: jeigu norėsiu gauti pasimatymą kaip PAT atstovas su užsienio reikalų viceministeriu Urbsiu, galėsiu būti priimtas. Esą jam priklausė užsienio spaudos reikalai. Be to, buvo duota suprasti, kad bus tarpininkaujama dėl užmezgimo ryšių su spaudos ir kariuomenės atstovais.

Vizitas ir pasikalbėjimas su viceministeriu Urbsiu buvo labai naudingas. Apie tai rašė visa Lietuvos spauda. Tai buvo lyg ir oficialus PAT spaudos atstovo įvedimas į žurnalistų ir politinį Lietuvos pasaulį. Tai

buvęs labai reikšmingas dalykas lenkų korespondentui.

Pasikalbėjimas su Urbsiu buvo pradžia lojalaus ir taktiško Lietuvos užsienio reikalų ministerijos žingsnio lenkų spaudos atstovo atžvilgiu. Vėliau, kai reikėdavo susiorientuoti lietuvių politikoje, Drobniak buvo priimamas viceministerio Urbsio arba ministerio. Po kiek laiko jis buvo priimtas ir ministerio Lozoraičio. Po to PAT atstovo santykiai vystėsi be didelių prieštaraščių. Tolimesnieji pasikalbėjimai vedė prie sušvelninimo kaikiurių problemų spaudoje.

Spaudos agentūrų susitarimas

Drobniako iniciatyva buvo paruoštas laiško forma susitarimas tarp ELTOS ir PAT dėl pasikeitimo žiniomis, kad vėliau nereikėtų jų atitaisyti. Po to susitarimo ELTOS direktorius, vėliau įgaliojotas Lietuvos ministeris Rygoje Dailidė 1938. XII. 6, Drobniako lydimas, applanė PAT direkcią Varšuvoje. PAT direktoriaus Obaeski revizitas įvyko 1939 m. vasarą. Po to abiejų kraštų spaudos bendradarbiavimas sunormalėjo. Drobniako iniciatyva 1939 m. grupė Lietuvos žurnalistų lankėsi Lenkijoje. Tolimesnį bendradarbiavimą ir Lenkijos žurnalistų revizitą nutraukė karas.

Mažumos abiejuose kraštuose

Politinę ir propagandinę akciją, siekiančią suartinti lenkus lietuvių, užslopindavo palaikoma lietuviuose neapykanta lenkams dėl Vilniaus. Lietuvos spauda buvo pilna rašinių apie Vilniaus krašto lietuvių persekiojimus. Lenkų persekiojimas Lietuvoje trukdė lenkų atstovams darbą Kaune. Varšuvos institucijos skatino kuo mažiau siai liesti mažumos reikalus ir pirmoje eilėje stengtis pasiekti pagrindinio tikslo, būtent, santykių sunormalinimo tarp abiejų valstybių.

Drobniako nuomone, Lietuva lenkus šantažavo. Lietuva esą manė, kad Lenkijai labai rūpėjo normalūs santykiai su Lietuva, ir tai gana šalta išnaudojo. Ji reikalavo, kad lietuvių mažumai Lenkijoje būtų suteiktos didesnės teisės, kad kalbantieji lenkiškai lietuviai Lietuvoje neturi Lenkijai rūpėti, nes kitaip lietuviai manys, jog Lenkija nori lenkinti lietuvių.

Esą tai buvo sunki situacija. Drobniak dėl kelių straipsnių apie lenkų persekiojimą Lietuvoje, laikraščio "Laikas" buvęs užgauliojamas. Tada jis pareikalavo, kad būtų susilaikyta rašyti apie lietuvių mažumai darytas skriaudas Lenkijoje ir lenkų mažumai Lietuvoje. Vis dėlto Lietuvos politika lenkų mažumos atžvilgiu nepasikeitė. Ta tema jam vėliau teko kalbėtis su Urbsiu ir Lozoraičiu, kuriems jis pareiškė: jeigu tokie provokaciniai straipsniai nenustos rodytis spaudoje, tai jis negalės išlaikyti neutralumo.

Lietuviai esą bijojo lenkų kultūros įtakos. Dėlto Lietuva ir vedė tokią politiką, kad nebūtų santykių su Lenkija. Esą būdingas buvo vieno lietuvių pasakymas: "Jeigu lenkai būtų atidavę Vilnių Lietuvai, tai tuo pačiu būtų atkritę reikalas nutraukti santykius". Tada būtų reikėję surasti kurį nors kitą ginčą, pvz. pasidalinimą pinigų, kuriuos kadaise atvežė karalienė Bona. Lietuva nenorėjusi susiartinimo, ji bijojusi lenkų įtakos.

Pasikalbėjimuose su lietuvišais PAT atstovais aiškino, kad dabar tautiniai lietuvių jausmai ir susipratimas yra stiprus, tad nėra reikalo bijoti lenkų įtakos. Kalbėdamas vėliau su Lozoraičiu dėstė, kad tie lietuvių-lenkų nesutarimai daro tik žalą. Ateityje gali susidaryti sąlygos, kad vieni kitiems bus reikalingi. Dabar esą pats geriausias laikas baigti tuos kivirčius. Ne paisant, lenkų pasirodymai ir filmai Kaune turėjo būti pasisekimą, kad sunku buvo gauti bi-lietus.

Lenkija — mažųjų atrama

Lietuva rėmė mažumą — lietuvių, ukrainiečių ir gudų veiklą Lenkijoje. Visos žinios buvo priešlenkiškos. Kovodamas prieš tai Drobniakas įrodinėjo, jog stipri Lenkija yra naudinga Lietuvai. Jis tvirtino, kad be stiprios Lenkijos iš tikrųjų negali būti nepriklausomos Lietuvos. Esą tie lietuviai, kurie linki Lenkijai blogo, linki to paties ir sau. Toji tezė pradžioje lietuviams atrodė paradoksas. Vėliau augė

tesnės sferos esą suprato jos esmę, bet bijojo tikrovės.

Pasikalbėjimuose su žurnalistais ir politikais PAT atstovas aiškino, kad Lietuva, išspraus tarp dviejų milžinų — Vokietijos ir Rusijos, neišsilaikys. Turės tik fiktyvią nepriklausomybę, jeigu tarp jų nebus trečios stiprios jėgos, kuri bus suinteresuota, kad kitos kaimyninės valstybės būtų nepriklausomos. Tokia trečia valstybė galinti būti Lenkija ir jos politika. Eji-mas prieš Lenkiją tai mažų valstybių savizudybė. Tie įrodinėjamai esą atnešę gerų vaisių. Priešlenkiški straipsniai spaudoje nyko. Netrukus vienas krikščionių demokratų veikėjas dr. Dieilininkaitis pareiškė nusprendęs "XX Amžiuje" sustabdyti priešlenkišką agitaciją. Iš lėto Lietuvoje pradėjo reikštis įsitikinimas, kad kova prieš Lenkiją nėra naudinga lietuviams.

Nepasitikėjimas Lenkija

Lietuvoje ilgą laiką vyravo nepasitikėjimas Lenkija. Dalis Lietuvos žmonių įtarė Lenkiją aneksijos norais. Lietuva nesitenkino paaiškinimais, kad Lenkija galėjo Lietuvą užimti ultimatumo dienomis. Lietuviai manė, kad Lenkija Lietuvos neuzėmė tik dėl tarptautinių komplikacijų. Tuo metu lenkų politika Čekoslovakijos atžvilgiu kėlė baimę ir lietuviuose. Lietuvos santykiai su Vokietija nebuvo geri. Taip pat ir su Lenkija nebuvo saldūs. Geri buvo tik su Sovietų Sąjunga. Vėliau paaiškėjo, kad Lenkija ir Vokietija gali pradėti karą. Lietuva abejojo, ar Lenkija sugebės atsilaukyti prieš Vokietiją.

Vokiečiai Lietuvoje turėjo stiprią ir gerai veikiančią organizaciją, kuri reikšėsi, galima sakyti, nepersekiuojama, ne taip kaip lenkų. Vokiečiai išnaudojo Lietuvos palankumą, ypač jaunųjų eilėse. Pastarieji reikšėsi žurnale "Vairas" nuo tada, kai gen. Raštikis išreikalavo iš prezidento Smetonos sudaryti koalicinį kabinetą. Jaunieji tautininkai buvo nepatenkinti. Jie norėjo grįžti į ankstyvesnę padėtį, t. y. antilenkišką laikyseną. Tuo naudojosi Vokietija, kuri kurstė lietuvių prieš lenkus. Po to pasirodė "Vaire" vyr. red. dr. Dirmeikio priešlenkiški straipsniai. Toji akcija aiškiau pradėjo reikštis, kai paaiškėjo artėjantis lenkų - vokiečių konfliktas. Vokiečių darbą sutrukdė Klaipėdos padėtis, kuri sukrėtė lietuvių. Vokietijos tikslai lietuviams pradėjo aiškėti. Lietuva įieškojo atramos ir sykiu bijojo jos. Lenkų jėgomis ji nepasiti-

kėjo. Lenkai turėjo įtikinėti lietuvių, kad susiartinimas su Vokietija bus politinis smūgis, nes pabaigoje Vokietija pralaimės.

Autorius rašo, kad jo ta tema pasikalbėjimai su tautininkais, kurie buvo artimesni buvusiame Klaipėdos gubernatoriui Nava-kui, įtikino dėl gresiančio vokiečių pavojaus. Daug supratimo esą buvo rasta pas krikščionis demokratrus ir liaudininkus. Tačiau pokalbiai su "Vairo" redaktoriu buvę nesėkmingi. "Vairo" grupės žmonės vėliau buvo pakviesti pas autorių pusręčių, kur jie buvo supažindinti su Lenkijos atstovybės pareigūnais ir painformuoti apie esamą būklę. Po to Drobniak kreipėsi į užsienio reikalų ministerijos politinio departamento direktorių Turauską ir jam pareiškė, kad tautininkų vyriausiu vadu yra prezidentas Smetona, o "Vairas" esąs tautininkų žurnalas, kurio priešlenkiška politika sukelusi Varšuvoje ir užsienyje labai nepalankias nuotaikas. Vėliau tas nusistatymas sušvelnėjęs.

Drobniak rašo perspėjęs Vil-niui Vaduoti Sąjungą, kurios pirmininku buvo Juška, sustabdyti akciją toje srityje. Toji sąjunga po užmezgimo diplomatinį santykių buvo uždaryta. Joje buvusi nemaža vokiečių įtaka.

Kaip valstybė, Lietuva nenorėjo, kad lenkų - vokiečių konfliktas vokiečiai laimėtų. Galima sakyti, Lietuvos simpatijos buvo Lenkijos pusėje. Lietuva baiminosi, kad Lenkija neatsilaikys prieš vokiečius. Buvo bandoma šį nepasitikėjimą švelninti. Dėlto buvo surengtas priėmimas spaudos atstovams, į kurį buvo pakviestas karinis Lenkijos attachė plk. Leon Mitkiewicz. Norėta sudaryti progą lietuvių spaudos žmonėms susitikti su Lenkijos kariuomenės atstovu.

Santykiams gerėjant, lietuvių žurnalistams buvo numatyta kelionė Lenkijon, kur norėta parodyti lenkų kariuomenės sugebėjimus. Autorius skundžiasi, kad jis vokiečių buvo puolamas už savo priešvokiškų straipsnių. Vokiečiai dėjo pastangas, kad Drobniak būtų atšauktas iš Kauno. Lenkų spaudos PAT agentūros darbą Lietuvoje nutraukęs prasidėjęs karas.

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (Prieš Lietuvį Namus) • Tel. 535-6252
Greitas pataravimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plaukelius, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

"Gyvataro" šokėjai Anelė Kaminskaitė ir Raimundas Butkevičius Melbourne, Australijoje

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

"AUTOMOBILIAI"

Taip pavadinta lengvųjų automobilių pardavimų pradžios darbą Vilniuje, Augštuosiuose Paneriuose. Pardavimai visi sovietinės gamybos automobiliai, išskyrus "Žigulius". Jie ir toliau pardavinėjami specializuotoje Kauno autocentro parduotuvėje. Vilniškėje parduotuvėje yra suteikti įvairiaspalviai "Moskvičiai", "Zaporožiečiai", kilnojamių palapinių pavyzdžiai. Pirkti juos betgi galima tik su specialia paskyra, kai pirkėjas pasikviečia pati parduotuvė eiles tvarka. Gretimame garaže naujieji automobiliai techniškai patikrinami, nes parduotuvė pirkėjui duoda garantiją. Prekybos ministerijos organizacijų parduodami automobiliai garantijų neturėdavo.

TELEFONAI KAIME

Varėnos rajono "Tarybų Lietuvos" kolchozo žemdirbiai susilaukė telefonų savo butuose, nes apylinkėje buvo pastatyta automatinė telefonų stotis. Pernai ryšininkai kaimuose pastatė 50 naujų ir praplėdė 100 automatinio telefono stočių. Teigiama, kad dabar ūkiuose jau veikia 60.000 telefonų. Laidai vis dažniau tiesiami požeminiais kabeliais, kurių kasmet pravedama 600-700 kilometrų.

J. BILIŪNO VOKAI

Sovietų Sąjungos ryšių ministerija prisiminė lietuvių rašytoją Joną Biliūną, išleisdama vokus, kuriuose yra jo gimtinės namas, jaunuolis su degtine bei atversta knyga. Po šio piešinio rusų ir lietuvių kalbomis atspausdintas įrašas: "Anykščių rajonas, Niūronių kaimas".

ATEISTINĖ KONFERENCIJA

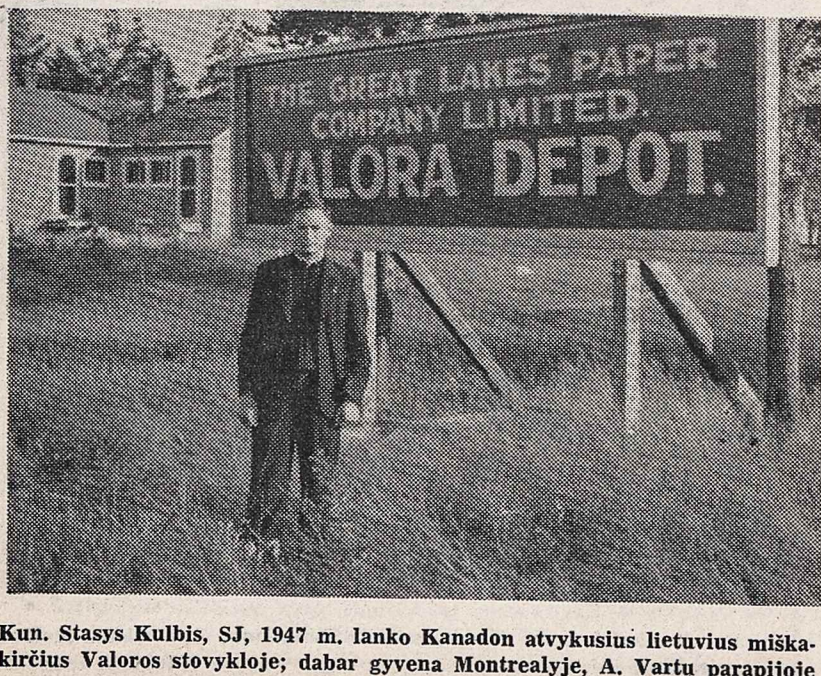
Ateizmo muziejus, įsikūręs išniekintoje Sv. Kazimiero šventovėje Vilniuje, surengė trečią "moksline" konferenciją Vilniaus dailės parodų rūmose. Jos tema: "Religija — pasaulėžiūrų ir idėjų kovoje". Pranešimai nagrinėjo ateistinio darbo patirtį, įvairias religijos ir mokslo, religijos ir materialistinės pasaulėžiūros santykių problemas. Dvi dienas trukusioje konferencijoje dalyvavo Vilniaus bei Kauno angštųjų mokyklų dėstytojai, muziejų darbuotojai ir mokytojai. Diskusijose aptarti ateistinės propagandos uždaviniai, kuriuos iškelė XXV sovietinės kompartijos ir XVII vietinės kompartijos suvažiavimai.

"LENGVOJOI ATLETIKA"

N. Metų išvakarėse "Mintis" 90.000 egz. tiražu išleido 300 puslapių knygą "Lengvoji atletika", kurią parašė 10 autorių, sudarė P. Karoblis ir A. Arlauskas. Treneriams, kūno kultūros mokytojams bei lengvaatlečiams skirtas leidinys plačiai nagrinėja visas olimpinės rungtis — ėjimą, bėgimą, šuolius, mėtymus, daučiavimus. Jo autoriai dalinasi savo patirtimi, apibendrina treniruočių metodus. Nemažą laimėjimų praelytę buvo pasiekę: ėjikas A. Mikėnas, ieties metikė B. Kaledienė, bėgikė N. Sabaitė-Razienė, šuolininkas ir augstis K. Šapka, Sovietų Sąjungos čempionai J. Pipynė, K. Orentas, A. Aleksiejūnas, A. Varanauskas, A. Baltušnykas, Montrealio olimpiadėje lietuvių lengvaatlečių nedalyvavo dėl vidutinio lygio rezultatų. Tikimasi, kad ši knyga suteiks naują impulsą ir padės pasiruošti 1980 m. olimpiadai Maskvoje.

MIRE B. UNTULIS

Sausio 28 d. mirė pedagogas Bronius Untulis, pasižymėjęs Vilniaus krašto veikėjas. Velionis buvo gimęs 1883 m. Rumsaičių kaime, Skuodo rajone. Mokėsi Palangos ir Liepojos gimnazijose, istoriją ir kalbas mokslus studijavo Berlyne, Krokuvėje, kur buvo išvykęs dėl žandaro persekiojimo. Filologijos fakultetą Kievo universitete baigė 1912 m. ir I D. karo metais mokytojavo M. Yčo gimnazijoje Voroneže. Gilius savo darbo pėdsakus yra palikęs Vilniaus lietuvių vyrų gimnazijoje, kuri vėliau buvo pavadinta Vytauto Didžiojo vardu. Čia jis priklausė Kultūros Draugijos steigėjų gretoms, buvo jos pirmininku, Lietuvių Mokslo Draugijos valdybos nariu, prisidėjo prie sporto klubo įsteigimo, skaitydavo paskaitas, bendradarbiaudavo lietuvių spaudoje. Yra parašęs lietuvių kalbos vadovėlių ir dviejų dalių "Visuotinė istorija", apėmusią viduramžių ir naujuosius laikus. Pokaryje iki 1950 m. dėstė istoriją Vilniaus universitete.

Kun. Stasys Kulbis, SJ, 1947 m. lanko Kanadon atvykusius lietuvius miškaiturės Valoros stovykloje; dabar gyvena Montrealyje, A. Vartų parapijoje

PROFSAJUNGŲ SUVAŽIAVIMAS

XII-sis profesinių sąjungų suvažiavimas vasario 23 d.d. įvyko Vilniuje. Pagrindiniai kalbėtojai buvo I sekr. P. Griškevičius ir profsąjungų tarybos pirm. K. Mackevičius. Vakarų pasaulyje darbo unijos kovuoja už lengvesnes darbo sąlygas bei geresnį atlyginimą. Sovietinės profsąjungos tik vykdė kompartijos nurodymus, skatina "socialistini lenktyniavimą" didesnei gamybai užtikrinti bei planams viršyti. Suvažiavimo proga surengtos dvi fotoparodos — "Geriausieji profsąjungų aktyvistai", "Slovė darbui" ir paroda apie profsąjungų veiklą. Lietuvos profesinių sąjungų tarybos pirmininku išrinktas K. Mackevičius, sekretoriais — J. Antanaitis, B. Lopata ir O. Vainauskienė, neetatinių sekretorium — B. Milo. Atrodo, vadovybė palikta ta pati, nes ją apibūdina kompartija. Suvažiavimo salės sceną puošė didžiulė Lenino galva, šūkis "Profsąjungos — komunizmo mokykla" lietuvių ir rusų kalbomis.

SUSAUDĖ V. MATULEVIČIŲ

"Tiesos" 27 nr. paskelbtas pranešimas iš teismo salės liečia mirties bausmę klaidėdviui Vytautui Matulevičiui: "V. Matulevičius jau buvo teistas tris kartus už vagystes, chuliganizmą. Atlikęs bausmę, pradėjo dirbti Klaipėdos Bandomojoje laivų remonto gamykloje. Tačiau neligai. Karta girtaudamas kompanijoje susikivirčio, sužeidė savo pažįstamą, paskui žiauriai nužudė jauną moterį, sunkiai sužeidė jos motiną. Pakeliui į namus dar įsilaužė į pažįstamos butą, ją sužeidė peiliu ir apipilė..." Pranešimas baigiamas pastaba, kad malonės prašymas buvo atmestas, o tai paprastai reiškia, kad nusikaltėlis jau sušaudytas.

PUOSIA MASKVA

Moskvos vėžio centro rūmų priekis bus papuoštas kauniečio skulptoriaus L. Striogos gurelifu "Paukščiai". Kauno "Dailės" kombinatas šio pastato vidaus apdailai ruošia apvaliosios skulptūros darbus ir dekoratyvinius bareljefus. Vienam projektavimo institutui Maskvoje kamietis dail. V. Banyas kuria Lenino portretą, kurį sudarys monumentalus plono spalvoto stiklo vitražas. Papuošimai naujams TASSO rūmams gaminami Vilniaus "Dailės" kombinate. T. Baginskas kuria šviestuvus, K. Zimblytė ir R. Jasudytė — gobelenus, K. Simanionis — laikrodžius su metalo apdaila, S. Kazimieraitis — erdvinį vitražą, S. Jančiukas — odinius papuošalus, V. Zaturskis ir A. Mizgiris — reklamines metalo iškabas.

VILNIAUS ČIUOŽYKLOS

Vilniuje yra apie 80 ledo ritulio ir čiuožimo aikštelių prie mokyklų bei gyvenamųjų namų kiemuose, bet jos tėra vietinio pobūdžio, nelabai populiarios. Vilniečiai veržiasi į didžiulius čiuožyklas, kurių anksčiau buvo keturios, o dabar liko tik dvi — "Žalgirio" stadione ir Vingio parke. "Žalgirio" čiuožykla šiokiadieniais susilaukia po 1.500 čiuožėjų, savaitgaliais — po 4.500. Drabužinė turi tik 2.600 vietų, nuomojimui skirtų pačiųjų tėra maždaug 250. Čia išsiriškioja ilgoka eilutė, dėl kurios net ir batai nespažia pradiūti. Tiems, kurie nori pasitrašinti pačiužias, valandą tenka laukti eilutėje. Antrajame augšte įsikūrusiame bufete dažniausiai nėra vaisių sulčių, tik kava, nors čiuožyklą daugiausia lanko vaikai. Panašiai atrodo ir Vingio čiuožyklos bufetas, kartais turintis limonadą, bet ir jame nerasi karšto pyragėlio ar bandelės su karšta dešrele. Abiejose čiuožyklose didelė dalis vaikų bei paauglių nepaiso taisyklių, pasitaiko ir įkaušusių asmenų. Dėlto netrūksta susižeidimų, kartais net sunkių.

SPALVOTOS LAIDOS

Vilniaus televizijos studija sausio pabaigoje transliavo pirmąją spalvotą laidą, kuri buvo skirta Klaipėdos miestui. Anksčiau jau buvo transliuoti spalvoti televizijos filmai ir reportažai iš spalio revoliucijos demonstracijų. Pastarajam buvo panaudota kilnojamoji televizijos stotis. Spalvotoms laidoms dabar pradedama naudoti jau pastatyta viena studija naujajame televizijos centre. Ateityje Vilniaus televizija turės tris tokias studijas.

V. Kst.

Dalis mergaičių choro "Aldas" "Tėviškės Žiburių" spaudos vakaro programoje. Šiuo metu choras ruošiasi išvykai P. Amerikon. Jam vadovauja sol. Vacys Verikaitis

HAMILTON

"Talkos" pranešimas nariams

Hamiltono Kredito Kooperatyvas "Talka" pradėjo dvidešimt trečius darbo metus, pasiekdamas sausio mėn. \$8.337.353,89 balansą. Išskolinta nariams asmeninių paskolų \$452.451,48 ir nekilnojamo turto — \$6.562.553,93. Vis dar mažai skolinama asmeninių paskolų, nors nariai galėtų tuo daugiau pasinaudoti. Dažnai, užuot kreipėsi į savąjį įstaigą, atsiduria banke, finansinėje bendrovėje arba palieka skolą krautuvėse, mokėdami iki 24% palūkanų. Šiuo metu bankelis turi pakankamai pinigų, tad gali patenkinti visus narių prašymus, perkant baldus, automobilius ar įsigyjant kitą turtą.

Nariai laiko pinigų šerų sąskaitoje \$9.395.000, santaupų sąskaitoje \$3.136.151,67, indelių \$867.877,60, terminuotų indelių \$3.570.000,00, registruotų pensijų taupymo planas \$410.028,35. Ypač pastarasis planas gerokai paauogo, nes narių tarpe yra gan populiarus, baigiantis leidžiamam 60 dienų laikotarpiui po N. Metų. Reikia manyti, kad iki kovo 1 d. į šio plano rūmus įplauks dar gerokai daugiau pinigų ir tuo palengvins nariams pajamų mokesčius už 1976 m. Visi nariai turėtų pasinaudoti šio plano teikiama lengvata mokesčių srityje. Smulkias šio plano sąlygas galima sužinoti bankelio raštinėje darbo valandomis.

Atsiskaitys padarytas išlaidas per sausio mėn., liko gryno pelno \$4.058,22. Per sausio mėn. į "Talką" įstojo 16 naujų narių, mirė vienas — Juozas Martinukas. Valdyba, atsižvelgdama į besikeičiančią finansinę rinką, nuo vasario 1 d. nutarė pakelti nuosimėčius: mokėti už indelius su nemokamu čekiu rašymu 6%, santaupas — 7½%, terminuotus indelius — 8½%, duoti asmenines paskolas 11%, nekilnojamo turto — 10%.

Metinis narių susirinkimas įvyks vasario 27, sekmadienį 4 v. p. p. Jaunimo Centre. Kviečiami visi nariai dalyvauti bei apsvarstyti "Talkos" reikalus. Bus aptariamas gauto pelno paskirstymas, valdomųjų organų veikla.

Specialios ekskursijos į Lietuvą 1977 m.

(Vilnius) —	gegužės 19 —	birželio 2	
	gegužės 26 —	birželio 9	
	birželio 16 —	birželio 30	
Minskas —	liepos 7 —	liepos 21	Smulkesnių
	rugpjūčio 4 —	rugpjūčio 18	informacijų
Maskva —	rugsėjo 8 —	rugsėjo 22	teirautis
	rugsėjo 15 —	rugsėjo 29	telefonu
			arba
			rašyti:

KLAUS TRAVEL SERVICE
303 King St. E., Hamilton, Ontario TEL. 525-3273

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai

Skambinti —
kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E.,
HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST.,
HAMILTON — 389-4113

• GUELPH LINE prie PROSPECT,
• BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE,
• HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street East, telefonas 544-7125

"TALKA"
Darbo valandos: pirmadieniai — ketvirtadieniai nuo 10 iki 5 val., penktadieniai nuo 10 iki 7 val., šeštadieniai nuo 9 iki 12 val. Liepos — rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniai uždaryti. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pinys čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$8.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 7½%
term. depozitus 1 m. 8½%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas. 11%
nekiln. turto pask. 10%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGOS pirm. Birutė Zdanytė išjungė į JAV LB krašto valdybą kaip vicepirmininkę jaunimo reikalams, pakeisdama Daivą Vaitkevičiūtę. Lietuvių Jaunimo Sąjunga šiemet ypatingą dėmesį skirs duomenų rinkimui apie Helsinkio konferencijos nutarimų pažeidimus Sovietų Sąjungoje. Jie bus panaudoti Belgrade įvykstančioje konferencijoje. Šia akcija daugiausia rūpinasi Linas Kojelis, LJ Sąjungos politinės veiklos koordinatorių. Sąjungos veiklai paremti JAV LB krašto valdyba paskyrė \$450.

JAV LIETUVIŲ FONDAS 1976 m. susilaukė 275 naujų narių ir paauogo \$103.738,28. Finansinę apyskaitą valdybos posėdyje sausio 27 d. Čikagoje padarė išd. K. Barzdukas. Prie fondo augimo daug prisidėjo jo pradininko ir valdybos pirm. dr. A. Razmos tautiečiams siuntinėjami laiškai, o taip pat ir fonde viešpatuojanti vienybė. 1976 m. pelno turėta \$70.597, administracinių išlaidų — \$21.527. Gryno pelno lietuviškiem reikalams liko \$49.070. Iš šios sumos sausio 22 d. paskirta lietuvių kultūros bei švietimo reikalams \$40.000. Tikimasi, kad šiemet fondą gerokai padidins ir J. Krukionio palikimas, siekiantis \$138.000. Pajamų už fondo išleistus medalius turėta \$30.951. Lietuvos prezidentų medalių buvo išleista 3.000, o jų dabar tėra likę 492. Karaliaus Mindaugo medalių skaičius nuo 1.000 sumažėjo iki 354.

BOSTONO ROTUSEJE sausio 28 d. buvo uždaryta tautinių grupių paroda, susieta su JAV 200 metų nepriklausomybės sukaktimi. Su parodos uždarymu baigėsi ir bostoniški festivalis, trukęs 22 mėnesius. Šia proga išleistas didelio formato 143 pusl. leidinys "Festival Bostonian Retrospective", teikiantis informacijų apie kiekvieną tautybę. Lietuviams skirtą trijų puslapių informacinį straipsnį parašė Algirdas Budreckis. Leidinini taipgi yra įtraukta po vieną kiekvienos tautybės žymiausių bostonietų su jų nuotraukom ir trumpom biografijom. Bostono lietuviams atstovauja Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius, latviai — Jacob Sieberg (1863—1963), žymus jų veikėjas, kelių knygų autorius, pirmasis nepriklausomos Latvijos konsulas, estams — smulklininkas Endel Kalam, profesorijantis Bostono universiteto muzikos mokykloje.

LYDIJA IR JUOZAS VALEVIČIAI žiemos atostogoms pasirenka vis skirtingą kraštą. Šiemet jie savo dviejų savaitų atostogas praleis Veneceuloj. K. M. P. ADEKA Po pavykusio žiukio baltiaus klubo valdyba reiškia padėką savo nuolatiniams klubo rėmėjams bei staliukų aukotojams: B. Armonui, "Concession Garage", P. Bosui, L. Bučinskui, "Inaugural Investments Ltd.", A. Gudeliui, "ABC Auto Body" ir A. Šilinskui, "Enterprise Ltd." Taip pat reiškia padėką Lūdnei ir Petriui Bobinams, kurie atsisakė net normalaus atlyginimo ir aukėjo savo virimo meną bei trūsą mūsų klubui. HLŽ ir M. Klubu "Giedraitis" valdyba

LONDON, Ontario
LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES ATKŪROMO sukaktis paminėta vasario 12 d., 8 v.v., Western universiteto puošnioje Althouze kolegijos salėje. Minėjimas buvo pradėtas Kanados himnu. Vadovavo Algis Švilpa. Sveikinimo žodį lietuviškai ir angliškai tarė Londono apyl. valdybos pirm. Miras Chainauskas. Paskaita apie laisvę ir mūsų pareigas skaitė Londono miesto burmistro pavaduotojas O. Zamproga. Jis įteikė apylinkės valdybos pirmininkui Londono miesto herbą. Pagrindinę paskaitą lietuviškai ir angliškai skaitė Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos išd. Saulius Dragūnas. Jis apsisito ties Helsinkio konferencijos nutarimų lauzymu Sov. Sąjungoje ir pabrėžė reikala kuo daugiau tokių faktų iš okupuotos Lietuvos suregistruoti ir juos siųsti KLB krašto valdybai. Pastaroji tokius faktus renka ir nori kuo daugiau jų įteikti Kanados valdžios atstovams, vyksiantiems į Belgrado konferenciją. Minėjimo dalyvių sveikino latvių, estų ir ukrainiečių atstovai. Meninėje programos dalyje pasirodė jaunoji solistė iš Argentinos — Adriana Jocyte. Ji visus nepaprastai sužavėjo savo gražiu balsu, puikiu gitaros pritarimu ir gerai parinktomis dainomis. Klausytojų eilėse buvo galima matyti atvykusių net iš Detroito antrą kartą jos pasiklausyti tautiečių. Programoje taip pat pasirodė ir Londono veteranų tautinių šokių grupė "Sugriški, jaunyste!" Nors vieny kojas reumatams suka, tik nugaraulių slanksteliai išsokinėja, tačiau visų veidai spindėjo tikra sugrįžusios jaunystės šypsena. Minėjimas buvo baigtas Lietuvos himnu. Buves

SPAUDOS BALIAUS, įvykusio 1976 m. spalio 9 d., apyskaita. Pajamos: įėjimo bilietai \$645, loterija \$265, gėrimai \$813,86, bufetas \$177,75, iš viso \$1901,61. Išlaidos: salė: \$175, orkestras \$200, gėrimai \$566,11, bufetas \$92,08, programa, kvietimai, reklama, smulkios išl. \$378,25, iš viso \$1411,44. Pelnas — \$490,17.

1976 M. SPAUDOS BALIAUS pelnas yra tik \$42,88 mažesnis už pirmąjį 1974 m. Turint galvoje, kad tai patį savaitgalį vyko Lietuvių Diena ir daug vestuvių, rezultatas tenka laikyti visai patenkinamais. Ryšium su "T. Žiburiu" siidabrinės sukaktimi 1974 m. buvo padarytas aukų vajas ir todėl sukelta daugiau (Nukelta į 8-tą psl.)

ARGENTINOS LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGA pradėjo leisti informacinį biuletinį "Jaunimo Žodis", kuriame daugiausia rašoma apie III jaunimo kongresą bei ateities veiklą. L. Ryselis "Argentinos Lietuvių Balse" nusiskundžia, kad biuletinis platinamas tik jaunimo eilėse, nors kongresą rėmė ir vyresnioji karta, kuri taip pat domisi ir dabartine jaunimo veikla. Jis siūlo jaunimui pradėti tokio paties turinio "Jaunimo Žodžio" skyrius abiejuose Argentinos lietuvių laikraščiuose — "Laike" ir "AL Balse". Redakcija savo pastaboje pabrėžia, kad Kanados lietuvių jaunimas specialų savo puslapį "Jaunimo Žiburiui" turi "Tėviškės Žiburių" savaitraštyje. Anksčiau ji redagavo Argentinos lietuviams jau pažįstama Gabija Juozapavičiūtė, o dabar redaguoja Lilija Zenkevičiūtė. Šis puslapis esąs labai įdomus ir jaunimui, ir vyresniajai kartai.

Australija

"MŪSŲ PASTOGĖS" REDAKCIJA, norėdama padėkoti Kanados "Gyvatarui" už gražius koncertus, nutarė sudaryti nuotraukų rinkinį ir pasiųsti "Gyvataro" vadovybei. Ji prašo Australijos lietuvių, fotografavusių "Gyvataro" pasirodymus, siųsti nuotraukas redakcijai. Jos bus įjungtos į specialų albumą ir pasiųstos Kanadon. Pasak "MP" redakcijos, ši dovana bus Australijos dėkingumo ženklas "Gyvatarui", palikušiam labai gilių įspūdį ir padariusiam toli siekiančios įtakos.

ALB KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIME trijų Lietuvos prezidentų medaliams buvo pagerbto dvi veiklos Australijos lietuvių — O. Baužienė iš Sydney'aus ir E. Reisonienė iš Adelaidės. Jos taipgi išrinktos Australijos Lietuvių Bendruomenės garbės narėmis. O. Baužienė yra Sydney'aus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos vadovė, organizuojanti šalpa lietuviams, įsteigusi Lietuvių Sodybą. E. Reisonienė — uolė ALB moterų sekcijos darbuotoja, vadovaujanti J. Bačiūno vardo bibliotekai Adelaidėje, platinanti lietuviškas knygas ir plokšteles.

Britanija

NIDOS KNYGŲ KLUBAS praneša, kad 1977 m. sieninis kalendorius su kasdien nuplėšiamais lapeliais jau yra išparduotas. Leidėjai prašo daugiau užsakymų nebesiųsti.

DB LIETUVIŲ SAJUNGOS Mančesterio skyriaus sausio 22 d. įvyksiamame meitiname susirinkime buvo aptarti nuveikti darbai. Iš valdybos pranešimų paaiškėjo, kad 1975-76 m. turėta 693,84 sv. pajamų ir 585,88 sv. išlaidų. Didžiąją jų dalį sudarė Kanados lietuvių kvarteto "Aušra" koncertas. Skyrius taipgi surengė Vasario 16 ir Tautos šventės minėjimus, glaudžiai bendradarbiavo su kitomis organizacijomis. Naujojo valdybom išrinkti: pirm. A. Jalovecas, sekr. K. Steponavičius ir išd. A. Jakimavičius. Pirm. A. Jalovecui pasiūlius, V. Kupstas išrinktas skyriaus garbės nariu.

Lenkija

PLUOSTA ŽINIŲ apie Lenkijos lietuvių 1976 m. veiklą pateikia neperiodinės "Aušros" 4 nr., tik dabar pasiekęs Toronto. Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos Varšuvos skyrius gegužės 7-14 d. d. surengė sėkmingą margučių ir audinių parodą "Punkso krašto liaudies menas". Rodinius parpūno gausus puskiečių moterų būrys, kuriame buvo tik vienas vyras — V. Jukūnas iš Punsko. Vertintojų komisija I premiją už margučių paskyrė I. Filievičienę, II — B. Jonuškaitę iš Seivų, III — N. Stryček iš Trakiekų. Premijas už audinius laimėjo: I — V. Dapkevičienė iš Zagarių, II — A. Dapkevičiūtė — Jančiūnienė iš Zagarių ir III — puskietė A. Šliauzienė. LVK Draugijos Varšuvos skyrius šios parodos rengime talkino T. Banseviciūtė ir K. Dapkevičiūtė.

PUNSKO GIMNAZIJOS moksleivių dramos ratelis, vadovaujamas K. B. Dapkevičienės, rugpjūčio 8 d. gastroliavo Aradnikuose. Ugniagesių draugovės svetainėje puskietiai suvaidino Aldonos Liobytės penkių veiksmų pasaką "Kuršiukas". Dalyvių prigužėjo pilna salė, jų tarpe ir grupelė turistų, nesuprantantių lietuviškai. Visi jie dvi valandas stebėjo jaunuosius aktorius, įvertindami jų pastangas. Didžioji vaidintojų dalis yra II-III klasių moksleiviai. Sėnavaizdžiais pasirūpino N. Aleksaitė. Po vaidinimo prasidėjo šokiai, kuriem ligi ryto armonika ir gitara grojo broliai Adomas ir Vytautas Kubiliai.

Vokietija

JONAS GLEMŽA, ekonomistas ir kooperatininkas, gyvenantis prie Stuttgarto, vasario 1 d. šventė amžiaus devynešimmetį. Sukaktuvininkas yra baigęs komercinį Petrapilio institutą 1915 m. Intensyviai reikišė lietuviškojoje veikloje. Grižęs Lietuvon, 1919-25 m. buvo kariuomenės intendanto pavaduotoju, 1925-27 m. — "Lietūkio" skyriaus vedėju, 1927-40 m. — "Pienocentro" pirmininku ir vyr. direktorium. Jis taipgi yra ir daugelio kitų ekonominių organizacijų steigėjas bei vadovas. Vokietijoje dalyvavo VL Bendruomenės ir VLKO veikloje. Čia ji bene labiausiai išgarsino prieš 9 metus įsteigta ir jo vadovaujama "Labdaros" draugija studentams bei gimnazistams šelpti, pradžioje remusi tik V. Vokietijos lietuvių, o dabar remianti ir Lenkijos lietuvių. Gražiausias sveikinimas sukvatvininkui būtų aukta "Labdarai". Jo adresas: J. Glemža, Conventrain 33, D-7260 Calw-Hirsau, W. Germany.

SVARBŪS KLAUSIMAI

Gyvename du viengungiai — senukai. Skaitome visą lietuvišką spaudą. “Tėviškės Žiburiai” savo veda-maisiais ir brandžiais straipsniais pririša skaitytoja. Čia tik prabėgō mūsų rašytojas Kralikaukas. Iškir-pau ir čia, Detroite, ėjo iš rankų į rankas. Dabar štai Tomo Venclovos “Žydai ir lietuviai”. Man teko dirbti su Antano broliu Pranu Venclo-va. Jis sakė: “Antanas buvo kairių-jų pažiūrų, bet, kad išduos Lietuvą, netikėjom”. Pranas Venclova 1945 m. sušaudytas.

Pajudint labai skaudų žydų rei-kalą, Tragediją gal vaizdžiausiai bus aprašęs “Drauge” plk. Ališauskas.

Suvalkų trikampis. Pažįstu gerai lenkus — dideli šovinistai. Kokia buvo tragedija, kai lenkų partizanai 1943 m. žudė lietuvius Molėtų, Gied-raičių, Joniškio, Inturkės, Bijutiškio apylinkėse. Kas gi žuvo? Savanoriai-kūrėjai, šauliai, bežemiai, gavę skly-pus iš dvarų.

V. Tamošiūnas

DAINŲ IR SPORTO ŠVENTĖ

1978 m. liepos 1-4 d.d., kaip pa-skelbta, rengiama dainų šventė To-ronte. 1976 m. rudenį SALFASS su-važiavime nutarta rengti sukaityvinę (1918-1938-1978) pasaulio lietu-yių sporto šventę 1978 m. Dabar yra kalbama, kad ją norima rengti tą patį liepos 1-4 d.d. savaitgalį. Dainų šventės dalyviai bus daugiausia mūsų jaunimas, o sporto šventės dalyvių tarpe norima turėti irgi tą patį jaunimą. Žiūrovai irgi bus tie patys lietuviai. Aš pats mielai noriu išgirsti dainas, pamatyti tautinių šokių pasirodymus, jungiamus su dainų švente, ir sportines varžybas. Visa tai būtų tuo pačiu laiku. Ne-jmanoma visur būti.

Vadovai, aktyviai dalyvaujantys programose ar varžybose, ir žiūro-vai turės rinktis vieną iš keliose vietose tuo pačiu laiku vykstančių renginių. Juk beveik visi Kanados tautinių šokių dalyviai yra sporti-ninkų eilėse. Kur jie turi eiti, kai tuo pačiu laiku, bet skirtingose vie-tose vyks skirtingi pasirodymai ar repetitacijos? Dalyvis turi rinktis šo-kius arba sportą. Mandruolis vadov-as sako, kad dalyvis turi pasirinkti tik jo vadovaujamą grupę ir joje dalyvauti. Kodėl tą jaunuolį statyti tarp dviejų skirtingų vadovų ir iš jo reikalauti daugiau, negu jo jė-gos gali? Jam patinka abu vadovai, jam patinka abi pramogos, jis nori pasirodyti ir čia, ir ten.

Jei sportininkai labai dažnai nu-siskundžia, kad visuomenė perma-žai lanko jų renginius, tai tokiu pa-sidalinimo atveju žiūrovų tikrai bus dar mažiau, negu jų galėtų būti. Turime labai gerą pavyzdį iš 1976 m. gražiai suorganizuotų sporto žai-dynių Toronte. Jos vyko net septy-niose skirtingose vietose, sportinin-kai buvo užimti tik sportu, o žiūro-vai pasidalino per visas vietas.

Aš manau, kad sukaityvinei spor-to šventei reikia parinkti 1978 m. pavasarį ar rudenį ir netrukdyti dai-nų šventei. Netrukdykime kitų, nes skaldikime jaunimo ultimatyviais įsakymais, kad jie dalyvautų tik “mano” grupėj, o taip pat nepamirš-kime žiūrovų.

V. Matulaitis

REMONTAI IR ATSINAUJINIMAS

Per paskutinius dvejus metus To-ronto Prisiikėlimo parapijos švento-vėje vyko įvairūs remontai. Pabaig-us naują įėjimą, remontai lyg ir užbaigti. Parapijiečiai ir šventovę aplankę svečiai gėrisi visais atnau-jinimais ir jaučia, kad jie buvo rei-kalingi.

Pastatų atnaujinimui pasibaigus, parapijos klebonas kun. Aug. Sima-navičius pareiškė, kad pastatai ne-sudaro pačios parapijos, kuri yra ti-kinčiųjų bendruomenė. Sausio 16 d. per visus pamokslus jis kreipėsi į parapijiečius, ragindamas prisidėti prie naujo remonto — dvasinio at-sinaujinimo. Parapijos stiprybė su-daro ne pastatų puošnumas, bet gy-va, Sv. Dvasios vedama, tikinčiųjų bendruomenė. Klebonas pabrėžė, kad tik Sv. Dvasia yra tikra Baž-nyčios atnaujintoja. Ir šiais laikais Sv. Dvasia veikia visuose tikinčiuo-se, tik daugelis iš mūsų esame Jos veikimui užsidarę.

Daugelis parapijiečių džiaugėsi klebono raginimu ir mielai prie to dvasinio remonto prisidės. Aišku, pasisekimas priklausys nuo pavie-niu parapijiečių. Galima sudaryti puikiausius planus, komitetus, tačiau tai nieko nepadės. Dvasiniam atsi-naujinimui reikia kiekvieno asme-ninio apsisprendimo ir pradėjimo nuo savęs. Atsinaujinimo žymė dar nėra pilna šventovė tikinčiųjų sek-madieniais, bet kiekvieno žmogaus asmeninis santykis su Kristumi, gy-venimas pagal Evangelijos nurody-mus.

Kaip mes, parapijiečiai, i tą nau-ją klebono raginimą atsiliepsime, priklauso nuo mūsų. Yra daug sri-čių, į kurias reikia atkreipti dėmesį. Klebonas kun. Aug. Simanavičius yra pasiryžęs tam dvasiniam atsi-naujinimui vadovauti per ateinan-čius 3 metus.

V. Kolyčius

MIRUSIŲ NUOTRAUKOS

Man nesuprantama, kodėl senam vyrui ar moteriai mirus, spausdina-ma laikraštyje jaunystės nuotrau-ka. Nejaugi mirusio senatvė yra be-vertė? Kodėl gi senas amžius ar jos raukšlėtas veidas turi būti sle-piamas? Juk senatvė yra didžiausia Dievo dovana, už kurią reikia dėko-ti. Mirtis nėra vedybos, tad nėra ko slėpti senatvės. Pastarosios raukš-

lės yra puošmena, pasididžiavimo, o ne pažeminimo ženklas.

Akvilina Žemgulytė

Red. pastaba. Laikraščių redak-cijos deda tokias mirusių nuotrau-kas, kokias gauna. Dažnai net ir mi-rusių artimieji albumuose peranda senatvės nuotraukų, dėlto atsiunčia jaunesnio amžiaus nuotraukas. Ma-tyt, daug kas senatvėje nesirūpina savo nuotraukomis, ir kai reikia ten-ka naudotis jaunystėje darytomis nuotraukomis. Ar yra ir tokių, ku-rie sąmoningai parenka jauno veido nuotraukas, vengdami senatvės, klausimas lieka atviras.

ŽODIS IS KALIFORNIJOS

Buvau Jūsų laikraščio prenume-ratoriumi gyvendamas Kanadoje. Matau, kad “T2” yra vienas įdo-miausių lietuvių laikraščių, todėl vėl grįžtu prie jų. Jie pilni įvairių lietuviško gyvenimo žinių, o įžangi-niai dvelkia uždegančiu entuziazmu ir patriotizmu.

J. Činga

JAUNIMAS IR LEŠOS

Kitados mūsų spauda ir prekybi-ninkai vis kartojo, kad jaunoji mū-sų karta greitai tempu nutausta, kad ji nesidomi lietuviybės reikalais ir pan. Bet paskutiniu laiku to de-jonės sumažėjo, nes mūsų lietuviškas jaunimas savo įvairiaspalvė veikla tapo Lietuvos ambasadoriais įvai-riuose pasaulio kraštuose. Ypač gy-vai pradėjo reikštis jaunoji karta per savo rengiamus kongresus ir vis kitame kontinente.

Kai jaunoji mūsų karta taip veik-liai pradėjo reikštis visuomeninėje-politinėje ir kultūrinėje srityje, tai vyresniajai kartai belieka tik vispu-siškai jaunųjų pastangas paremti.

“T2” nr. 49 PLJS savo informaci-joje sako, kad rengiant ketvirtą PLJS kongresą Europoje teks susi-durti su finansiniais sunkumais. Jo-kių finansinių sunkumų panašiems užmojams negali būti! Lietuviai fi-nansiškai jau yra pakankamai pajė-gūs ir panašius jaunimo užmojus visuomet duosniai rėmė, tai parems ir pastarąjį.

PLJS valdyba privalo pati kreiptis į lietuvišką visuomenę paramos, or-ganizuoti parengimus, loterijas, rinkliavas ir pan.

“Draugo” 1977 m. 5 nr. paskelbto-je Tautos Fondo apyskaitoje yra pažymėta, kad už 1976 m. 11 mėn. yra gauta aukų iš JAV lietuvių \$25.-957.91, iš Australijos \$3.111.93, iš viso \$29.069.84. Tuo tarpu Kanados T. Fondo atstovybės čekis buvo \$26.-000. Palyginus JAV lietuvių skaičių su Kanados, tai JAV lietuvių įnašas turėtų būti bent 10 kartų didesnis. Ateityje Kanados lietuviai, aukoda-mi Tautos Fondui, turėtų pareikšti, kad jų aukos dalis būtų skirta Kana-doje remtiniems r e i k a l a m s, kaip pvz. PLJS kongresams ir pan.

Tautietis

TRUKSTA LEIDINIU

S. m. “T2” 3 nr. išspausdintas ma-no paruoštas straipsnis “Rūpinasi Afrika, nemato kaimynų”. Jame są-trumpai atpasakojau Otavoje leidžia-mame vokiečių kalba mėnraštyje iš-spausdinto straipsnio “Baltikum” pagrindines mintis. Mano straipsnio gale “T2” redakcija pridėjo savo prierasą, kuriame pastebi, kad “Čia atpasakojamo rašinio autorius, kal-bėdamas apie “Baltikum”, mini dau-giausia Estiją ir Latviją...”. Ši re-dakcijos pastaba yra labai taikli, nes straipsnyje “Baltikum” Lietuva iš-tikro yra minima daug rečiau, negu Latvija ir Estija. Čia noriu paaiškin-ti to priežastį. Rašinio autorius kreip-si į mane, prašydamas informaci-nės medžiagos planuojamam straips-niui apie Baltijos kraštus. Medžiagos apie Estiją ir Latviją radau nemažai, bet apie Lietuvą — beveik nieko. Esame išleidę daug įvairių knyge-lių, brošiūrėlių, lapukų, bet concen-truotos medžiagos, pagrįstos statisti-ka bei dokumentuotais faktais, kaip pav. V. Tomingo “The Soviet Colo-nization of Estonia”, mes neturime. Ar nebūtų laikas mūsų veiksniams tuo rimtai susirūpinti. vip

KLB APYLINKĖS

Prieš daugelį metų, besikuriant Kanados Lietuvių Bendruomenei, Oakvillėje, Ont., buvo tik 5 lietuviškos šeimos ir pora viengungių — iš viso 17 suaugusių. Čia įsteigta KLB-nės apylinkė veikia ir dabar, rengia Vasario 16 minėjimus, Motinos Die-ną ir parenka aukų Tautos Fondui. Toronto pašonėje, t. y. Ošavos mies-te ir apylinkėse, gyvena didokas bū-rys gerai įsikūrusių lietuvių, bet LB apylinkės neturi ir prie bendros lie-tuviškos veiklos mažai teprisideda. Gal tik vienas kitas kartais pauko-ja dolerį kitą Tautos Fondui. Tiesa, savo malonumams turi meškeriotojų klubą “Ešerys”. Reikėtų kam nors imtis iniciatyvos ir čia įsteigti KLB apylinkę. Taip pat ji galėtų būti įsteigta Stayneryje-Wasagoje. al

“T. ŽIBURIAI” VENECUOLOJE

Nors pasaulinės politikos žinios ateina pervėlai, bet tai netaip jau svarbu. Labiausiai mus domina ži-nios iš Lietuvos ir pasaulio lietuvių gyvenimo. Tokios žinios nesensta. Su šiuo prenumeratos pasiuntimu laukiam ir toliau brangaus svečio — “Tėviškės Žiburių”.

F. Subačius, Valencia

• **Maža garbė svetimom kalbom kalbėti, didelė gėda savosios gerai nemokėti**

Sveiki, broliai miškakirčiai! Tai mūsų tautiečiai, atvykę 1947 m. į Kanadą miškų darbams. Nuotr. daryta Valoroje

“Katiušos” lietuvių šokių salėse

AL. GIMANTAS

Puošnioje amerikinio viešbu-čio salėje vyko N. Metų suti-kimo puota. Dar puošniau pasi-dabinę šokių sūkurį sukosi lie-tuviškosios emigrantinės visuo-menės nerinkti atstovai, gausiai suplaukę Floridon kalėdinių švenčių praleisti. Patalpos be priekaišto, orkestras trankus ir uoliai besistengias išlaikyti rit-mą bei taktą. Vakarienie su šam-panu ant stalų ir atidarytu bar-u kitame salės šone skatino linksmintis, pamiršus visas ta-utos nedalias, Sibirą ir koncent-racijos stovyklas.

Vyresnieji visai neblogai jau-tėsi besisupą maždaug tradici-nės šokių muzikos garsuose, gi jaunesnieji susirado “karštes-nių” orkestro atmosferą už ko-ridoriaus kampo esančiamis kokteilijų bare. Tuo tarpu lie-tuvišką publiką belinksminaš muzikinis vienetas, po trum-pos pertraukos, užtraukė sovie-tiškai rusišką “katiušos” melo-diją. Stropių mūsų šokėjų bū-rys jau pradėjo šokių aikštelė-je linguoti pagal orkestro gar-sus. Staiga įvyko kažkas lyg ir nepaprasto. Prie orkestro pa-kylos pribėgo augštas vyras iš Klevelando ir pareikalavo su-stabdyti grojamą sovietinę me-lodiją. Vadovas pakluso, sustab-dė išsismaginčius grojikus ir per garsiakalbį atspirašė lietu-višką auditoriją, teisindamas, kad, jo nuomone, muzika esanti tarptautinė... Įvyko lyg ir ma-žas sumišimas. Dar tokia ponia iš Čikagos apylinkių pribėgo prie klevelandiško drąsuolio ir pradėjo jį barti už jo išikišimą, muzikos sustabdymą ir dirbtin-ę šokių pertrauką. Orkestran-tai, pakeitę gaidų lapus, toliau

linksmino naujametinę publiką, lyg nieko nebūtų įvykę...

Ties šia vieta ir galima būtų užbaigti, jei ne keletas viešu-mon besiveržiančių minčių. Sa-vaime suprantama, išėivijai “katiušos” tonai prisiminimų pynėje nėra malonūs. Si melo-dija nukelia išėivį į 1940-1941 m. įvykus, t.y. į tas skausmin-gas dienas, kurių poveikį daž-nas dar jaučia ir šiandien po 30 metų. Tad nenuostabu, kad jautresni tautiečiai savaip rea-guoja išėirdę lietuviu ausims nemielą ir svetimą tonų pynę.

Tačiau, jei tai galioja vienu atveju, keista, kad panašios nuotaikos netaikomos kitoms sovietišškai rusiškosms melodi-joms, kurių kilmė tokia pati, kaip ir “katiušos”. Štai, ameri-kiniiu saloninių orkestrų (ir lie-tuviškių!) gana mėgstama, kiek anksčiau net ir labai populiari dainelė-šlageris “Maskviniai va-

LOS ANGELES, CALIFORNIA

IS SOVIETU OKUPUOTU ŽEMIU į Turkiją 1970 m. lėktuvu pasitraukė Pranas ir Algirdas Brazinskai nuo 1976 m. gruodžio 28 d. iki 1977 m. vasario 2 d. viešėjo Los Angeles bei apylinkėse, lankydami savo gimines p. p. Jasiulionius, bičiulius bei nau-jus pažįstamus. Grįžo atgal į rytines JAV-es laukti antro teismo sprendi-mo dėl jų pastovaus pasilikimo JAV-

Kasmet į Kaliforniją iš Meksikos nelegaliai atbėga apie 100.000 asme-nų, kurių daugelis išsislapstę pasi-lieka. Šie du lietuviai tenori laisvės, kurią ginanti šalis dar nesuteikė...

Brazinskių pranešimai Los Angeles lietuviams išaiškino kaikuriuos ne-aikumus, jų tarpe ir rusaitės mirtį. Būnant pas Kalifornijos kongresma-ną Robert K. Dornan, paklausta, ar du sovietų slaptosios tarnybos vyrai lėktuve buvo atvykę į turkų teisma

karai”. Neretai, be jokių skru-pulų ji grojama ir lietuviškose šokių salėse. Niekas neprotes-tuoja, niekas muzikos nestabdo.

Kiek rečiau šokių aikštelėse suskamba ir “Lygumos, lygu-mos” pakeistu, šokiams pritai-kytu tempu. Arba vėl, tiesa, ne sovietinės kilmės, bet pakan-kamai rusiškos dvasios iš filmo “Dr. Živago” Laros melodija girdima beveik kiekviename mūsų šokių vakare.

Taip ir maišosi čia įvairios sąvokos, principai, muzikiniai garsai, nusistatymai ir patrio-tizmas. Priedo — politika, kul-tūra, savigarba, asmeninė inte-ligencija, savitvarda ir tikra ar tik tariama tarptautinė “muzi-kos kalba”. Tuo tarpu išėivijoje poezijos vakaronės sutrau-kia tik kelias dešimtis mėgėjų, o šokių vakarai — šimtus šokė-jų. Nuostabiai įdomi proporci-ja, ar ne?

LOS ANGELES, CALIFORNIA

liudyti. Juk Brazinskai buvo sovietų kaltinami susižaudymo metu sužeidę lėktuvu tarnautoją. Jį, ilgokai nepa-imta į ligoninę, mirė. Jei ji būtų žu-vusi nuo lietuvių paleistųjų kulų, sovietų slaptoji tarnyba ne tik būtų parūpinusi reikalingų dokumentų, bet ir atsiuntusi čekistus įvykiui įro-dyti. Tai sovietai per šešerius metus nepadarė.

Kalifornijos lietuviai Brazinskus priėmė kuo maloniausiai. Jie buvo kviečiami daugelio paviešėti bei pa-sikalbėti.

Nuoširdžiai linkėtina abiem Bra-zinskam gauti JAV-ių leidimus pas-toviai pasilikti. Jie nori dirbti, bet dabar tam neturi leidimo. Algirdas nori gyventi su savo žmona bei stu-dijuoti teisę. Pranas pasirengęs pas-toviai dirbti ir savo įėjomis užsi-tikrinti pragyvenimą. Kęst. Gardinas

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji įnašai:	
709. Steiblienė, Elena, Hamiltonas	\$100
710. Preikšaičio, Jurgio atmin., Torontas	150
711. Kudirkos, Simo vardu, Hamiltonas	100
712. Jocas, Juozas, Delhi	200
713. Lapino, Aleksandro atmin., Montrealis	755
714. Taujenienės, Kotrynos atm., Montrealis	100
715. Gražys, Juozas, Montrealis	100
716. Klemkos, Adolfo atmin., Torontas	275
717. Bulionio, Jono atmin., Hamiltonas	100
Dalinis įnašas:	
Bieliuskaitė, Lionė	40
Inašus papildė:	
175. Daugelavičius, St., Montrealis	iki 400
385. Kerulis, V., Torontas	700
217. Poderio, Kazimiero atmin., Sudbury	370
388. Butkus, Jonas, Londonas	400
289. Dr. Sulma, V., Saskāčevanas	800
23. KLB Otavos apylinkė	2900
127. Januska, Mykolas, Winnipegas	300
186. Basčio, Prano atmin., Torontas	400

Praėjusių metų pabaiga ir šių pra-džia buvo labai skaudi Montrealio ir Toronto lietuviams. Abi kolonijos neteko taurių ir brangių lietuvių pa-triotų bei veiklių visuomenininkų.

Montrealyje mirė plk. Aleksand-rabus Lapinas, kuris dirbo Lietuvos laui Tėvynėje ir čia. Jo atminimui įamžinti gražus montrealiečių būrys prisidėjo savo aukomis. Aukotojų sąrašas Montrealio įgaliotinio buvo paskelbtas “T2” 1977 m. sausio 27 d. nr. Vėliau gautas laiškas, prane-šantis B. ir Č. Jonių auką.

Montrealis neteko ir kitos taurios lietuvis — Kotrynos Taujenienės. Jos atminimui įamžinti giminės, draugai bei pažįstami įrašė ją į KL Fondą; prisidėjo: E. V. Smilgiai, O. C. Januškevičiai, B. C. Joniai ir duk-ra Stasė Danaitienė su vyru.

Torontė 1976 m. gruodžio mėn. mirė Jurgis Preikšaitis. Jo atmini-mui pagerbti draugai ir bičiuliai sa-vo aukomis įrašė jį į Fondą. Auko-mis prisidėjo: A. Rakauskas, J. Jo-cas, K. B. Zutauskas, V. Kasperavi-čius, A. Kužmarskis, O. V. Jurkai, V. Streitas, J. Daubaras, M. D. Bar-tuliai, P. Augačiai, M. Norvaišienė, D. J. Žiogai, J. M. Rimkai, A. B. Ru-dokai, S. V. Jakubickai, M. Juodis, J. Jakelaitis, A. Petraitienė, P. Ka-nopa.

1977 m. sausio 22 d. mirė Pranas Bastys — mokytojas, vaikų literatū-ros knygų autorius, žurnalistas, il-gametis mūsų fondo tarybos narys ir dabartinės valdybos vicepir. Fondo vadovybė reikiška nuosirdžia užuojautą jo seseriai Čikagoje ir p. p. Puteriams Toronte. Jo nuopelnus lietuvių kultūrai gerbdami, draugai, pažįstami ir Fondo bendradarbiai, vietoje užuojautų bei greit nuvystan-čių gėlių, sudėjo \$300. Savo auko-mis prisidėjo: H. Stepaitis, Maria F. Yokubynas, L. Šeškus, Pr. Alšėnas, V. Kecorius, V. L. Nakrošiai, L. Če-sekienė, G. Balčiūnienė, S. M. Bonč-

kus, E. Jaškienė, A. Mašalas, S. Paciūnas, M. Juodis, J. G. Baltaduo-niai, Č. Senkevičius, J. Urbonas, S. Kudulis, J. Karka, J. Andrusis, dr. A. Pacevičius, A. Povilaitis, M. B. Barai, O. Delkus, L. G. Vyšniauskai, J. O. Gustainiai, E. J. Čuplinskai, S. V. Aušrotai, V. Ignaitis, K. Luko-šius.

Kpt. Adolfo Klemkos vardui įam-žinti švogeriš Arūnas Sidaravičius įmokėjo pilną (\$100) nario įnašą. Petronėlė Seniūnienė ir sūnus Liu-das iš Čikagos atsiuntė \$100. Šeimos pagėdavimu, draugai ir pažįstami, lankydami jį laidotuvių koplyčioje, vietoje gėlių bei užuojautų aukojo Fondui: A. J. Lukošūnai, J. G. Ra-čiai, J. Urbonas, K. Daunys, Jegela-vičius, V. Katelė, P. Ščepanavičius, S. M. Petrylos, A. M. Žižiai, S. A. Viskontai, J. Karpiai, L. Bieliuskai-tė, S. Kudulis, R. Mattucci, E. Sle-kys, A. J. Bernatoniai, V. Skrin-skas, P. Sernas, T. B. Stanuliai, A. Jakelaitienė, K. Lukošius.

Kredito kooperatyvas “Talka” sa-vo buvusiame pirmininkui, visuome-nininkui ir sporto darbuotojui J. Bulioniui pagerbti atsiuntė \$100 įnašą.

Fondas dėkoja ir džiaugiasi nau-jais nariais bei jų įnašais, taip pat dėkoja visiems, padidinusiems savo ankstyvesnius įnašus. Šia proga pri-menama visoms organizacijoms, kad jau laikas paduoti pagristus prašy-mus pašalpoms gauti. Primenama vi-siems nariams pranešti pasikeitusius adresus Fondo sekretoriui: 268 2W8 The Palisades, Toronto, Ont.

KL VALDYBA

Winnipeg, Manitoba

G. BUGAILISKIS SPAUDOJE.

1976 m. spalio 9 d. laidoje “Winni-peg Tribune” išspausdino pusės pus-lapio ilgumo straipsnį - pasikalbėji-mą su G. Bugailiškiu, kuris prieš ke-lėtą metų centrinėje Eatono krautu-vėje pradėjo darbą kaip languose iš-statytų manikėnų aprenęjas. Šian-dieną jis yra vyriausias Eatono krau-tuvių langų dekoratorius, kuris at-kreipė dienraščio dėmesį savo origi-nalumu, išėjimu iš nusistovėjusios dekoracijų rutinos. Jo dekoracijos pasižymi lengvumu ir dėmesio at-kreipimu — yra “rėkiančios”. Laikraščio korespondentas jį apibū-dina kaip labai kūrybingą, naujų idėjų žmogų.

G. Bugailiškis aktyviai reiškiasi ir lietuvių parapijoje: paruošia Kalėdų prakartėlę. Vėlykų karštą ir kitus įvairius pagražinimus šventovėje.

SUTUOKTUVES. Vasario 4 d., Sv. Kazimiero lietuvių šventovėje susi-tuokė Petras Stankevičius su Heat-her Boswick. Petras yra inžinierius, baigęs elektroninę inžineriją. Baigęs universitetą, gavo pasiūlymą iš “Westinghouse” bendrovės tikrinti naujai padarytus elektrinius motu-rus įėjainėms. Be to, jis yra lietuvių parapijos vargonininkas. Heather, jaunoji Stankevičienė, šiais metais baigs Manitobos universitete peda-gogikos fakultetą. Vestuvių puota įvyko “International” viešbutyje. Jaunieji po jos išvyko į savo įsigytus naujus namus. K.

Suluošinti žmonės gali būti darbingi ir pragyvenimą užsidirbantys

Ontario kaip tik ir stengiasi jiems padėti

Jūsų Ontario vyriausybė įvedė programą, vadinamą Profesine Rehabilitacijos Tarnyba (Vocational Rehabilitation Services), kuri yra skirta padėti fiziškai ir psichiškai suluošintiems žmonėm, kad jie galėtų tapti darbingais ir, jei galima, save išlaikančiais.

Toji tarnyba teikia pagalbą nemokamai.

Jos paslaugos apima:

- medicininį ir profesinį įvertinimą
- profesinį vadovavimą bei patarimų teikimą
- paruošimą atitinkamam darbui
- įdarbinimą
- dirbtines kojas, ligonračius, ramentus
- paruošimą bendruomeninėse kolegijose bei universitetuose
- prekybos ir verslo institutus, pramogę

Pernai 11,800 suluošintų asmenų pasinaudojo vienu ar daugiau tų tarnavimų.

Si programa taipgi padeda darbdaviams pasikalbėjimais su darbo įieškančiais, atitinkama informacija apie jų pajėgumą, daliniu atlyginimu pradinio profesinio paruošimo metu ir kitomis pagalbiniėmis paslaugomis.

Paruoštų patarėjų bei prižiūrėtojų štabas per Ontario socialinių reikalų ministeriją (Ontario Ministry of Community and Social Services) padeda suluošintam asmeniui išvystyti darbo pajėgumą.

Norintieji platesnių informacijų prašomi rašyti, prašant nemokamos brošiūros “Help for the Vocationally Handicapped”, kuri smulkiai aprašo Profesinės Rehabilitacijos Tarnybos programą. Kreipkitės į vietinę ministerijos įstaigą (Ministry of Community and Social Services) arba rašykite:

Rehabilitation Branch
Ministry of Community and Social Services
Heppburn Block, 4th Floor
Queen's Park, Toronto, Ontario M7A 1E9

Keith Norton,
Minister of
Community and
Social Services

William Davis,
Premier

Province of Ontario

Valaitytė tarp geriausių bėgikių

E. DANILIŪNAS

Miami laikraščiai plačiai aprašė tris geriausias S. Amerikos ilgesnių nuotolių bėgikas: J. Merrill iš Connecticut, J. Brown iš Kalifornijos ir... mūsų Danutę Valaitytę iš Kanados Ontario. Jos laimėjo pirmas tris vietas Floridoje įvykusiose Amerikos Atletikos Unijos pirmenybėse. Pirmavietė J. Merrill šiuo metu yra stipriausia JAV ilgesnių nuotolių bėgikė, 1976 m. olimpiadoje Montrealyje įėjusi į baigsmes 1500 m varžybas. Kaikas mano, kad antravietė J. Brown yra buvusi lauko bėgimo (cross-country) pasaulio čempionė. Neteko to patikrinti. Yra beveik tikra, kad Danutė Valaitytė būtų laimėjusi antrą vietą, jei didelis temperatūros pasikeitimas jai nebūtų trukdęs bėgimo: iš Kanados žiemos šalčių ji pateko į tuo metu Miami siautusias karščius su 86°F ir 94% drėgme. Kita gera Ontario bėgikė K. Prosser laimėjo tik devintą vietą. Danutė nuo pirmavietės atsiliko tik 18 sekundžių, o nuo antravietės — tik tris sekundes! Turint galvoje tas nepalankias aplinkybes ir tai, kad čia teko varžytis su 140 geriausių S. Amerikos bėgikių, pasiektus rezultatus tenka laikyti tikrai svarbiu jos laimėjimu pakeitui į pasaulio sporto viršūnes.

Kartais kaikas klausia, ar Danutės tėveliai yra naujieji ateiviai. Taip, jie yra atvykę Kanadon ir čia vedę po antrojo pasaulinio karo. Jie turi didelių ūkį netoli Londono. Tai viena iš lietuviškiausių šeimų Londono.

Naujas pilietybės įstatymas

Valstybės sekretorius John Roberts praneša, kad nuo 1977 m. vasario 15 d. įsigalioja naujai pertvarkytas Kanados pilietybės įstatymas. Jis pakeičia 1947 m. pilietybės įstatymą, kuris buvo nenuoseklus ir nevisiems teisingai pritaikytinas. Naujasis aktas yra liberalus, loģiškas ir visiems vienodai taikomas.

Valstybės sekretorius pabrėžia, kad naujasis įstatymas yra "ne koks paprastas pakeitimas senojo įstatymo, o visiškai naujas ir vienintelis pasulyje, kuris Kanadą padaro pirmąjį kraštą pilietybės įstatymų srityje".

Pagal naująjį įstatymą, visi padavę prašymus Kanados pilietybei gauti bus traktuojami vienodai, neatsižvelgiant į jų lytį ar jų gimimo kraštą. Tiems, kurie norės gauti Kanados pilietybę, bus taikomi vienodi potvarkiai (pavyzdžiui, rezidencijos ir kiti reikalavimai, pilietybės teismo teisėjo apklausinėjimai, pilietybei gauti priešais koks procedūra ir kt.). Pilietybei gauti laukimo laikotarpis su trumpinamas nuo buvusių penkerių iki trejų metų.

Svarbiausias naujojo įstatymo punktas yra tas, kad dabar kiekvienas asmuo, išpildęs nustatytas pilietybei gauti sąlygas, turi pilną teisę gauti Kanados pilietybę. Kitas svarbus punktas — niekas negali savivališkai ir be rimtos priežasties pilietybės gavimą sutrukdėti.

Pagal naująjį įstatymą, dabar bet kuris iš tėvų gali nepilnamečio vaiko vardu paduoti prašymą pilietybei gauti. Tas yra taikoma ir tėvams, augintiems išsūnytus vaikus. Pagal senąjį įstatymą, ta teisė dažniausiai buvo duodama tik vaiko tėvui.

Sekancijų dvejų metų laikotarpįje bet kuris iš tėvų gali reikalauti pilietybės gimusiam užsienyje vaikui prieš 1977 m. vasario mėn. 15 d., jeigu jo motina yra Kanados pilietė. Šiuo metu tokie vaikai nėra Kanados piliečiai, nebent jų gimimo metu jų tėvas turėjo Kanados pilietybę.

Užsienyje gimusių vaikų teisės, nežinint ir tai, ar jų tėvai gyvena teisėtoje ar neteisėtoje santuokoje, dabar yra apsaugotos. Pirmoji karta dabar gaus Kanados pilietybę automatiškai. Antrosios kartos asmeniui Kanados pilietybė bus suteikta tuomet, kai jis bus 28 metų amžiaus, su sąlyga, kad jis mažiausiai vienerius metus bus gyvenęs Kanadoje arba, jeigu Kanadoje negyvena, turi glaudžius ryšius su Kanada.

Už svetimsalių ištekėjusios moters, kurios pagal 1947 m. pilietybės įstatymą negalėjo gauti Kanados pilietybės, dabar, pranešus apie vedybas pilietybės ministeriui, pilietybę

ne. Jie yra aktyvūs lietuviškos veiklos rėmėjai ir stambiausi Londono apylinkės aukotojai Tautos Fondui, kasmet jį paremia viena kita šimtaine. Visi vaikai dalyvauja lietuviškoje veikloje ir labai gerai kalba lietuviškai. Pvz. vyr. sūnus Jurgis yra ilgametis studentų būrelio pirmininkas, o dabar Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos pirmininkas.

Toronte išeinąs atletikos žurnalas "Ontario Athletics" gruodžio-sausio mėn. laidoj paskyrė daug dėmesio mūsų šauniai lengvaatletei. Ryški antraštė reiškia nusistebėjimą: "Ar ir vėl Valaitytė?" Žurnalas pabrėžia, kad Valaitytė praėjusi sezoną neturėjo nei vieno nesėkmingų varžybų — labai užtikrintai laimėjo visas Kanadoje 1976 m. rudenį ir žiemą įvykusias pirmenybes: Kanados atletikos pirmenybes Reginoje, "Springbank International" Londone, lauko bėgimo (cross-country) Halifaxe, Ontario universitetų lauko bėgimo Londone, 82-ąsias atviras Padėkos Dienos kelio lenktynes Guelphe ir kt. Ji netik šis visas laimėjo su didele persvara (apie 200 metrų atsilpėsi nuo 120-140 bėgikių), bet taip pat pasiekė ir du naujus rekordus: tarptautinį — "Springbank International", pagerinusį 31 sekunde, ir Ontario universitetų 4000 metrų, senąjį rekordą pagerinusį net dviem minutėmis ir viena sekunde! Žurnalas pastebi, kad ji yra sunkiai įveikiama, o šiuo metu Kanadoje esanti tik viena savo klasėje ("in a class by herself")!

gaus automatiškai (anksčiau jos turėjo pereiti per pilną pilietybės gavimo procesą). Dabar prašymus pilietybei gauti gali išteikti asmenys, sulaukę 18 metų (tai yra legalus balsavimo teisės amžius). Anksčiau tas amžius buvo 21 metai. Pagal naująjį įstatymą, ministerių kabinetas gali suteikti pilietybę ir tiems, kuriems Kanados pilietybės neturėjimas galėtų sudaryti kokių nors ypatingų sunkumų. Taip pat ministerių kabinetas turi teisę suteikti pilietybę asmenims už jų ypatingus nuopelnus Kanadai.

NILZA GUZIKAUKAITĖ gaivina, valgydama ant žarijų keptą bulvę Sao Paulo ir apylinkės lietuvių vaikų "Bitutės" stovykloje š.m. sausio 16-23 d.d., kuriai vadovavo Eugenija Bacevičienė. Nuotr. A. Saulaici

Dalis Toronto "Aušros" sportininkų, dalyvavusių sportinėse žaidynėse Detrote š.m. vasario 5-6. Nuotr. J. Urbono

Montrealio "Lito" valdyba ir komisijos 1976 metais. Sėdi iš kairės į dešinę: kredito kom. pirm. J. Adomonis, vald. sekr. A. Kličius, pirm. J. Bernotas, buhalterė R. Piečaitienė, vedėjas P. Rudinskas, vicepirm. D. Jurkus; stovi: revizijos kom. narys J. Šiaučulis, vald. narys V. Piečaitis, Br. Niedvaras, kred. kom. narys S. Kęsgaila, vald. narys R. Isganaitis, kred. kom. narys J. Kibirkštis ir vald. narys V. Kudžma. Tony's Photo Studio

Sportinio pasiruošimo metai

BR. KETURAKIS

Šiuo būdingu ir taikliai nusakančių raginimu, kurį ŠALF-ASS pabrėžia, sveikindama savo padalinius ir visus talkininkus 1977 m. proga, kreipia ypatingą dėmesį į besitartinčias 1978 m. pasaulio lietuvių sporto žaidynes.

Bandykime peržvelgti paskirais požiūriais ateinančius šventės praktinius sporto srities planus ir kasdieninį jų vykdymą, kuris bus įrodomuoju egzaminu varžybiniame ir rungtyniniame plotmėje (paskiri sportininkai ir komandos). Tada ir šis neilgas laikotarpis pasiruošimams duos brandesnių laimėjimų.

Dabartinė mūsų sportinė varžybinė programa tarnauja lietuviškam atsparumui ir artimesniam tautinių ryšių palaikymui, nes vos du susitikimai į metus (metinės ir apygardinės žaidynės) nėra pilnas įrodymas sportinio pajėgumo. Taip daryti verta labai kuklūs piniginiai ištekliai, kurie dar negreit pagerės. Užsibrėžtieji žaidynių planai 1978 m., kurių idėjai ir įvykdymui džiaugsmingai pritarė visa

sportinė šeima, iš anksto uždeda ir nemažą dalį atsakomybės sportininkams. Žaidynėse turime pasirodyti, kad pasiruošimo kelias atspindėtų pasiektais laimėjimais.

Stipresnioji sritis — kamuolio žaidimai (krepšinis ir tinklinis) didesnių rūpesčių gal ir nesukels, jei nuo šio mėto visos komandos ir jų tiesioginiai treneriai — patarėjai numatys ilgalaikę ir sėkmingą pasiruošimo programą, kiek galint dažniau rungtyniaus vietos kraštų įvairiose pirmenybėse, neužmiršdami ir artimesnių susitikimų savųjų tarpe. Čia, bent dabartinėmis mūsų sąlygomis, ir glūdi kartinis jungiamasis visų žaidynių sienojas.

Sunkūs ir labai atsakingi uždaviniai tenka vos alsuojančiai lengvajai atletikai ir plaukimui. Kai olimpiniam lygyje ir daugelyje tarptautinių bei tarpvalstybinių rungtynių šios sporto šakos spindi deimantine atranka ir gausybė įvairiausių rungčių, tai mūsų žaidynėse jos bus labai negausios dalyvių skaičiumi.

Kaip būtų džiugu, jei, sakysime, lengv. atletikoje ir plauki-

me bent po 8—10 rungčių išsiričiuotų po 6—8 dalyvius (tik baigmei). Reikia tikėtis, kad keli didesnieji (lengv. atl. ir plaukime) paskatins jaunuosius ir vos pradėdantius ryžtingiems pasiruošimams.

Sporto atstovų suvažiavime priimtas nutarimas rengti stovyklas geresnėm pasekmėm, bet tai tik maža dalimi prisidės prie bendro pasiruošimo, nes laikas ribotas ir visko neapims. Lengviau galės išsitiesti stalo tenisas su didžiais laimėjimais ir praktine patirtimi.

Jeigu priskirsime ir lauko teniso greitai žengiantį prieauklį, kurį mūsų sporto spauda greičiausiai pelnytai giria, matysime, kad didžiosios šventės programa bus itin suglausta, sporto šakų frontas labai apėžtas, atseit, nemažai esame atsilikę. Prarastas laikas šandien skaudžiai atsiliepi net į būtinus ir privalomus dalyvius baigmei praversti.

Pastangos ir pradėtos kasdieninės treniruotės, artimai talkinant visoms sporto padalinių pajėgoms, išvermingas darbstumas nemažą dalį esamų spragų tikriausiai išlygins. Visą sportinę veiklą turime grįsti taurių lietuviškų užsimojimų, tikėtis visuomenės paramos, spaudos talkos, žaidynes aukoti mielos tėvynės Lietuvos garbei. Su iškiliaisiais tautos didvyriais ir praėjusių olimpinų dalyvių laimėjimais drašiai galime su tikti besitartinantį 1978 m. egzaminą.

Alf. D. Petraitis

LIETUVIAI BRAZILIJOSJE

Paskutiniame 1976 m. "Mūsų Lietuvos" numeryje Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga paskelbė portugalų kalba atsišaukimą, kurį pasirašė Sąjungos pirm. Arnoldas Zizas. Jis rašo: "Manau, kad jau yra pakankamai išaiškinta mūsų organizacijos svarba, o ypač tai, kas liečia mūsų visų vienybę. Nežiūrint kur kas gyventų, ar tai Amazonijos miškuose, ar pampų lygumose, ar kur kitur mūsų valstybės ribose, — yra būtina susisiekti su mumis, pasikeisti mintimis, kad ir pakritikuoti. Mums svarbu, kad tuo sužinosime, jog dar vienas ateis sustiprinti mūsų vienybę." A. Zizas žada spaudoje pasirodyti bent kartą į mėnesį ir skelbti Brazilijos lietuvių jaunimą liečiančias informacijas.

"Rūtelės" ansamblis labai dažnai pasirodo ir visur yra mielai kviečiamas. Prieš Kalėdas buvo gautas pakvietimas pasirodyti... kalėjime. Carandirų kalėjimo moterų skyrius ruošė 1976 m. gruodžio 18 d. Kalėdų švenčių programą. Ten pasirodė vietos braziliečių choras ir vaidybos grupė. Mūsų šaliai irgi pasirodė. Kalėjimo administracija visur įeinant ir išeinant rakinėjo vartus, kad kartais "Rūtelės" ansamblis staiga nepadiėtų... Kapitonas Jonas Budzilas, Lietuvos laisvės kovų dalyvis, mirė 1976 m. gruodžio 28 d. Santos mieste, netoli S. Paulo. Brazilijoje jis gyveno

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

MEDUS --

reikalingas sveikatai. Natūralus, nepasterizuotas. Induose ar koriuose. Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont. **Eagles Nest** Telefonas 534-0563

Aukojo "Tėviskės Žiburiams"

\$100: Hamiltono Kredito Kooperatyvas "Talka"; \$25: Rodney Lietuvių Klubas; \$16: Marija P. Ramūnienė; \$12: Pr. Krilavičius, kun. St. Yla, Marija Gečienė; \$10: Jonas Mikšys, Ant. Ribinskas, Ant. Banylis, Ant. Firavičius, Vyt. Martinaitis; \$7: P. Lileikis, A. Mažiulis, Alvina Markutienė, Marija Petravičienė, Jonas Govedas, Vinc. Ignatavičius, D. Puzerienė; \$5: Balys Matulevičius, G. Martišius, B. Vaišnora, P. Sakalas.

Rėmėjo prenumeratas atsiuntė: \$50 — prel. Jonas A. Kučingis; \$45 — St. Barančiukas; \$25 — Pranas Gustas; \$22 — Leonardas Kirkilis; po \$20 — Juoz. Zalatorius, Adolf. Kuliešius, Ant. Baliukonis, Jonas Naujokaitis; po \$17 — Jaunutis Kuncaitis, Julius Kviečinskas, Juoz. Mikonis, Ald. ir Vl. Tarvydai, Br. Rutkauskienė, Br. Saulėnas, K. Šapočkinas, Zen. Tumosa, St. Jurgelis, Vl. Kiškūnas, Kl. Dalinda, Gint. Venskaitis; po \$15 — kun. prof. dr. P. Ragaižinskas, Petr. Petrenas, Juoz. Stravinskas, Pr. Sukevičius, kun. Alf. Babonas, Feliksas Stibys, Simas Velbais, Liuda Stulginskas, Br. Zabulionis, Petras Bigauskas, dr. Vyt. Dambava, Erna Schachow, M. Ignatavičius, J. Kristolaitis, Ona Jurkšienė, F. A. Yukno, Walter S. Mastis, Alg. Kazilis, Vl. Kazlauskas, M. Kriščiūnas, Jonas Kupronis, Juoz. Mockevičius, Vl. Mikšys, Ant. Laugaly, Liudv. Borusas, Jonas Kariūnas, Iz. Mališka, Petr. Murauskas, Linas Kairys, Jonas Arštikaitis, Kl. Matkevičius, M. K. Marčiukaitis, Jonas Mačiulis, J. V. Dany, Juoz. Lukša, Jonas Linkūnaitis, Jonas Naujokas, Jon Adams, Kaz. Čas, Pr. Girdvainis, Edv. Punkris,

Vyt. Martinaitis, Dana Giedriūnaitė, A. Vaičiūnas, dr. B. Znotinas, St. Zobarskas, Gražina Thepan, Marija Gečienė, B. Grajauskas, Vyt. Miškinis, R. Tetmajeris, Vl. Jackus, Jonas Lukoševičius, Aug. Ašoklis, Gust. Kapteinis, Petr. Balčiūnas, V. Siminkevičienė, Anelė Vekterienė, P. Guobys, Kostas Bernotavičius, Vinc. Čerškus, Eug. Čuplinskas, Mrs. D. Mogek, Br. Kupcikas, Pr. Kudreikis, A. Martinkevičius, Balys Mackiala, St. Kuzmickas, kun. J. Pragubickas, P. Sirgedas, A. Sajus, P. Puidokas, J. Pužas, Juoz. Laimikis, dr. L. Kriauceliūnas, J. Jauneika, Laima Artičionienė, Petr. Jokšas, Z. Dobilas, Vyt. Strimaitis, S. V. Vaitkus.

\$4: Julius Tomas, Pr. Kažemėkas; \$3: J. Bendoraitis, K. Pažeraitė, Martin Kupris, B. Švilpa, Marytė Jasionytė; \$2: kun. prof. dr. P. Ragaižinskas, Jurgis Sleinius, kun. Alf. Babonas, Ona Jurkšienė, Petr. Laureckienė, G. Mačienė, V. Kėcorius, Vl. Mikšys, Leon. Klevas, A. Langienė, Petr. Murauskas, Aug. Masionienė, Vyt. Mačikūnas, Jonas Mačiulis, F. Mockus, Jonas Naujokas, M. Kuprienė, C. Surdokas, Dana Giedriūnaitė, E. Zemačaitis, L. Smulkštys, St. Teišerskis, J. Vaitkūnas, J. Trečiokas, Vyt. Valksis, V. Gelžinis, E. Gintautienė, S. Jonaitis, Ig. Genys, V. Laugalys, K. Merkis, dr. D. G. Mažeika, V. Prūsaitis, A. Bandžienė, A. Bentnorius, Juoz. Baužys, Ant. Garbas, J. Mašauskas, J. Matijošaitis, Vl. Miceika, J. Mackevičius, P. Kareckas, J. Olšauskas, K. Rožanskas, J. Bakša, Z. Dobilas, N. Kisūnienė, Ant. Muliulis; \$1: Vl. Balys, St. Kazlauskas.

Visiems rėmėjams bei aukotojams reiškiamas nuoširdžiai padėka.

PRADINIAI ŽINGSNIAI

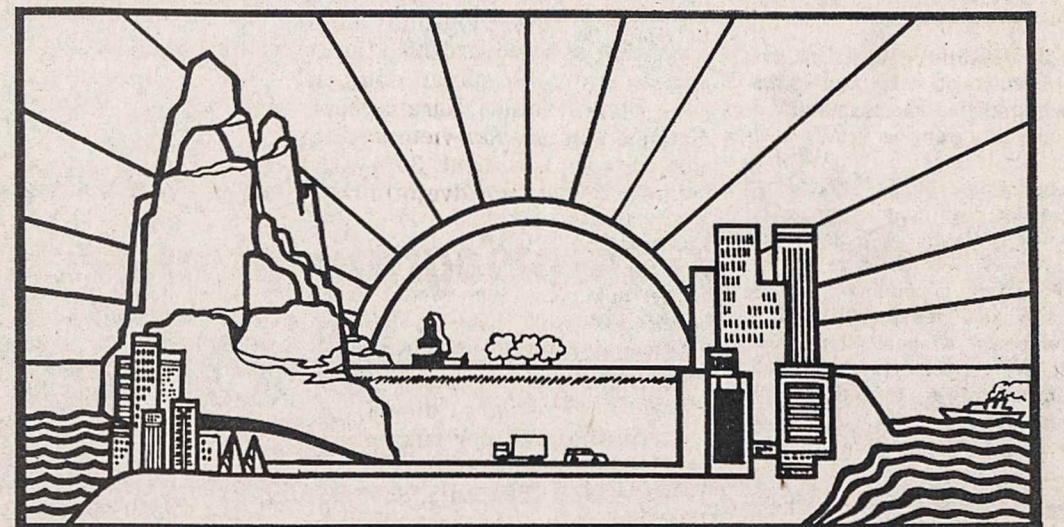
Prieš 18 metų (1958) Australijos Lietuvių Kultūros Fondo valdybos rūpesčiu buvo surengtos, sakyčiau, pirmosios Australijos Lietuvių Dienos Melburne. Programoje buvo: ALB krašto tarybos suvažiavimas, Adelaidės lietuvių teatro studijos vaidinimas, Melburno choro ir lietuvių solistų koncertas, dr. V. Kudirkos 100 metų gimimo sukaččiai paminėti akademija ir lietuvių dailininkų paroda.

Pirmasis labai gerai pavykęs, lietuviškos spaudos gražiai įvertintas bandymas krašto tarybos suvažiavimu metu rengti platesnio masto kultūrinių parengimų dienas paskatino to meto ALB krašto valdybą ir jos kultūros tarybą tokias Lietuvos Dienas (tada Meno Dienas) rengti kas antri metai Adelaidėje, Melburne ir Sydnejuje, žiūrint kur įvyks ALB krašto tarybos suvažiavimas.

Taip krašto valdybos pavedimu Lietuvių Dienos įvyko: Sydnejuje — 1960, 1966, 1972 m., Adelaidėje — 1962, 1968, 1974, Melburne — 1958, 1964, 1970, 1976.

Ignas Alekna

Jūs priklausote Kanadai

...o Kanada priklauso jums

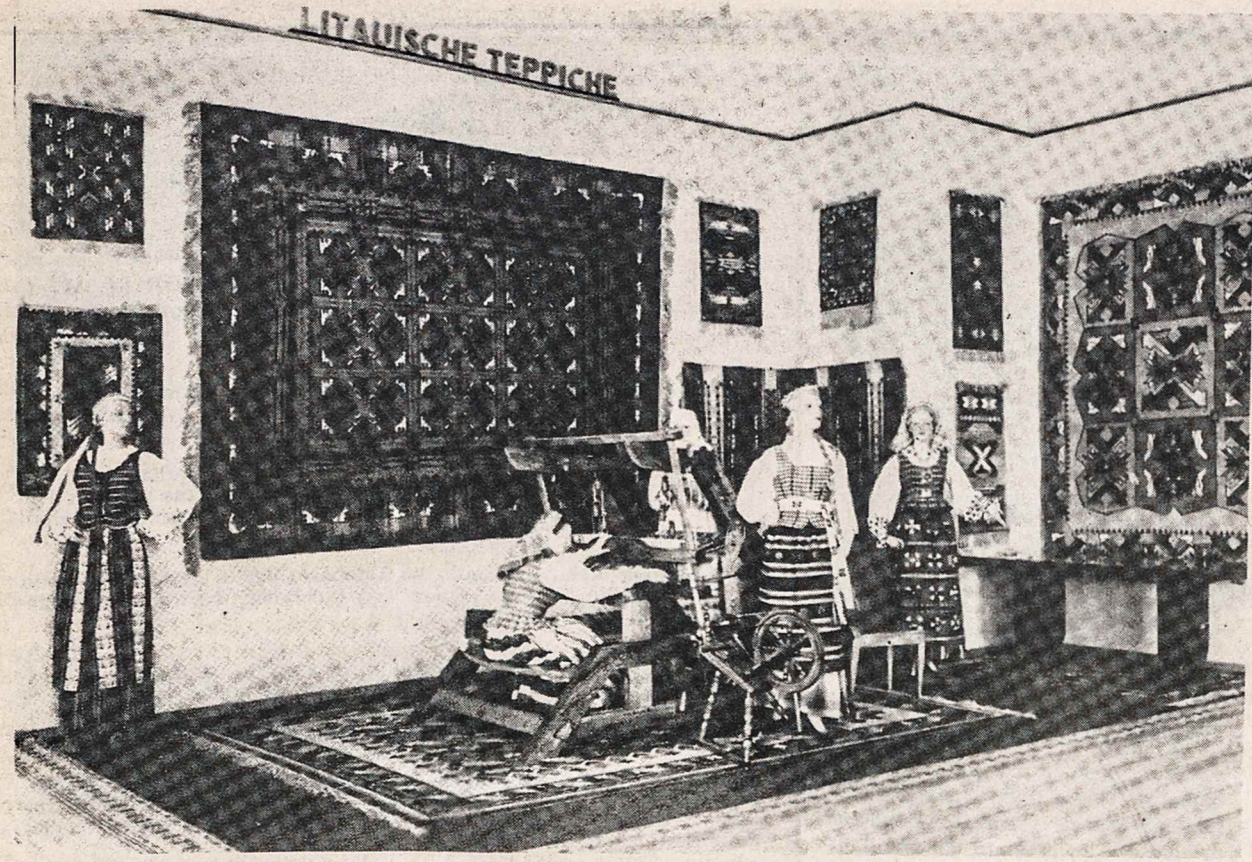
Kanada yra jūsų šalis. Kiekviena provincija, kiekvienas miestas, kiekvienas miestelis. Atlanto provincijos rytuose, žavinga valstybinės sostinės sritis, didingieji Rockie kalnai vakaruose ir už jų. Tai nuostabaus natūralaus grožio šalis; didelio sujudingumo ir paprasto nuoširdumo; su plačiausiom atostogų galimybėmis, kurių neturi jokia kita šalis. Ryžkitės šiais metais pažinti naują Kanados dalį!

Kanada - tiek daug įdomybių

Canadian Government
Office of Tourism

Office de tourisme
du Canada

ANASTAZIJA TAMOSAITIENĖ audžia tautinius lietuvių drabužius tarptautinėje parodoje Berlyne 1938 m.

Mazosios Lietuvos monografijų rinkinys

Šešios studijos apie Mažosios Lietuvos praeitį, redaguotos dr. Martyno Brako

J. JAKSTAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Antra ilga dr. A. Budreckio monografija skirta karalių išleistiems lietuviškiems dekretams ar įsakymams. Prieš pradėdamas juos nagrinėti, autorius trumpai nubrėžia Prūsijos karalystės išsigalėjimą, jos administraciją ir tautinį įvairumą. Apybraižos pabaigoje pateikiama ištrauka iš Fr. Tetznerio veikalo "Slawen in Deutschland" (1902) apie lietuvių apgyventas vietas šiaurinėje Rytprūsijų dalyje su jų vietovardžiais.

Mūsų autoriui vadovu monografijai buvo Lietuvoje išleistas labai stambus veikalas "Prūsijos valdžios gromatos, pagraudinimai ir apsakymai lietuviams valstiečiams" (1960). Šiame veikalė pateikiami 107 dokumentų fotostatai. Autorius čia persipaudino tūrinį ir davė ištraukų. Daugumos dokumentų (91) teikiamos vadinamos anotacijos (terminas perimtas iš minėto dokumentų leidėjo K. Jablonskio). Anotacijomis čia vadinama tai, kas dokumentų leidiniuose įprasta vadinti registais.

Mūsų autorius prie pateikiamų dokumentų originalų santraukų visur priduria jų apylysių anglišką vertimą, pasinaudodamas prie originalo anotacijų pridėtais lietuviškais paaiškinimais. Tuo būdu autorius supažindina lietuvius ir prašalčius skaitytojus su tais vertingais daugiausia 18 š. M. Lietuvos dokumentais.

Priedo pateikiami 5 dokumentų fragmentai, kurių originalai nesurasti, ir anotacijos 8 neišspausdintų dokumentų, bet buvusių išverstų ir lietuvių kalba.

Studija baigiama dviem skyreliais, kurių viename papasakojama apie dokumentų spausdinimo ir vertėjus, kitame — apie jų kalbą. Šiuo atveju remiamasi K. Forstreuterio straipsniu apie lietuviškų dokumentų vertėjus ir pateikiamas 7 jų biografijos. Jų tarpe išskirtinai minimas kaip vertėjas K. Donelaitis ir apie jo kūrybą bei gyvenimą kiek plačiau pakalbama.

Ant galo duodama originali kalbos analizė, kur svarstoma rašyba, žodžių vartoseną, germanizmai, slavizmai ir nurodoma, kad dokumentuose priskaitoma 470 lietuviškų senovinių bei dialektinių žodžių (206 p.). Gale pabrėžiamas M. Lietuvos kalbos savitumas, jos gyvumas, kūrybiškumas. Tai pavaizduojama originaliais mėnesių pavadinimais.

VI

Inžinieriaus dr. J. Gimbutos studija apie krikštus (taip vadinami tam tikri M. Lietuvos antkapiai) yra į anglų kalbą išversta paskaita, skaityta pirmame Lituanistikos Instituto suvažiavime Vašingtone ir vėliau spausdinta "Lituanistikos Darbuose" I t. (1966). Studija yra bibliografinio pobūdžio su kaikiuriais autoriaus pastabomis. Pateikiamos daugelio tyrinėtojų nuomonės apie krikštų kilmę, jų paplitimą ir tipus. Studija papildyta originaliomis nuotraukomis iš įvairių M. Lietuvos vietovių. Apžvelgęs krikš-

tus liečiančią literatūrą, autorius daro išvadą: "M. Lietuvos krikštai... yra būdinga manifestacija originalios lietuvių ūkininkų ir žvejų kultūros šioje srityje" (246 p.).

VII

Baigiamoji monografija yra klaidėdicio Viliaus Pėteraičio "Vietovardžių svetinėjimas XX amžiuje". Geriau būtų tikę vadinti vietovardžių svetinimu, nes jie ne patys svetinėjo — buvo keičiami.

Pradžioje minimi trys vietovardžių kitiimo laikotarpiai: 1. priešnacinis (1920-1934), 2. nacinis (1935-1944), 3. sovietinis (1945 — ir dabar).

Pateikiamos ne tik kiekviename laikotarpyje pakeistų vardų lentelės, bet ir pridedami paaiškinimai, kaip daryta žodžių kaita. Visas straipsnis yra savitai filologiška studija, kur vietovardžių vardynas lydimas aiškinimų, kokių būdu senieji žodžiai keisti naujais.

Ypač išsamiai dėstomas sovietinis M. Lietuvos ir Sembos vardynas. (Pažymėtina, kad Pėteraitis išskiria Sembą iš M. Lietuvos ir tuo būdu nesitaiko prie Lietuvos Tyrimo Instituto išleisto Lietuvos etnografinio žemėlpio, kur ir Semba su Karaliaučiumi įtraukta į M. Lietuvą).

Iš pašaknių pakeistus senovinių lietuviškų vietovardžių rusiškais autorius skirsto į kelias rūšis. Stai jie: asmenvardiniai, geografiniai, ideologiniai vietovardžiai ir pavadinimai pagal vietovės išvaizdą, paviršių, susiję su kraštu. Kiekvienai rūšiai pateikiama apšiai pavyzdžių, nurodoma kaikiurių vietovardžių kilmę. Jų tarpe daug rusiškojo neokolonizmo liudininkų, t.y. vietovardžių, atneštų iš Rusijos. "Kadangi daugiausia rusų atkelta į Karaliaučiaus sritį, tai ir rusiški vietovardžiai dominuoja. Jų bent 30% visų vardų ir dar 20% dvejetainių, pa-

sitaikančių kelseose vietose Tarybų Sąjungoje arba aiškinčių ir pagal krašto išvaizdą" — sako Pėteraitis (265 p.).

Reikšmingas yra baigiamasis skyrelis, pavadintas "Lietuviškojo vardo išlikusios nuotrupos". Čia autorius leidžiasi ir filologiskus tyrinėjimus užsilikusių baltiškių lietuviškų vietovardžių ir vandenvardžių. Jis randa jų paplitimą baltų gyventose plotuose ir vieną vandenvardį ("Isrutis, Isra") randa net Smolensko ir Maskvos srityje. Iš čia autorius padaro išvadą: "Iš šio vardo paplitimo galime spėti, kad jis buvo žinomas visiems baltams, tais laikais gyvusiems nuo Maskvos iki M. Lietuvos (272 p.).

Baigiant trumputę šios monografijos apžvalgą, galima pastebėti, kad jos autoriaus esama gerai išsimokslinuso kalbininko. Tenka apgailestauti, kad jis nesirodo mūsų visuomenės savo darbais. O jis gebėtų duoti vertingų įnašų ir mūsų kalbos mokslą. Iki šiol Vilius Pėteraitis teisinomas mūsų visuomenės savo lietuvišku — anglišku žodynu ir straipsniais Lietuvių Enciklopedijoje.

Sešių monografijų rinkinys "Lithuania Minor" yra mokslinė, akademinė knyga. Ji yra daugiau tyrinėjamo nei pasakojamo pobūdžio. Visos monografijos parašytos pagal pirmykščius šaltinius ir paremtos gausia panaudota literatūra. Šis rinkinys kur kas pranašesnis už pirmąjį to pat Lietuvos Tyrimo Instituto išleista veikalą "Mažoji Lietuva" (1958). Monografijų autoriai paruošė paminklinį kūrinių Mažajai Lietuvai. Jie uždegė, tarant J. Jurginio žodžiais, amžinąją ugnį ant lietuvininkų kapo.

LITHUANIA MINOR. A Collection of Studies on Her History and Ethnography. Martin Brakas, Editor. New York 1976.

Autobiografiniai atsiminimai

"Vaikystė" tai J. Narūnės autobiografinių atsiminimų knyga, skirta vaikams. Tai pyne autorės vaikystės dienų nuo pat pirmo, lyg per rūkus prisimenamo vaizdo iki pat įstojimo į Panevėžio gimnaziją. Savo darbą autorė aukoja brangiems tėvams atminti. Pradžioje knygos yra autorės jaunų dienų nuotrauka. Atsiminimai yra suskirstyti į 9 skyrius, o šie i trumpus epizodus vieno ar kelių puslapių apimties. Juose pinasi dienos, praleistos dvaruose, klebonijoj, su miestelio vaikais, su bajorais seneliais, mokslo metais Ukmergėje ir Panevėžyje.

Autorė — vienturtė duktė miestiečių šeimoje. Jos tėvas laisvai vartoja lietuvių, lenkų ir rusų kalbas, turi valdišką tarnybą. Jis — generolienės Bravčinskajos padėjėjas, kuriai carinė Rusijos valdžia pavėdė tvarkyti bei administruoti degtinės ir spirito monopolio sandėlį Panevėžyje. Vėliau tėvas perkeltas į bažnytkaimį, kuriame Janina praturtina savo mažutį pasaulį. Jinai jaučia kaimo gyvenimo grožį, pamilsta kaimo vaikus, kurie žavi ją savo paprastumu ir tiesumu. Ji jaučia, kad tie vaikai turi neišsėmiamą fantazijos šaltinį, žavų kūrybingumą — iš nieko sukurti pasakiškus dalykus. Ji rašo:

"Jų niekad nebūčiau mainiusi i puošnius miesto vaikus - lėlytes, mano amžiaus draugus" (52 p.).

Autobiografiniai atsiminimai darmeioje šeimoje, kurioje tiek daug šilumos, yra atkurti su dideliu įsijautimu ir nuosirdumu. Visur jaučiamas rūpestingas, mylintis ir atlaidi motinos širdis. Autorės santykiai su tėvais, artimaisiais, kaimo vaikais yra pozityvūs, švelnūs. Kun. P. Vasiliausko asmuo pavaizduotas labai pozityviai. Jis skaito šeimai lietuviškas knygas, moko skaityti, įžiebta lietuvių.

Nors vaikiški išgyvenimai yra individualūs, tačiau autorė kartu atskleidžia tipiškus tikrovės vaizdus, to meto būdingas visuomenines bei socialines apyraiškas: individualų mokymą, pensionatą, revoliucijos sąjūdį ir t. t.

Knygelė parašyta patrauklia forma, gyvai, vaizdžiai. Ji aprašė skaitančių akiraity, auklės jų estetinius jausmus. Ji įdomi ir lengvai prieinama skaitytojui. Trumpuose epizoduose nemažai dialogų. Nauji vaizdai bei įvykiai palaikomi dėmesio įtampa. Juk vaikiški išgyvenimai su savo piktaišiais bei išdaigomis yra universalūs.

Knygelėje yra penkios nuotraukos: pirmojo mokytojo, Balninkų ežero, kitos — iš Panevėžio.

Profesorė "sodų mieste"

Specialiai "Tėviškės Žiburiams" iš N. Zelandijos

ANDRIUS MIRONAS

Užjūrio keliautojai yra girdę apie Naujosios Zelandijos pietinės salos miestą Christchurch kaip apie labiausia anglišką miestą už Anglijos ribų. Kiti vadina šį miestą dar ir "lygumų miestu", bet patys miestotį gyventojai mėgsta Christchurch vadinti "sodų miestu". Ir iš tiesų, šiame mieste tiek daug parkų, sodų ir medžių gatvės arba aikštės. Vaikščiodamas tarp gotiško stiliaus namų ir žvelgdamas į katedros bokštus ar į pažaliavusius paminklus, jaučiamasi esant viename iš naujausių pasaulio miestų, bet Europoje ar Anglijoje.

Miestas oficialiai gavo teises 1856 m., o šiuo metu Christchurch yra seniausias miestas visoje Naujojoje Zelandijoje, su per 300,000 gyventojų. Tik neseniai šiaurinės salos Auckland miestas pralenkė Christchurch gyventojų skaičiumi, pasiekdamas apie 800,000 gyventojų.

Christchurch labai taikingas ir ramus miestas. Savaitgaliais — uždaro krautuvės ir tuščios gatvės. Per miestą besiranganti Avon upė teikia ypatingą prancūzių grožį, o pievų žaumas sudaro pagrindinę N. Zelandijos gamtos spalvą. Tik provincijoje pievose taškai išsiskiria raguočiai arba avys, o mieste — besilisintieji žmonės.

Atkeliavę į Christchurch su žmona, tuoj pat pradėjome rūpintis man pavesta misija. Lapkričio mėn. pradžioje, lankydamasis "Tėviškės Žiburių" redakcijoje, pažadėjau susirasti kanadiečių Varanavičių dukrą Reginą, dėsčiančią Christchurch universitete. Nevisai lengva buvo surasti, nes Mrs. Haggo-Varanavičiūtė dar neįtraukta į telefoną abonentų knyga. Teko universiteto raštiniėje prašyti jos buto telefono numerio.

Regina su vyru Douglas atpyškėjo motociklu. Naujojoje Zelandijoje įstatymai reikalauja už automobilio pirkimą sumokėti grynais, o jauniems ir dar neprisigvenusiems žmonėms, neturint pakankamų sumų automobilii, reikėjo tenkintis mažiau lėšų reikalaujančiu motociklu. Gyvena Regina ir Douglas universiteto kabinoje gana kukliai, todėl norėjo susitikti su mumis XIII viešbučio "Noah" augšte.

Positeiravau apie Reginos vyro pavarde. Jis sakė, jog tai skandinaviska pavardė, o pats jis gimęs Skotijoje. Regina taip pat gimusi Skotijoje, nes jos tėvai buvo emigravę Anglijon 1946 m.

Visi pagrindai Skotijoje

Na, ir prasidėjo klausinėjimas ir Reginos pasakojimai. Regina Varanavičiūtė - Haggo puikiai, be jokio sveto akcento, kalba lietuviškai. Jos vyras laikada įterpdavo vieną kitą lietuvišką žodį.

Gyvendama su tėvais Skotijoje, Regina augo lietuviškoje dvasioje, nes tėvai visada su ja lietuviškai kalbėjo. Jonas Varanavičius yra baiges ekonomiją Vytauto Didžiojo universitete ir dabar yra Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo vedėjas. Su žmona Eugėnija jis 1958 m. persikėlė gyventi į Kanadą. Regina mokėsi Hamiltono vidurinėje mokykloje ir McMaster universitete, kur ir susipažino su savo būsimoju vyru, kuris tada dėstė

ATSIUSTA PAMINETI

Vida Augulytė ir Juozas Plačas, SIMTAS ŽAIDIMŲ DIDELIEMS IR MAŽIEMS. JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo tarybos leidinys. Čikaga 1976 m., 124 psl. (didelio formato). Kaina \$2.00. Gaunama: A.

Janinos Narūnės "Vaikystė" yra gražus įnašas į taip negausią vaikų skaitybos sritį. Ji visapusiškai naudinga, ypač išeivijoj gimusiems vaikams, kuriems nebuvo lemta pažinti Lietuvos, lietuviško kaimo, mūsų gamtos grožio.

Be to, bus įdomu arčiau susipažinti su pačios autorės vaikystė. Juk ji išeivijoje nepaįstama plunksna džiugina mažuosius savo kūrėlimais.

J. Narūnės autobiografinių prisiminimų tęsinys bus kitoje knygoje, būtent, "Jaunystė".

A. Abr.

Janina Narūnė, VAIKYSTĖ. Autobiografiniai prisiminimai. Kalbą taisė L. Žitkevičius. Spaudė Pranciškonų spaustuė Brooklyn 1975 m., 164 psl.

anglų literatūra.

Nors jau 1970 m. ištėkėjusi, Regina tęsė mokslą ir baigė Hamiltono McMaster universitetą bakalauro laipsniu iš meno istorijos. Po to persikėlė į Edinburgą, Skotijoje, kur universitete gilino žinias ir parašė disertaciją "Krikščionių menas Romos imperijos laikais". Gavo "Master of Letters" laipsnį, kuris yra lygus daktaro laipsniui, tik Edinburgo universitetas tokio nevartoja. Skotijoje Regina jautėsi tarytum savo tėvynėje, nes čia juk praleido ankstyvąją jaunystę. Todėl ji visiškai supranta ir lietuvių jausmus, pasiilgstant gimtojo krašto.

Naujoje vietoje

Be anglų ir lietuvių kalbų, Regina moka ir prancūzų kalbą, nes, ypač lankantis Montreaulyje, ji būdavo reikalinga. Baidusi. Edinburgo universitetą, Regina įieškojo darbo kaip meno istorijos dėstytoja. Per Londono dienraščio "Times" priedą, kuriame dedami intelektualų darbo paklausos skelbimai, Regina surado atitinkamą vietą ir Christchurch University of Canterbury. Neilgai trūkus, 1976 m. gegužės mėnesio gražią dieną, su vyru atvyko į Naująją Zelandiją sekmadienį, o jau sekancią dieną pradėjo darbą.

Dabar man paaiškėjo Reginos telefono numerio nebuvimas kiek anksčiau išleistoje abonentų knygoje. Regina pasisakė, kad juodu su vyru nutarę gyventi ir dirbti po 3-4 metus vienoje vietoje, vis persikeliant į kitus universitetus. Tai nėra labai lengva, kai universitetai, norėdami pasilaikyti profesoriaus, teikia jiems visokių lengvatų. Christchurch mieste jiems yra nuobodu, todėl, bent dabar, svajoja pasiekti Europą ir gauti vietą Romoje. Roma yra Reginal jos mokslo šaltinis ir šventovė.

Canterbury universitete Regina dėsto Bizantinę, romėnų ir krikščionių eros meno istoriją. Virš 100 studentų suskirstyta į mažesnes grupes, kuriose yra ir mokslus baigusiu menininkų, skulptorių ir tapytojų. Tikiems profesoriai egzaminuose būna nuolaidesni, nes meno istorija jiems tik pagalbinis dalykas.

Reginos vyras Douglas tuo tarpu neturi tarnybos, bet tyrinėja Viktorijos laikų anglų poeziją. Nors neseniai Christchurch mieste gyvena, bet lygina šios vietovės klimatą maždaug su San Francisco klimatu. Žalioji N. Zelandija jiems įdomi, ir juodu kartais keliauja per žaliąsias krašto kalvas, išbaidydami besigančias avis. Jie sako, jog Naujojoje Zelandijoje yra 3 milijonai žmonių, 60 milijonų avių. Bet gamtos grožis ir darbas universitete dar neviskas. Reginos tėvynė yra Skotija, bet ji pasiilgsta ir lietuvių, ypač savo tėvų. Mums su Regina atsisveikinus, ji pradėjo ruoštis kelionei į Kanadą, nes Toronte laukė tėvai ir jaunystės draugai.

Malonu, kad jaunoji mūsų karta atranda kelius į savo pamėgtąjį užsiėmimą ir nepamiršta tėvų kalbos. Jaunoji mokslo lininkė ir profesorė yra energinga, veržli todėl nėra abejonės, kad ji ateityje pasieks savo profesijos viršūnę. To jai ir linkime. Tėvams didelę pagarbą, užauginus gabią mokslo lininkę, kuri jaučiasi lietuvaite!

Kareiva, 7030 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Julius Sinus, DAINOS IR GIESMES BROLIAMS LIETUVIAMS. Muzikinis velionies vilniečio kompozitoriaus palikimas, kurį sudaro 100 didelio formato puslapių. Išeistas 1976 m. Niujorke Veronikos Maminskaitės-Kulbokienės pastangomis su finansine mecenatų parama. Gaidų įgravinavimą atliko dabar jau taip pat miręs kompoz. Jonas Zdanus. Atspaudė Tėvų pranciškonų spaustuė, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, USA. Tiražas — 1.000 egz. Kaina nepažymėta.

ATEITIS nr. 9, 1976 m. lapkritis. Mėnesinis žurnalas, redaguojamas kun. dr. A. Trimako, leidžiamas Ateitininkų Federacijos. Gaunamas pas administratorių J. Polikaitį, 7235 So. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

VYTIS nr. 1, 1977 m. sausis. Lietuvos vyčių žurnalas, leidžiamas beveik ištisia anglų kalba, išskyrus Jono Stankevičiaus rašinį "Kelionė Kuršių mariomis". Adresas: Vytis, 2524 W. 45 St., Chicago, Ill. 60632, USA.

Tėviškės Žiburiai • 1977. II. 24 — Nr. 8 (1411) • 7 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVISKOS KNYGOS KLABAS Čikagoje, pagerbdamas šimtąjį Oskaro V. Milašiaus gimtadienį, išleis A. Vaičiuliaičio išverstą jo poemą-dramą "Miguel Manara". Gegužės pabaigoje Čikagos Jaunimo Centre įvyksiančių poezijos dienų gegužės 27 vakaras bus skirtas O. V. Milašiaus mirties sukaktėiai.

SUVALKŲ TRIKAMPIUI skirtą penktadienio vakaronę Čikagos Lietuvių Jaunimo Centro kavinėje surengė Lietuvių Žurnalistų Sąjungos valdyba, vadovaujama pirm. kun. J. Vaišnio, kuriam šį kartą teko būti ir programos vadovu. Dviejų dalių paskaitą skaitė kun. dr. V. Rimšelis, MIC, Vilniaus krašto lietuvis, nekaras lankesnis Seinuose, Punkske bei kitose Suvalkų trikampio vietovėse. Pirmoje dalyje jis pateikė istorinę lietuviškųjų Seinų apžvalgą, antroje — Lenkijos dvasininkų vadovybės Seinų lietuviams daromas skriaudas. Jiems neleidiama melstis Seinų katedroje, kurios sienoje yra buvusio Seinų vyskupo a. a. Antano Baranauko palaikai. Vakaronės dalyvių ragino siūsti prašymus Lomžos vyskupui Sasnovskiui. Ateitininkų veikėjas Arvydas Zygas, pernai vasarą rinkęs tautosaką lietuviškuose Punksko valsčiaus kaimuose, pagrojo keltą ten įrašytą dainų, kurių Čikagon yra parsivešė apie 200. Jis taipgi ekrane rodė idomius etnografinių pastatų, gamtovaizdžių bei žmonių skaidres.

AR K I V. JURGIO MATULAČIO 50 metų mirties sukaktį Čikagos lietuviai sausio 22 d. paminėjo akademine dalimi Marijos augštesniosios mokyklos salėje, sausio 23 d. — pamaldomis Nekalto Prasidėjimo parapijos šventovėje Brighton Parke. Pagrindine abiejų dalių jungtimi buvo Čiurlionio ansamblis iš Klevelando, vadovaujamas muz. A. Mikulskio. Salėje jis atliko ilgą koncertinę A. Mikulskio bei kitų lietuvių kompozitorių kūrinių programą, papildytą tautiniais šokiais, kanklių muzika, o šventovėje — A. Mikulskio lietuviškas Mišias, kurios yra skirtos kenčiančiam Lietuvai ir jau buvo giedotos pasauliniame eucharistiniame kongrese Filadelfijoje. Visas įprastines Mišių dailės giedojimo mišrus choras su kanklių ir net skuducų palyda. Jais atnašavo vysk. V. Brizgys su būriu koncertebrančių. Velionies arkiv. J. Matulaičio nuopelnus savo pamokslė anglų kalba išryškino kardinolas J. Cody. Mokyklos salėje pagrindiniu kalbėtoju ta pačia tema buvo marijonų vienuolio atstovas kun. dr. V. Rimšelis, MIC.

DEVINTASIS ATEITININKŲ KONGRESAS įvyks rugsėjo 1—4 d. Klevelande, JAV. Jo proga bus surengta ir didelė paroda, kurioje kviečiami dalyvauti visi ateitininkų eilėms priklausančių dailininkai ir dailininkės. Kongreso rengėjų komitetas yra sudaręs specialią parodos komisiją. Registracijos bei informacijos reikalias kreipiamasi į Nijolę Palubinskię, 2870 Meadowbrook, Cleveland HTS, Ohio 44118, USA. Tel. 216-932-3798.

TRADICINIS KONCERTUS Niujorke ir Bostone surengė smuiklininkas Izidorius Vasyliūnas su pianistu Vyteniu Vasyliūnu, savo sūnumi. Jų programon buvo įtrauktos trys W. A. Mocarčio, J. Bavičchi, H. Wolf-Ferrari sonatos smuikui ir fortepijonui. Lietuviams įdomiausia buvo J. Bavičchi "Sonata nr. 4", kuriai jis yra panaudojęs devyنيات mūsų liaudies dainų melodijas. Kiek vėliau barokinės muzikos koncertą surengė Bostono muzikos mokykla, kurioje profesoriauja I. Vasyliūnas. Šį kartą skambėjo G. F. Haendelio, F. Couperinio, C. P. E. Bacho, G. P. Telemanno ir S. J. Bacho kūriniai, atliekami smuiklininko I. Vasyliūno, pianisto V. Vasyliūno ir fleitistės B. Peterson. Po šių koncertų V. Vasyliūnas buvo išvykęs į Santa Fe, New Mexico, ir ten turėjo vargonų muzikos rečitalį episkopaly šventovėje. Šia proga tenka priminti, kad jis yra pasižymėjęs fizikas, turintis šios specialybės doktoratą. Fortepijonui ir vargonams skiria tik savo laisvalaikį.

ATEITININKAI SENDRAUGIAI Čikagos Jaunimo Centro kavinėje surengė vakaronę, kuri buvo skirta detroitietei poetei Vitalijai Bogutaitėi ir "Ateities" leidyklos seniai išleistam trečiajam jos poezijos rinkiniui "Po vasaros". Savo įvade Kazys Bračūnas atkreipė dėmesį į lietuves poetas, kurias mūsų raštijos pradžioje buvo nestubelbusios beletristės. Poetės išliko tik antrajame Lietuvos nepriklausomybės dešimtmetyje. Dabar net vyrai okupuotėje Lietuvoje turi gerokai pasitempti prieš tokias poetas, kaip Janina Degutytė, Judita Vaičiūnaitė. Išėjusių poezijos dirvnuose stipriai reikiškiai: B. Pukelevičiūtė, J. Svabaitė, D. Sadūnaitė, L. Suteima, V. Bogutaitė, M. Saulaitytė, O. Mikailaitė. Po to K. Bračūnas pateikė V. Bogutaitės poetinio kelio apžvalgą, remdamasis jos trimis rinkiniais — "Veidrodinis jūros dugne", "Laikas ir lietus", "Po vasaros". V. Bogutaitė skaitė kelis savo eilėraščius, ištraukus iš jos naujosios knygos — N. Martinaitė ir I. Raudaitytė. Kanklių muzika vakaronę pajavirino Emilija ir Rūta Pakštaitės.

NAUJAJAME VILNIAUS OPEROS IR BALETO TEATRE viešėjo du žymieji baleto šokėjai iš Kanados — Karen Kain ir Frank Augustyn. Jie atliko pagrindinius vaidmenis A. Adano baleto "Giselle". K. Kain šoko dviejuose spektakliuose, F. Augustyn — viename. Savo gastroles Sovietų Sąjungoje kanadiečiai šokėjai pradėjo didžiąjae Maskvos teatre, tęsė Taline, Vilniuje ir užbaltė Kieve. 1973 m. jie du yra laimėję aukso medalį tarptautiniame baleto šokėjų konkurse Maskvoje, o K. Kain — dar ir sidabro medalį moterų grupėje.

KLAIPĖDOS FILHARMONIJOS salėj įvyko St. Simkaus chorų konkursas skirtas 90-tosioms šio kompozitoriaus gimimo metinėm. Svaugusių mišrų chorų grupėje I vieta laimėjo Klaipėdos mėsos kombinato choras, II — Kauno "Mados" fabriko atstovai. Moterų chorų grupėje I vieta teko Vilniaus medicinos darbuotojų klubo dainininkėms, dvi II vietas — Klaipėdos "Trinyčių" ir Panevėžio prekybos valdybos choristėms. Vyrų grupėje stipriausias buvo Šiaulių televizorių gamyklos choras. Antroji diena buvo skirta jauniesiems Klaipėdos dainininkams. Atskirose kategorijose laureatų vardus išsikovoję XII vidurinės mokyklos, II muzikos mokyklos ir K. Dondelaitis vidurinės mokyklos chorai.

OPEROS TENORAS VLADAS ČESAS, teatrui atidavęs 30 metų, atšventė amžiaus šešiasdešimtmetį. Kauno operoje jis pradėjo dainuoti 1944 m., o Kauno konservatoriją baigė 1949 m. Ilgus metus Vilniaus operoje sukaitytininkas nešė didžiulę darbo našą, nes jo repertuaras buvo apie 50 vaidmenų, kuriuos jis atlikdavo palyginti labai dažnuose spektakliuose. Į geriausių tenorų eiles jam leido iškilti iš primigties sausokas balso tembras, bet savo darbu yra palikęs gilius pėdsakus lietuviškoje operoje.

JONO GRAICIŪNO POEZIJOS VAKARĄ surengė Vilniaus meno darbuotojų rūmai. Apie jo poetinės kalbos grožį kalbėjo filologijos dr. V. Galinis. Poezijos skaityme J. Graiciūnui talkino nemažas būrys skaitytojų — G. Urbonaitė, J. Salkauskas, M. Rastenis, R. Venckus. Vakaro metu buvo perskaitytas ir J. Graiciūnui skirtas K. Balmonto eilėraštis.

KIPRO PETRAUSKO MUZEJUS N. Metų išvakarėse buvo atidarytas Kaune, Ažuolyno pakraštyje, restauruotame name, kuriame 1923-37 m. gyveno Mikas Petrauskas ir 1925-48 m. — Kipras. Memorialinė lentą su šiuo įrašu puošia bronziniai abiejų brolių bareljefai. Pirmajame pastato augšte įrengta salė kameriniams koncertams, antrajame — muzėjus, o trečiajame įsikūrė muzėjaus administracija su direktorium B. Siručiu. Sutelkta apie 8.000 rodinų, atspindinčių K. Petrausko studijas Petrapilio konservatorijoje, pirmuosius žingsnius Marijos teatre, jo ilgametį darbą Kauno operoje. Didžiojo dainininko gyvenimą bei kūrybą atskleidžia šeimos, teatro pastatymų nuotraukos, dokumentai, spektaklių dekoracijų eskizai, afišos, programos, jo sceninė apranga. Dalis muzėjaus skirta broliui Mikui, pirmajam Kipro mokytojui. Muzėjaus atidaryme dalyvavo Kipro žmona E. Zalinkevičiūtė-Petrauskienė, dukra dail. Aušra Petrauskaitė, Miko žmona A. Petrauskienė, operos veteranai A. Sodeika, A. Kučingis, V. Marcinkus. Kalbėjo muzėjaus direktorius B. Sirutis, kompoz. G. Kuprevičius, Kauno vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas J. Jaroševičius. Koncertinę programą atliko buvusieji K. Petrausko mokiniai — solistai L. Muraška, E. Saulėvičiūtė ir V. Norėika su pianistas D. Noreikienės palyda. Iš įrašų skambėjo paties K. Petrausko įdainuotos arijos bei dainos. Jas papildė kanklininkų trijulė — L. Nakiėnė, R. Balcytytė ir D. Šimauškaitė. Muzėjaus rodinų su tvarkymu pasirūpino G. Šerkšnienė ir dail. A. Mikėnas.

TRIS B. GORBULSKIO KŪRINIŲ koncertus Gargžduose, Klaipėdos rajone, surengė estradinis Vilniaus filharmonijos ansamblis, vadovaujamas Teisėsiu Saldausko. Naujajaus B. Gorbulskio dainas atliko estrados solistai — N. Tallat-Kelpšaitė, S. Liupkevičius, N. Paltinienė, E. Ivanauskas.

VILNIAUS MENO DARBUOTOJŲ ROMŲ humoro vakare dramos aktoriai A. Meilutė ir A. Sabalyš skaitė V. Žilinskaitės ir K. Bagdanavičiaus kūrybą.

V. Kst.

REALTY LTD.
2273 DUNDAS ST. WEST
TORONTO, ONT. M6R 1X6
(prie Bloor St. W., priešais "Towers" aikštę)

HIGH PARK BLVD. — PARKSIDE DR., 10 kambarių atskiras mūrinis namas: 4 kambariai pirmame aukšte, 3 virtuvės, 3 prausyklos, alyva-vandeniu šildomas, garažas. \$6,500.00 į metus nuomos pajamų. Prašoma kaina tik \$59,800.00 su \$7,000.00 įmokėjimu.

MAVET AVENUE — ANNETTE, atskiras 8 kambarių namas, dvi prausyklos, trys virtuvės, ekstra kambarys rūšyje. Garažas ir geras privažavimas. Įmokėti \$6,000; namas be skolo.

PEARSON AVENUE — RONCESVALLES, mūrinis 7 kambarių namas, dvi virtuvės, naujas stogas, naujai įvesta elektros sistema. Vieta garažui. Įmokėti apie \$6,000. Viena skola išmokėjimui. Prašoma kaina \$43,000.

WRIGHT AVENUE — INDIAN RD., apie \$10,000 įmokėti; 10 kambarių per tris aukštus, 3 virtuvės, užbaigtas — įrengtas kambarys rūšyje, vandeniu šildomas, garažas su plačiu įvažiavimu. Veiksmingai parduotas — geras pirkinys.

MISSISSAUGA, Delkus Cresc. — Cawtra Rd., gražus, apynaujis, mūrinis 7 kambarių namas; per du aukštus, 4 miegamieji kambariai, gražiai išdekoruotas ir išklotas kilimais. Moderni, graži virtuvė, du dideli ir gražiai įrengti kambariai rūšyje. Dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu. Galima tuoj užimti.

ST. JOKUBAITIS — (bendradarbis)
Toronto Real Estate Board narys
Tel. 534-3511 — namų 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINE

MARGIS Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 11 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 9%
Antradieniais 10-3	pensijų ir namų s-tas 9%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas 7½%
Ketvirtadieniais 10-8	depozitų čekių s-tas 6%
Penktadieniais 10-8	
Šeštadieniais 9-1	DUODA PASKOLAS:
Sekmadieniais 9.30-1	asmenines 9½%
	nekiln. turto 9½%
	investacines 10½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santauų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas ADMIRAL, "stereo" ir kitos rūšies aparatus.

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA

Autorite Sales and SERVICE

Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REISKIA GYVYBĖS DRAUDA?

KLAUSKITE MANE APIE • pajamų mokesčių atskaitas • pensijų planus • RRSP — registruotą pensijų planą • invalidumo pajamas • nuosavybių draudą • šeimos apsaugą • studentų draudus fondus mokslui eiti

2 Carlton Street, suite 714

Namoi: 766-5857 • Raštinė: 363-7881

Juozas Eimis Ramas, District Manager of Canadian Premier Life

Dufferin RADIO AND TV SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radio aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Pritęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, kiti kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus patarnavimus.
- Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Po sėkmingo torontiečių sportininkų pasirodymo Detroit. Iš kairės: Detroito "Kovo" pirm. Vytas Rugienius, Toronto aušriečiai — Mindaugas Leknickas, Liuda Leknickienė, Vytas Štūkys Nuotr. J. Urbono

SPORTAS

Sporto šventė Toronte

Siaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto S-gos atstovų bei darbuotojų suvažiavimas, įvykęs Toronte 1976 m. lapkričio 20-21 d.d., nutarė rengti pasaulio lietuvių sporto žaidynes 1978 m. Toronte ir tuo paminėti 1938 m. įvykusios tautinės Lietuvos olimpiados 40 metų ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 60 metų sukaktis.

Suvažiavimas prašo JAV, Kanados ir kitų kraštų esančias lietuvių organizacijas nuosirdžiai prisidėti prie šios istorinės šventės rengimo.

Suvažiavimas kreipiasi į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, lietuvišką spaudą ir radio valandėles, laukdamas visokeriopos realios paramos.

SALFAS padaliniai, paskiri sportininkai, darbuotojai visuose laisvuose kraštuose ir šiaip lietuvių, dalyvaujantieji varžybose, kviečiami kruopščiai ruošti ir suvažiuoti Torontan.

Pavertęs Lietuvos sportininkų laimėjimai XXI Montrealio olimpiadoje ir nuolatiniai pasiaukojimai tautos gyvastingumui išlaikyti yra didi paskata ir išeivijai.

Suvažiavimas dėkoja visiems už parodytą ligšiolinį palankumą ir pilnai pastitiki visų lietuvių parama, laiduojančia šventės sėkmingumą.

SPORTAS LIETUVOJE

Lenkijos "Bokso" žurnalas, kasmet skelbiantis stipriausių Europos boksininkų dešimtukus įvairiose svorių grupėse, devintuoju į 1976 m. sąrašą pussunkiam svorįje įtraukė vilnietį Europos jaunimo čempioną Algirdą Jančiauską.

Lietuvos moterų šuolių į tolį rekordas — 6 m 34 cm priklausė kaunietei M. Butkinei ir vilnietei V. Bardauskienei. Sovietų Sąjungos lengvosios atletikos pirmenybėse Minske V. Bardauskienė Lietuvos rekordą pagerino iki 6 m 48 cm. Jos pasiekta rezultatai yra vienas geriausių pasaulyje šį sezoną. Šiose pirmenybėse šuolių į aukštį varžybas laimėjo vilnietis R. Kazlauskas, iššokęs 2 m 15 cm, vyrų rutulio stūmimą — kaunietis R. Plungė su 18 m 61 cm pasekme. Barjeriniam 60 m bėgime II vieta teko kauniečiui A. Stanionis, šį nuotolį įveikusiame per 7,9 sek., pakartojusiam Lietuvos rekordą. Trečią vietą vyrų šuoliuose ir tolį su 7 m 40 cm užėmė vilnietis A. Sabonis.

Seštojoje Lietuvos žiemos sportaklaidoje jau užbaigta pirmoji jos varžybų dalis. Ignalinoje varžėsi apie 60 pajėgiausių slidininkų. Vyrų grupėje čempionu tapo Vilniaus "Nemuno" atstovas K. Milašius, 30 km nuotolį įveikęs per 1 val. 41 min. 45 sek. Moterų 10 km varžybas laimėjo jo sesuo A. Milašiūtė per 36 min. 14 sek., merginų — Šiaulių žalgirietė D. Venskevičiūtė, vaikinų 20 km varžybas — ignalietis A. Šalna. Slidinėjimo stipriausia buvo "Nemuno" draugijos rinktinė. Lėdo ritylyje geriausiai pasirodė trečioji "Žalgirio" rinktinė. Čempionų vardus dalijamaime čiuožime išsikovoję kaunietė V. Vėlyvytė ir vilnietis moksleivis A. Minalga. Galutiniai šios sportaklaidos laimėtojai paaškęs sekančią žiemą.

Tarptautinių moterų rankinio turnyrą Čekoslovakijoje laimėjo Jugoslavijos rinktinė. Sovietų Sąjungos rinktinėi teko IV vieta. Jos elisė žaidė Montrealio olimpiados čempionė A. Česaitytė ir dar trys kitos lietuvaits — G. Garšvinskaitė, S. Maželkaitė, V. Katarskytė. Pastarosios ruošiasi pasaulinėms jaunimo pirmenybėms, kurios kovo mėnesį įvyks Rumunijoje.

"Žalgirio" draugijos šachmatų pirmenybės įvyko Šiauliuose. Vyrų grupės čempionu tapo sporto meistro V. Mikėno sūnus Alius, iš 9 galimų taškų surinkęs 7,5, moterų grupėje — panevėžietė S. Lakiūnaitė, išsikovojusi toki pat taškų skaičių.

VYČIO ŽINIOS

Visuotinis metinis susirinkimas įvyks vasario 27, sekmdienį, 3 v. p. p., Toronto Lietuvių Namuose. Bus renkama nauja valdyba ir sprendžiami kiti svarbūs reikalai. Kviečiami visus dalyvauti.

Jauniai D (12) CYO lygos pirmenybėse laimėjo rungtynes prieš Holy Name komandą 26:19. Žaidė: R. Karpis 10, G. Grabauskas 14, R. Stanulis, Aukštaičiai, J. Namikas, L. Ažubalis 2, R. Marcinkevičius.

Jauniai C (14) žaidė tos pačios lygos dvejas rungtynes, kurių vienerias pralaimėjo. Kovoje prieš St. Crris krepšininkus teko pralaimėti 21:28, tačiau prieš OLO Lourdes nesunkiai laimėta 34:20. Šių rungtynių pirmas puslaikis baigėsi 24:4. Žaidė: J. Karpis 21, P. Tutlys 12, V. Grabauskas 11, A. Slapšys 5, A. Saplys 4, J. Ažubalis, S. Namikas, R. Budrys, P. Sukauskas, A. Balsys 2.

Jauniai B (16) tų pačių pirmenybių rungtynėse laimėjo labai vertinamą pergalę prieš lygos geriausią komandą St. Brigid 40:39. Prieš tai vytičiai tai pačiai komandai pralaimėdavo gana dideliu skirtumu. Šį kartą komanda buvo pilnos sudėties ir pelnytai laimėjo rungtynes.

Mūsų rėmėjai. Nuosirdžiai dėkojame mūsų geradariams Jonui Gustainui ir Algirdui Banieliui už nupirktas uniformas jaunių B. krepšinio komandai. Taip pat dėkojame buvusiame iškiliam Vyčio futbolininkui Stasiui Pulkauninkui, kuris nuolatiniomis aukomis neužmiršta paremti Vyčio klubą. A. S.

AUŠROS ŽINIOS

Vyrų krepšinio komanda vasario 14 d. laimėjo paskutines lygos rungtynes prieš Burns Heating. Iš lygoje dalyvavusių 16 komandų aušriečiai baigė ketvirtyje vietoje. Sekančią savaitę jie žais su ALL-PRO komanda pusbaigines rungtynes.

Moterų krepšinio komanda vasario 15 d. laimėjo prieš Golden Mile 53:50. Jos yra pirmoje vietoje Yorko savivaldybės moterų krepšinio lygoje. Pastarosios žaidynės dar nėra užbaigtos. Šiose rungtynėse taškus iškovoję Jonė Simonaitytė, Roma Breen-Birštonaitė ir Kristina po 12, Silvija O'Sullivan-Ranonytė 10, Dita Klimaitė 7, dar žaidė Gražina Mačiūnaitė ir Milda Romanovaitė. V. M.

GOLFO TURNYRAI

Toronto Lietuvių Golfo Klubas, kad nesutaptų datos su kita sportine ar kultūrine lietuvių veikla, iš anksto skelbia 1977 m. sezono turnyrų planą.

1. Balandžio 30 d., 11.30 v. r., Hornby Towers p. p. Danačių globojamas apšilimo turnyras.
2. Gegužės 15 d., 12.30 v. p. p. — Boltone sezono atidarymas su pereinamom turėm.
3. Birželio 4 d., 11.30 v. r. — Golf Haven.
4. Birželio 12 d., 11.30 v. r. — Hornby Towers.
5. Liepos 10 d., 12.30 v. p. p. — Boltone.
6. Liepos 24 d., 1.00 v. p. p. — Glen Eagles.
7. Liepos 30 d., 11 v. r. — Utopia, Royal Downs.
8. Rugpjūčio 20 d., 12.00 v. — George Town.
9. Rugšėjo 24 ir rugšėjo 25 d. d., 10 v. r. — dviejų dienų sezono uždarymas su pereinamom turėm ir dovanom visose klasėse.
10. Turnyrai, kuriuose klubo golfininkai dalyvaus (baltiečių, SALFAAS, Kanados apygardos ir Coldwater) bus paskelbti vėliau. Valdyba

AŽUBALAS STELMOKAS iš Čikagos, kurio vadovaujamas orkestras gros per torontiško "Gintaro" metinį vakarą Anapilio salėje

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervedimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Ateitininkų žinios

Vyr. moksleivių rekolekcijos įvyks balandžio 1 — 3 d. d. Prasadės penktadienio vakarą ir baigsis sekmdienį apie 2 v. p. p. Vieta bus paskelbta vėliau, bet jau dabar visi moksleiviai prašomi tą savaitgalį rezervuoti rekolekcijom.

Jaun. berniukų ir mergaičių susirinkimas įvyks vasario 27, sekmdienį, 2 v. p. p., seselių namuose. Visi privalo dalyvauti.

Slidinėjimo ekskursiją organizuoja vyr. moksleiviai kovo 5, šeštadienį. Kviečiami dalyvauti studentai ir sendraugiai. Prašome iš anksto paskambinti Rimai Gustainytei arba Rūtai Girdauskaitei.

Praėjus Vasario 16 minėjimams, reikėtų pagalvoti, kiek jie visi įvairiose kolonijose buvo pozityvūs, kad padėtų jaunimui apsispręsti už lietuvių. Anot dr. J. Girniaus: "Beprasmiškos yra iliuzijos, nes tik suvedžioja. Beprasmiškos yra aimanos, nes jos tik migdo. Iš tikrųjų yra atėjus metas save paliudyti — be iliuzijų, o kietos tikrovės akivaizdoje, ir ne aimanomis, o blaiviai ryžtimi". (Idealas ir laikas, 59 psl.).

Svarbu, kad mes visi į padėti žiūrėtumėm realia akim. Galbūt mažiau energijos reikėtų eikvoti skaičiuojant komunistų blogybes ir jų daroma žala, bet daugiau dėmesio kreipti į teigiamą lietuvišką apsisprendimą. Nesame nulaužta šaka, kuri džiūva, bet kuri gali augti, žaliuoti, tobuleti, kurti.

Detroito ir Klevelando moksleivių at-kų kuopos ruošia studijų dienas kovo 25, 26, 27 dienomis Dainavoje. Kviečiami dalyvauti pasiryžusius dirbti moksleivius at-kus ir lankančius gimnaziją. Studijų dienų kaina — \$15. Kuopų pirmininkam bus išsiųsta daugiau informacijų.

Skautų veikla

• Tradicinis Kaziuko mugė Prisikėlimo salėse bus kovo 6 d. Ir šiais metais "Satrijos" bei "Rambynų" tuntų dr-vės varžybos savo paviljonu puošnumu, turtingumu. Veiks tėvų k-to valgykla, akademikų kavinė. Iš anksto visi kviečiami tą sekmdienį dalyvauti mugėje ir paremti skautiška jaunimą.

• Vasario 16 sueigoje pasižadėjo tarnauti Dievui, tėvynei ir artimui D. Stadytė; prityr. skautės kaklaraščių gavo D. Barakauskaitė.

• Pakeltos į vair. I. A. Abromaitytė, į psl. I. L. Keršytė, L. Radzevičiūtė, G. Saltimiraite ir A. Sendžikaitė. Paskutinės keturios atžymėtos už uolų dalyvavimą skn. Stepo Kairo muzikiniame vienetė.

• XV Romuvos stovykla bus rugpjūčio 6 — 20 d. Bus kviečiamas stovyklautojų skaitys ir iš tolimesnių JAV bei Kanados vietovių. Č. S.

• Jūrininkystės knygai "Būres ir varikliai" leisti sudarytas fondas, kurio pirmininku yra dr. A. Pacevičius, išd. v.j.s. H. Stepaits, sekr. v.v. E. Namikienė. Knygą paruošė j.v.s. B. Stundžia, iliustracijas tvarko v.v. M. Slapšys ir v.j.s. S. Makarevičius. Fondą jau parėmė Klevelando jūrų skautai per j.s. D. Kižį \$450, M. Grincevičius iš Langton \$104.50, po \$20 archt. N. Lačienė Toronte ir v.j.s. L. Knopfmilleris Floridoje. B.S.

London, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

Iššų. Šį kartą gauta ir pasiūta aukų: "T. Žiburiais" \$136, "N. Lietuvali" \$10. Be to, P. Genčius po vakaro aukėjo "N. Lietuvali" \$50, kurie buvo pasiūti atskirai — ne su spaudos baltiaus pelno dalimi. Londono Spaudos Baltiui Rengti Komitetas nuosirdžiai dėkoja visiems, parėmusiems Kanados lietuviškąją spaudą ir rengėjų pastangas.

Spaudos Baltiui Rengti Komiteto nutarimu, pelnas paskirstytas ir numatytos sumos atitinkamai išsiuntinėtos: "T. Žiburiams" — \$200, "N. Lietuvali" — \$100, "Moters" žurnalui — \$50, sąlyginėms programos išlaidoms padengti, o taip pat pinigų stuntinėjimo-draudimo išlaidoms — \$84.25. Iš viso išsiųsta \$434.25. Likutis \$55.92 įneštas į banką "juodai dienai".

Londono spaudos baltiuose jo dalyviai parėmė spaudą šiomis aukomis "T. Žiburius" po \$20: p.p. Pakėturai, Genčiai; po \$10: kun. J. Staškus, p.p. Rastapkevičiai, Petrašiūnai, Mitai; po \$5: p. p. Grimalauskienė, Valaičiai; po \$4: p.p. Kiaupos, Ramonai; po \$2: p.p. Jakačiai, Misiai, Stygos, Gapučiai; po \$30: Daniliūnai. Iš viso — \$136; "N. Lietuva" \$10: Daniliūnai.

Visiems aukojusiems nuosirdus lietuviškas ačiū. Londono Spaudos Baltiui Rengti Komitetas

REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR NETOLI LIETUVIŲ NAMU

BERESFORD - BLOOR, atskiras, pilnai užbaigtas rūšys, įvažiavimas ir garažas; įmokėti tik \$10,000.

INDIAN RD., 19 kambarių, didelis gražus namas, legaliai pakeistas; 5 butai, rūšys, naujas šildymas; didelis sklypas, platus privatus įvažiavimas, mūrinis garažas dviem ماشینom; reikia parduoti; palikimas; papiginta kaina.

BOUSTEAD, atskiras tributas, 13 kambarių per 3 aukštus, vandeniu apšildomas; gilus sklypas, privatus įvažiavimas, 2 garažai; arti Lietuvių Namų ir poženinio.

BLOOR — QUEBEC, 11 kambarių, atskiras plytų namas per du aukštus, modernios vonios ir virtuvės, pilnai užbaigtas augstas rūšys, vandeniu apšildomas, geras įvažiavimas, 2 garažai, įmokėti \$20,000; kaina nupiginta, nes namas turi būt parduotas.

EVANS — COLBECK, atskiras plytų namas, 8 kambariai per 2 aukštus, pilnai užbaigtas rūšys (3 kambariai), 2 prausyklos, nauji elektros laidai, variniai vamzdžiai; namas geroje vietoje ir gerame stovyje; garažas; įmokėti tik \$10,000.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

BABY POINT, 12 kambarių 10 metų senumo modernus namas, 80 x 200 sklypas, 4 prausyklos, 3 židiniai, garažas dviem automobiliams; tinka profesionalams. Kaina — \$275,000.

BLOOR — LANDSDOWNE, 6 kambarių plytinis namas, prijungtas, moderni prausykla ir virtuvė; angliai išvažiuoja iš provincijos; parduodama su visais baldais, 2 krosnys, 2 šaldytuvai, plaunamoji ir džiovinamoji mašinos, naujas apšildymas, garažas; prašo tik \$47,000; mažas įmokėjimas; tinka jaunavedžiams pradėti gyventi.

JANE — ST. CLAIR, atskiras medinis namas, 2 virtuvės ir 2 prausyklos, oru apšildomas; geras pirkinys pradžiui; prašo \$43,900 su \$5,000 įmokėjimu; platus, privatus įvažiavimas.

JANE - ST. CLAIR, atskiras medinis namas, 6 kambariai, 2 virtuvės, 2 prausyklos, privatus įvažiavimas; pigus pirkinys; įmokėti \$5,000.

ETOBICOKE KRAUTUVE, apynaujis pastatas, nuoma \$300 į mėnesį; nuomininkas viską apmoka, išskyrus mokesčius; morgiačius be nuosimčių; prašo \$53,000. Geras investavimas.

WASAGA BEACH (PASONEJE), naujas, vienaauštis 3-jų miegamųjų namas su gerais ūkio pastatais; 86 akrų derlingos žemės, teka mažas upelis; visai arti Nottawasaga upės; asfaltuotas kelias. Savininkai ima vieną morgiačių. Geras pirkinys.

VAKARAIŠ SKAMBINKITE I NAMUS

489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
9% už 1 m. term. dep.	
9% už pensijų ir namų planą	9½% už asm. paskolas
8% už spec. taupymo sąsk.	9½% už morgiačius
7½% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 14 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir morgiačius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santauų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgiačiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street

Kanados parlamento atstovai vienbalsiai priėmė rezoliuciją, smerkiančią keturių disidentų suėmimą Sovietų Sąjungoje. Rezoliucija įgalioja užsienio reikalų min. D. Jamiesoną pareikšti Sovietų Sąjungos vyriausybei gilių Kanados parlamentų nusivylimą bei susirūpinimą. Rezoliuciją pasiūlė buvęs užsienio reikalų min. M. Sharp, liberalas, o jam talkon atėjo konservatorius G. Fairweather. Maskvoje buvo suimti keturi Helsinkio sutarties pažeidimus sekę asmenys — poetas A. Ginzburgas, rašytojas M. Rudenka, mokytojas A. Tichy ir fizikas J. Orlovas. M. Sharp nuomone, kanadiečių parlamentų protesto negalima laikyti kišimusi į kitos valstybės vidaus reikalus, nes po Helsinkio sutarties pasirašymo tokie reikalai nėra jau vien tik vidiniai. Kaikuriais atvejais protestas laikytinas ne tik pažeidimu, bet ir būtinu. Užsienio reikalų min. D. Jamiesonas vėliau pareiškė, kad disidentų klausimą jis jau yra išskėlęs eiliniame savo susitikime su Sovietų Sąjungos ambasadoriumi. Pastarajam taipgi buvo primintas ir vis dar sovietų trukdomas išskirtų šeimų sujungimas Kanadoje.

Kanados telefono bendrovės "Bell Canada" pirm. Jean de Grandpre, kalbėdamas Montrealeio Prekybos Rūmuose, išspėjo premjero R. Levesque vyriausybės, kad didžiosios korporacijos yra pasirodusios išskelti iš Kvebeko savo vyriausias būstines, jeigu pagrindine jų darbo kalba nebus palikta anglų kalba. Tokiu atveju panašiai turės pasiegti ir "Bell Canada". Pasak prancūzų kilmės Jean de Grandpre, bendrovių skyriai gali varžyti vietinę kalbą, tačiau centrams yra būtina anglų kalba, nes ji yra tapusi tarptautine finansinio sluogsnio. Būstinių išsikėlimas Montrealyje paliktų tūkstančius labai gerai apmokamų tarnautojų be darbo ir taipgi palieštų šimtus tūkstančių kitų darbų šioje provincijoje. Šis perspėjimas, atrodo, buvo skirtas kultūrinių Kvebeko reikalų ministeriui dr. C. Laurinui, ruošiančiam naujas oficialiosios prancūzų kalbos taisykles, kurios gali būti dar griežtesnės už buvusio premjero R. Bourassos įvestąsias.

Didžiausias Kanados bankas "Royal Bank of Canada", kuriam pagal jo finansinį pajėgumą priklauso penktoji vieta visoje Š. Amerikoje, iš savo centro Montrealyje jau perkėlia tris skyrius į Torontą. Banko vadovybė teisinasi, kad šis žingsnis buvo suplanuotas dar prieš Kvebeko parlamento rinkimus 1976 m. lapkričio 15 d., kai niekas nesitiekė separatistinės kvebekiečių partijos laimėjimo. Skyrių perkėlimą į Torontą padiktavo šio miesto didėjantis svaris finansinėse operacijose. Premjeras P. E. Trudeau savaitinėje savo spaudos konferencijoje taip pat teigė, kad daug didžiųjų Kanados bendrovių centrinės savo įstaigas iš Kvebeko perkėlia į Torontą. Net ir privatūs asmenys savo santaupas nukreipia Ontario provincijon, nusigandę separatistinių nuotaikų Kvebeke. Ontario pramonės ir turizmo min. C. Bennetas televizijos programoje užtikrino kvebekiečius, kad Ontario vyriausybė neskaitina Kvebeko pramonės savo įmones perkelti į Ontarią, išskyrus tuos atvejus, jeigu kuri įmonė pradedu planuoti išsikėlimą į JAV. Šiaip pasiteiravimai apie įsikūlimą Ontario provincijoje sutinkami šaltai, neskubama teikti

informacijų. Jos betgi parūpinamos, kai susilaukiama pakartotinių kreipimųsi. Ši linija buvo užimta po premjerų R. Levesque ir W. Davis pasitarimo, įpareigojusio įtampos mažinimą tarp Kvebeko ir Ontarią.

Naujasis imigracijos įstatymas įsigaliojo vasario 15 d. Jis yra vienodai taikomas visiems ateiviams, kurie piliečiais dabar galės tapti po trejų metų. Seniau išimties susilaukdavo vadinamieji britų valdiniai — Britanijos piliečiai ar kurio kito Britų Bendruomenės krašto nariai. Po penkerių metų Kanadoje jiems užtekėdavo neuiti artimiausioji pilietybės įstaigon, užpildyti blanką ir duoti priesaiką šios įstaigos tarnautojo akivaizdoje, kai tuo tarpu visi kiti ateiviai kreipdavosi į pilietybės teismus. Pagal naująjį įstatymą visiems imigrantams pirmiausia reikės užpildyti pilietybės prašymą o blanką, po trijų mėnesių kreiptis į pilietybės teismą apklausti. Jeigu imigrantas pirmiausia reikės užpildyti pilietybės prašymą o blanką, po trijų mėnesių kreiptis į pilietybės teismą apklausti. Jeigu imigrantas pirmiausia reikės užpildyti pilietybės prašymą o blanką, po trijų mėnesių kreiptis į pilietybės teismą apklausti.

Kanados paštas nuo š. m. kovo 1 d. vėl pabrangina laiškus persiuntimui Kanadoje ir į JAV. Vietoj 10 centų ženklų reikės klijuoti 12 centų ženklą. Nuo tos pačios dienos 20% pabrangsta ir antros klasės siuntų paslaugos, liečiančios laikraščių bei žurnalų pristatymą Kanadoje. Tai jau kelintąsį tu paslaugų pabranginimas, kuris, deja, ne kiek nepaspartina spaudos pristatymo skaitytams, o tik padidina išlaidas leidėjams. Balandžio 1 d. bus padidintas pašto tarifas registruotoms siuntoms Kanadoje ir į kitas valstybes.

Ontario automobilių savininkai ligi vasario 28 d. turi įsigyti šiemetines priekiausių registracijos plokštės. Už priekiausių aštuonių cilindrių automobilių moka \$40, šešių — \$32, keturių — \$23, motociklui — \$15, motoriniam dviračiui — \$5. Neturintys privačios draudimo lig šiol mokėdavo po \$60 į valdinį Ontario automobilių nelaimių fondą. Šiemetinė įmoka yra pakelta iki \$100, nes nukentėjusieji išmokama suma padidinta iki \$100.000. Pernai šiuo fondu pasinaudojo apie 100.000 automobilių savininkų. Spėjama, kad šiemet jų skaičius sumažės 10% dėl imokos padidinimo. Kadangi automobilių registracijos pratėsimas leidžiamas tik draudžiam turintiems asmenims arba tiems, kurie įsijungia į valdinį fondą, įstatymui apeiti lieka vienas nelegalus kelias. Registracija pratėsiantis asmuo išsiima privačią draudimą ir, gavęs prieklią, ją vėl nutraukia. Kol jis neįsiviečia į nelaimę, jo beveik neįmanoma susekti. Už tokį įstatymo pažeidimą betgi gresia didoka bauda ir net kalėjimas. Valdinio fondo nariams padengiamas tik jų sužeistų asmenų išlaidos. Jiems patiems tokia drauda negalioja. Be to, nelaimės kaltininkas tada turi grąžinti fondui visą jo išmokėtą sumą nukentėjusiesiems.

Federacinio parlamento komitetas jau prieš ketverius metus nutarė įvesti Tautinio Palkimo Dieną, kuri visoje Kanadoje būtų švenčiama vasario mėnesį ir taptų oficialia devintąja švente. Jos projektas parlamentu darbotvarkėn buvo įtrauktas prieš 1976 m. kalėdines parlamento atostogas, tačiau dėl kitų svarbesnių įstatymų liko nepatvirtintas.

A+A Endriui Jurkšaičiui

mirus, žmonai JIEVAI, sūnui PETRUI, dukroms — ELENAI, MORTAI ir ONAI su šeimomis gilių užuojautą reiškia —

C. A. Venckai
J. B. Maziliauskai

S. A. Kavaliauskai
J. O. Inčiūros
M. Adomavičienė

ATIDARYTAS EATONO CENTRAS

Vasario 8 d. naujai atidaromo Eaton Centro Toronte apžiūrėti buvo sukviešti spaudos, radijo ir televizijos atstovai. Tai didžiulis pirmosios statybos fazės krautuvų ir įstaigų kompleksas prie Yonge ir Dundas g-vių. Pastatai siekia Albert ir James g-ves prie senosios miesto rotušės, visas plotas apima 6.8 akro žemės. Konferenciją atidarė Bert Petlock, "Cadillac Fairview Corp. Ltd." viešųjų reikalų pareigūnas. Po to Patrick Kelly, minėtos bendrovės vyriausias Eatono projekto reikalų vedėjas, davė schematišką komplekso vaizdą. Visas projektas, kai bus baigtas 1979 m., kainuos apie \$250 mil. Eatono prekybos krautuvės užima per 1 mil. kv. pd. devyniuose aukštuose. Pastatas yra europiečio architekto suprojektuotas, kita dalis pastato — torontiečių architektų projektas. Ypatinai įspūdinga galerija, kur yra įvairios krautuvės. Patogūs judantieji laiptai ir iš centro matomi visi galerijos augštai. 1500 vietų autoaikštė. Komplexas sujungtas su Toronto požeminiu. Taip pat Dundas tramvajai priveža prie pat centro.

Toliau kalbėjo Neil R. Wood, "Cadillac Fairview prezidentas. Pristatė "The T. Eaton Co. Ltd." prezidentą Earl H. Orser ir Eatono sūnus, dabartinius Eatono bendrovės savininkus. Viso komplekso savininkai yra: "Cadillac Fairview — 60%, Eaton bendrovė — 20% ir Toronto-Dominion bankas — 20%." Kai kompleksas bus baigtas, jame dirbs 18,000 žmonių. Kiekvieną dieną tikimasi sulaukti 100.000 pirkėjų. Paskutiniiais metais Toronto miesto centras prarado savo svorį bei populiarumą, ir priemiesčiai pradėjo greičiau augti. Tikimasi, Eatono Centras padės atgauti pirmąjį veidą.

Timotiejus Eatonas, dabartinis savininkų senelis, verslą pradėjo 1869 m. dabartinės Simpsono krautuvės vietoje — Yonge-Queen g-vių sankryžoje. Vėliau persikėlė į šiaurinę Que-

en g-vės pusę. Prekyba išaugo į didžiulį komercinį centrą. T. Eatono statula perkelta iš senosios krautuvės į naująsias prie Yonge-Dundas kampinioėjimo.

Eatono Centras, kaip kanadiečiai teigia, nėra vien komercinis kompleksas, bet daugiau institucija. Ji daro didelę įtaką į Kanados kultūrinį ir politinį gyvenimą. Prieš keliasdešimt metų miesto rotušėje ir anglų vedamuoje versluose darbo galėjo gauti tik oranžistai ir masonai. Tuo tarpu Eatonas priėmė ir katalikus, ypač arius. Nemažai ir mūsų tautiečių ir šiandien ten tebedirba. Nors atlyginimai nėra dideli, bet ten dirbantysis niekada neatleisdamas.

Centrą tikrai verta aplankyti ir pasigėrėti moderniu architektūros šedevru; pasijauti esąs kurio nors Europos didmiesčio komerciniame kvartale.

St. D.

ŠYPSENOS

Nesuklydo

Duktė: Mano sužadėtinis davė, kad pragyvenimas diems kainuoja nedaugiau kaip vienas. Ar tai tiesa?

Tėvas: Iš tikrųjų taip. Motina ir aš išleidžiame tiek, kiek tu viena...

Laimingas gyvenimas

Kad turėtum ramų ir laimingą gyvenimą, reikia dviejų pilnų ir dviejų tuščių dalykų: tuščia turi būti širdis ir galva, o pilnas pilvas ir kišenė...

Zoologijos sode

Trejų metų mergytė žiūri ir dramblių zoologijos sode ir klausia motiną:

— Mamyte, ar ir dramblių gandrąs atnešė?

Parinko Pr. Alš.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 922-7981, 245-1617

Garų ir Kremliaus tikslai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

stiprintas rusų kalbos mokymais, jaunuoju išvykimas studijuoti į Maskvą ir Leningradą reiškia tikrai "natūralios asimiliacijos" vyksmą. Gruzina, kiek galėdama, stengiasi tokio rusinimo išvengti. Jie ir toliau teberengia tradicines vestuves, viešai mini šventųjų dienas, teatrų programas spausdina tik gruzinų kalba, o restoranuose rusus aptarnauja ant galo.

"Sritys, kaip Lietuva ir Vidurio Azija, rusinimas stengiasi pakeisti ir religines, ir tautines tradicijas. Tai dažnai reiškia socialinę pažangą, kaip pvz. visiems prieinamą švietimą, tačiau, pasak vietinių kritikų, visos to pagrindinis tikslas — rusų kultūros vyrvimas".

J. N. Wallace užsimeina ir apie pagrindinį "Aušrą", sakydamas: "Naujas pagrindinis laikraštis Lietuvoje, "Aušra", pasirodęs 1975 m., tvirtina, kad, prieš 100 metų rusų tikslas buvo Lietuvą suortodoksinti ir tada ją surusinti, o dabar — ją subiedivinti ir tada surusinti".

Kompartija yra svarbus įrankis išlaikyti rusų dominavimą šalyje. Jos sudėtyje matyti mažumų nuosimtis, bet beveik tik žemesnės pakopose, kur darbininkai ir kolchozininkai menką teturi balsą. Tik 15 Politbiuro narių tėra nerusai. Pasak vaka-

riečių žinovų, visai nėra rusų pačiose kompartijos viršūnėse — sekretariate, kuris praktiškai valdo kraštą.

Didėjanti spauda

Disidentai ir vakariečių šaltiniai tvirtina, jog pastaraisiais metais gerokai padidėjo tautinių aprašų persekiojimas. Bausmės už "tautinį pasipriešinimą" paprastai būna didesnės nei už paprastą politinį pasipriešinimą, nors tas tautiškumas tėra spyrinimas prieš rusinimą. "Tai pasakytina ypač apie Lietuvą, kur tebėra gyva plati opozicija prieš įjungimą Sov. Sąjungon, ir Ukrainoje, kuri yra pakankamai didelė ir turtinga būti nepriklausoma valstybe".

Pasak kaikiurių Sov. Sąjungos žinovų, galutinis sovietų pareigūnų tikslas yra sulydinti visas mažumas ir "sovietinę tautą", dedant pagrindu rusų kalbą bei kultūrą. Tautinės kalbos ir tradicijos — nacionalistinių jausmų branduolys Sov. Sąjungoje — bus ir toliau slegiamos, nes tai priešinga monolitinės kompartijos dominacijai.

Baigdamas savo straipsnį, J. N. Wallace sako: "Kol kas dar negalima numatyti, kiek nerimo sukels tokia spauda visuomenėje, kur tautiškumas aiškiai didėja, o nemažėja, kaip kad turėtų būti pagal marksistinę ideologiją".

"Norther Mosaic", Thunder Bay daugiakultūrės draugijos leidžiamas laikraštis, sausio-vasario laidoje išspausdino dr. E. Jasevičutės rašinį "Magnificent Performance" apie 1976 m. rudenį įvykusį koncertą T. Bay mieste, kurio programą atliko sol. G. Čapkauskienė-Capkas, sol. V. Verikaitis ir akomp. J. Govėdas. Prie straipsnio pridėtos dvi koncerto nuotraukos.

Dainos vienetas "Volungė" dėkoja už paramą lėšomis: V. Aušrotui, D. Barkauskienei, F. Urbonienei; už pasidalinimą turimų muzikos lobynų — G. Karpiui ir muz. V. Verikaitiui.

Hamiltoniški "Gyvataras", sugrįžęs iš sėkmingos išvykos į Australiją, susilaukė didelio dėmesio ir vietos kanadiečių spaudoje: dienraštis "Spectator" išspausdino spalvotą jo šokėjų nuotrauką pirmame puslapyje. Joje gyvatariečiai vaizduojami repetacijos metu Aušros Vartų par. salėje. Pridėtas įrašas stambiom raidėmis: "Practice makes perfect".

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba reiškia gilią padėką visiems, kurie parėmė Adrianos Jocytes koncertą — vakarą savo atsilankymu bei ruošos darbais.

Ypatingas ačiū: kun. P. Ažubaliui už salę ir patarimus, Adrianai Jocytei ir A. Jocienei, A. Rudokams už atvežimą ir globą, V. Vingeliams už tokį nuoširdų priėmimą savo pastogėje, ses. Ignei už vežiojimą svečių po miestą, J. Lasui ir A. Dimskui už stalų sustatymą, p.p. Juozapavičiams už loterijos stalukus ir dalį vaišių, A. Biretaitei, R. Girdauskaitei, R. Kolyčiūtei, B. Nakroščiūtei, R. Tamulionytei už salės papuošimą, maisto paruošimą bei priežiūrą šokių metu, o K. Naruševičiūtei už rūpinimąsi koncerto bilietais.

Iš visos širdies dėkojame atsilankantiems. Jų buvo neper daug, bet, nepaprastas duosnumas įgalino baigti vakarą be ypatingų skolų.

Nuoširdus ačiū už paramą jaunimui.

PLJS valdyba

Ryersono politechnikume. Dr. G. Korey, Ontario daugiakultūrės tarybos pirm. ir Ryersono politechnikos instituto viceprezidentas, pakvietė etninės spaudos atstovus aplankyti žurnalistikos skyrių. Vasario 17 d. etninės spaudos atstovams buvo parodytos žurnalistikos, radijo, televizijos ir fotografijos laboratorijos, studijos su moderniausiais aparatais. Studentas per trejus metus teoriškai ir praktiškai susipažįsta su techniniais įrengimais ir kartu kūrybiškai dalyvauja būsimos profesijos darbuose. Baigusieji kursą studentai gauna laipsnį ir specialybę. Siame institute studijuoja apie 10.000 reguliarių ir apie 17.000 dalinio laiko studentų. Etninės spaudos atstovai buvo pavašinti pietumis, kuriuose dalyvavo instituto prez. W. G. Piman, dr. G. Korey ir kaikiurių instituto skyrių vedėjai. Iš "T. Žiburių" dalyvavo V. Matulaitis.

Turintieji leidinį "Ir be ginklo kariai" (S. Binkienės) prašomi parduoti Arėjui Vitkauskui, Worldwide News Bureau, 309 Varick St., Jersey City, N.J., USA.

Oshawa, Ontario

MMK "ESERYS", išpūdingai pamėjęs savo gyvavimo 10-metį, su viltimi žvelgia ateitin. Sekantiems dvejiems metams išrinkta nauja valdyba pasiskirstė pareigomis: Stasys Kneitas — pirmininkas, Lena Macevičienė — padėjėja, Regina Pnaušienė — parengimų vadovė, Marytė Assadorian — išdininė, Anicetas Lukošius — sekretorius.

Praėjusiais metais klubas surengė išpūdingą kelionę į Lietuvą ir į kurtus Dubrovnikuose Jugoslavijoje. Penkiolikos asmenų grupei visus reikalingus dokumentus parūpino ir vykusiai vadovavo šio klubo narys Algis Medelis. Šiuo metu klubas renka aukas Brazilskų reikalams ir praneša savo bičiuliams, kad šių metų parengimas — vaisėis įvyks balandžio 30, šeštadienį, Toronto Lietuvių Namuose. Informacijų kreiptis tel. 536-0911.

Sekr. A. Lukošius

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v. r iki 7 v. v.

Naujos krašto tarybos rinkimai

KLB krašto valdybos pranešimas visoms KLB apylinkėms ir visiems Kanados lietuviams apie rinkimus į X-ąją Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybą

Krašto valdyba savo posėdyje vasario 15 d. nutarė, kad dešimtosios KLB krašto tarybos rinkimai įvyks 1977 m. gegužės 15, sekmadienį.

Pagal KLB krašto tarybos rinkimines taisykles, priimtas 1973 m. tarybos suvažiavime Londone, į X KLB krašto tarybą trejų metų terminui bus renkami 57 atstovai. Kiekviena KLB apylinkė bus rinkiminė apylinkė, išskiriant Oakville apylinkę, kuri prijungta prie Toronto rinkimines apylinkės.

Atstovų skaičius rinkiminėms apylinkėms taip paskirstytas: Torontas-Oakville — 18, Mont-realas — 10, Hamiltonas — 8, Londonas — 4, Delhi — 3, Sudbury — 2, St. Catharines — 2, Britų Kolumbija — 1, Kalgary — 1, Edmontonas — 1, Winnipegas — 1, Thunder Bay — 1, Sault Ste. Marie — 1, Otava — 1, Welland — 1, Rodney — 1, Windsoras — 1.

Krašto tarybos rinkimams praversti krašto valdyba jau sudarė vyriausiąją rinkimų komisiją: Liudas Tamošauskas — pirmininkas, Stefa Bubleienė, Rūta Čepaitytė, Jonas Gustainis ir dr. Klemensas Liutkus —

nariai. Komisija kreipsis į visų apylinkių valdybas, prašydama sudaryti apylinkėse rinkimines komisijas iš 3-5 asmenų rinkimams praversti. Komisijas reikia skubiai sudaryti, nes reikia laikytis rinkimines taisyklėse nustatytą terminų. Įeiną į komisijas nariai negali būti kandidatais į krašto tarybą.

Be 57 rinkytų atstovų, į krašto tarybą, pagal KLB statutą, įeina pilnoms teisėmis visi KLB apylinkių pirmininkai arba jų įgaliojiniai, garbės teismo nariai ir neišrinkti tarybos krašto valdybos nariai, kurie į krašto valdybą išrenkami krašto tarybos suvažiavime.

KLB krašto valdyba susitarė su Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba, kad antrosios KLSJ tarybos rinkimai įvyks tuo pačiu metu, kaip ir KLB tarybos rinkimai, pasinaudojant tomis pačiomis rinkimų komisijomis.

Kandidatų į krašto tarybą sąrašai kiekvienoje rinkiminėje apylinkėje turi būti pristatyti rinkiminių apylinkių komisijoms iki 1977 m. kovo 17 dienos.

KLB krašto valdyba

Pranešimas skaitytojams

Sparčiai keičiantis ekonominio gyvenimo sąlygoms ir kylant kainoms visose srityse, su rūpesčiu žvelgiamie ir mes, "Tėviškės Žiburiai" leidėjai, į savo metinį biudžetą, kuris baigiasi kovo 31 d. Per pastaruosius metus vėl pabrango laikraščio spausdinimas, pakilo tarnautojų atlyginimai, popierius bei visi kiti reikmenys, o pašto patar-navimai šokė pašoko. Nuo š. m. kovo 1 d. pašto tarifai laikraščiams vėl pakelti net 20%.

"T. Žiburiams" tai sudaro gana didesnę išlaidą.

Vedybinė sukaktis. Vasario 19 d. netikėtu svečių - draugų atsilankymu buvo pasveikinti Aldona ir Linas Šeškai 25 metų vedybinės sukakties proga. L. Šeškus yra daugelį metų pažįstamas kaip buvęs šeštadieninės mokyklos tėvų komiteto pirmininkas ir ilgiametis "Paramos" kredito kooperatyvo kredito komisijos narys. Aldona Šeškuvienė, galėtingoji sesuo, matoma vadovaujančių skaučių eilėse. Sūnus Algis ir dukterė Jūratė aktyviai dalyvauja lietuvių jaunimo organizacijose.

Ir dabar yra jūsų rankose.

deles papildomas išlaidas. Dėlto "T. Žiburiai" leidėjai, apsisvarstę susidariusią padėtį, nutarė pakelti metinę "T. Žiburių" prenumeratą iki \$12 (buvo \$10), rėmėjų — iki \$20 (buvo \$15), naujiesiems skaitytojams — iki \$9 (buvo \$7.50) nuo š. m. balandžio 1 d. Taigi, visi tie prenumeratoriai, kurie dar neat-silygino už 1976 metus, kviečiam paskubėti, nes dar galioja senoji prenumeratos kaina — \$10 iki š. m. balandžio 1 d. Po to visiems prenumeratorams kaina bus \$12.

Gera suprantame, kad kaikiuriem skaitytojams, ypač pensininkams, tai sudarys šiek tiek sunkumų, bet mes neturime kitos išeities. Palyginus su Toronto estu ir latvių laikraščiais, "T. Žiburiai" tebėra dar gero koki pigesni.

Malonūs skaitytojai, nuoširdžiai dėkojame jums už ligšiolinę paramą, kurios dėka "T2" galėjo išsilaikyti, ir tikimės, kad toji parama lyds mūsų pasangas ir toliau. Šio savaitraščio likimas kaip iki šiol, taip ir dabar yra jūsų rankose.

HETHERINGTON

KELIONIŲ AGENTŪROJE
visus kelionių reikalus
i betkurį šalį sutvarkys

Marius Rusinas (9 v.r. — 5.30 v.v.)

Tel. 531-4674

1651 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

FRANK BARAUSKAS

LIMITED,
REALTOR

3828 Bloor St. West, Islington, Ont. M9B 1K8

Istaigos telefonas: 233-3323

PRANAS BARAUSKAS, namų tel. 743-0100
FELIKSAS SENKUS 535-2625
ARVYDAS ZAKAREVIČIUS 245-0077

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE • REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.

Narys "Better Business" Biuro

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komercinių

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

BALTIC EXPORTING CO.

SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRAŠTUS IR SOV. SĄJUNGĄ

• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.

Darbo valandos: 9 v.r. — 6.30 v.v.; šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai

Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

2224 Dundas Street W.,

TORONT

Anapilio žinios

— Vasario 16 proga organizuoti su vėliavomis pamaldose dalyvavo VI. Pūtvo ir jūros šaulių kuopos, KLK Moterų Draugijos šios parapijos skyrius. Gražiai giedojo par. choras.

— Šį trečiadienį — Pelenų Diena — Gavėnios pradžia.
— Kovo 6, sekmadienį, bus minima Tikinčiosios Lietuvos Diena. Malda ir auksa jungiamasi su persekiojama Lietuvos tikinčiųjų Bendrija.

— Pagerėjus orams, artimiausioje ateityje prasidės žemės kasimo darbai naujosios šventovės pamatams. Šventovės statybos fondai paaugėjo \$1.000 Marija Jurkšienė, \$100 Pr. Krilavičius (Kewick, Ont.), \$50 J. O. Rinkevičiai. Geradariams nuosirdi padėka.

— Vasario 19 d. jaunimo būrelio slidinėjimo sekcija surengė labai gražią iškylą į Moonstone slidinėjimo vietovę pas P. Stanačius. Arti 40 jaunuolių važiuojo autobusu, vadovaujant V. Narušiu.

— Geriausi linkėjimai Broniui ir Onai Stončiams, atšventusiems 25 metų vedybinę sukaktį.

— Sudarytas šventovės statybai vajaus kometas, kuris rūpinsis aukų telkimu naujosios šventovės statybai.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 8 v. r., už a. a. Febrioną Dalindienę, sekmadienį: 10 v. už a. a. Roką Jurgelį, 11 v. už a. a. Albiną Kazlauskienę ir Augustinavičius.

Lietuvių Namų žinios

— LN parengimų komisija ir LN Moterų Būrelis vasario 19 d. Vytauto D. menėje surengė Užgavėnių pobūvį. Dalyvavo 170 asmenų. Be valgių, Užgavėnių papročių nebuvo parodyta.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 130 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: P. ir M. Kairiai iš Stayne-rio, J. Dundzys iš Whitby, V. Silininkas iš North Bay.

— J. Kapačinkas iš Čikagos LN bibliotekai atsiuntė savo knygas "Iš-eivio dalia" ir "Siaubingos dienos". Dėkojame.

— LN dainų darbai eina į galą — perdažytos visos salės. Dainų darbams pagal LIP programą vadovauja St. Kuzmas, vietoje prižiūri — J. Cicėnas.

— Vajaus komitetas praneša, kad LN nario inaša galima mokėti dalimis, tačiau pilnateisio nario taps įmokėjęs \$100.

— Kovo 13, sekmadienį, 3 v.p.p., LN Moterų Būrelis rengia tradicinę talentų popietę.

— Juozinės bus kovo 19, šeštadienį, 7 v.v., Gedimino Pilies menėje. Rengia VI. Pūtvo ir "Baltijos" šaulių kuopos.

— LN nario įnašus sumokėjo: V. Janulevičius \$25, V. Makusa, Jer. Vaitkus — po \$20, Z. Kazlauskas, Silvija Liubavičius, B. Zlatkus — po \$10.

P A D Ė K A

Už surengtas mums namų įkurtuves dėkojame: kun. B. Mikalauskui už namų pašventinimą; rengėjams — A. A. Jageloms, H. R. Simanavičiams, O. V. Marcinkevičiams, V. P. Seibiciams, B. B. Tamošiūnams; dalyviams bei prisidėjusiems prie dovanų: M. S. Andry, B. Beržanskui, p. p. Budriams, J. Ciskevičiui, O. S. Dackams, B. S. Ignatavičiams, p. p. Krikščūnams, L. D. Laurinavičiams, V. J. Laurinavičiams, E. A. Loren-cams, I. E. Punkriams, M. Šimams-kui, G. R. Šimams, O. B. Stončiams, L. A. Stulginskams, p. p. Sulcams, T. Z. Zaleskiams, P. Žuliu.

Dar kartą nuosirdus ačiū už dovaną, kuri ilgus metus primins draugus.

P. R. Tumpo

MOTERIS įieško High Park rajone buto iš dviejų kambarių ir virtuvės — be baldų, tik su šaldytuvu ir virimo krosnimi. Tel. 533-9030.

NATURALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

ESU PENSININKAS — įieškau ramaus būdo pensininko ar pensininkės gyventi kartu mano nuosavame gražiam name. Skambinti betkurio laiku tel. 221-2534 Toronto.

ISNUOMOJAMAS antrame aukšte kambarys ir virtuvė, 27 Euclid Ave., Toronto, Ont. Tel. EM 4-1897.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefoną 535-4329.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydai tel. 537-3684.

ARIZONOS šiltas, sausas ir saulėtas oras vis daugiau ir daugiau pritraukia žmonių, kurie tikrai rūpinasi savo sveikata. Be to, nuosavybių kainos čia, kol kas, vis dar yra gerokai žemesnės negu kitur. D. ZAKARAS, CENTURY 21 REALTY, 8528 N. 7 St., Phoenix, Arizona 85020, USA.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Iškilmingai paminėta Vasario 16-jį. Mišios buvo skirtos už Lietuvą ir žuvusius už Lietuvos laisvę. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Giedojo parapijos choras ir sol. J. Sriubiškiene. Po Mišių buvo eiseną prie Lietuvos laisvės paminklinės lentos, kur padėtas vainikas. Pamokslą pasakė kun. B. Mikalauskas.

— Šį trečiadienį, vasario 23, Pelenų Diena. Mišios rytą 7.30, 8.00, 8.20, vakare 7.30.

— Juozui Beliuui mirus Čikagoje, reikiame užuojautą dukrai Daliai ir žentui Henriui Steponaičiams.

— Tradicinė Tikinčiosios Lietuvos Diena — kovo 6, sekmadienį. Speciali rinklinama Lietuvos tikintiesiems paremti. Mėnesinė parapijos rinklinama skoloms mažinti nukeliama į kovą 13 d.

— Jaunimo pamokos ir Mišios — vasario 27, sekmadienį, 10-12 v. Parodų salėje.

— Pirmos Komunijos pamokos — po 10 v. Mišių seselių namuose, 57 Sylvan Ave. Ateinanti sekmadienį kartu su vaikais kviečiami tėvai.

— Pėninkinių pobūviai vyksta trečiadieniais, 4 v. p. p. Parodų salėje.

— Sveikiname Bronių ir Oną Stončius, atšventusius savo vedybinio gyvenimo 25 m. sukaktį.

— Parapijos vakarienė — kovo 13 d., 5 v. v., parapijos salėje.

— Mišios: šeštadienį, 8 v. r., už Motiejų Reką, užpr. M. Kniūkšienę; 8.30 už Viktorą Kondrotą, užpr. K. B. Cepačiaus; 9 v. už Viktorą Kondrotą, užpr. V. O. Juodišį; 9.30 už Karoliną Prišcepionienę, užpr. J. Prišcepionką; sekmadienį 8 v. už Kružikų šeimos mirusius, užpr. P. Kružikas; 9 v. už Leoną Gruodį ir Juozą Paplauską, užpr. E. Gruodienę; 10 v. už Jurgį Smolskį, užpr. J. Smolskienę; 7 v. v. už Gapučių šeimos mirusius, užpr. K. Gaputis.

Jauna solistė LINDA MARCINKUTE, kuri dalyvaus KLK Moterų centro valdybos rengiamoje popietėje Toronto Prisikėlimo salėje vasario 27, sekmadienį, ir koncertuos su "Volungės" dainininkėmis

Dail. Vladas Žilius, grafikas bei tapytojas, neseniai atvykęs iš okup. Lietuvos ir kol kas gyvenęs Niujorke, kaip Vasario 16 šventės pagrindinis kalbėtojas Torontose buvo pakviestas surengti ir savo kūrinių parodą. Deja, dėl didelių žiemos šalčių bei pūgų planuotoji paroda šiuo metu negalėjo būti surengta. Vis dėlto, atskridamas į Torontą, jis atsivežė keletą grafikos darbų, kurie buvo išstatyti Anapilio patalpose vasario 20, sekmadienį. Daug kas gerėjosi puikiais jo kūrinių, o kairurie ir išsigijo ju. Kartu su dailininku buvo atvykęsi ir jo žmona, kuri yra vilnietė, baigusi Vilniaus universiteto filologijos fakultetą. Torontose jiedu turėjo progą aplankyti kairurijos galerijas ir miesto idomybes. Niujorkan grįžo vasario 21 d.

"The Toronto Sun" dienraštis 1977. II. 15 laidoje išspausdino ilgoką "Canadian Press" paruoštą informaciją apie žymią smuiklininkę Danutę Pomerancaitę-Mazurkevičienę, kuri su savo vyru Juriu koncertavo Vasario 16 minėjime Hamiltone vasario 13 d.

Mėnraštis "Speak-Up", leidžiamas to paties vardo spaudos bendrovės, kurio leidėjų pasirašo mūsų tautietis Giliaras Urbonas, š.m. sausio-vasario numerio du puslapius iš 20 paskyrė Lietuvai Vasario 16 proga. Jame rašoma apie pagrindinę "Aušra", "LKB Kronika", N. Sadūnaitę, Lietuvos rezistenciją. Įdėta Romo Kalantos nuotrauka ir viena iliustracija. Šiame numeryje yra įvairių straipsnių antikomunistinėmis temomis. Laikraštį pastoviai bendradarbiauja lietuvių kilmės žurnalistas Patricia Young.

HIGH PARK RAJONE netoli Lietuvių Namų išnuomojami II-me aukšte 3 kambariai, virtuvė ir prausykla. Skambinti tel. 534-2021 arba 532-8224.

Guelph universiteto International Variety Night

PROGRAMOJE: Toronto tautinių šokių grupė "Atžalynas" ir įvairūs kitų tautybių pasirodymai.
Maloniai kviečiame Guelpho, Hamiltono, Toronto, Kitchenerio, ir kitų apylinkių lietuvių dalyvauti. Paremkite mūsų darbą!

ivyks
vasario 25,
penktadienį,
8 val. vakaro,
GUELPH
universiteto
"War Memorial"
salėje prie College
ir Gordon gatvių.

GUELPH UNIVERSITETO
LIETUVIŲ STUDENTŲ KLUBAS

Lietuvos laisvės šventė Toronte

Lietuvos nepriklausomybės šventė didžiausioje Kanados lietuvių kolonijoje Toronte buvo pradėta vasario 18, penktadienį, specialiu priėmimu kitataučiam svečiam Prisikėlimo salėje. Priėmimą surengė KLB krašto ir Torontos apylinkės valdybos. Atsilankė apie 40 įvairių tautybių atstovų, kurių tarpe buvo Latvijos konsulas dr. Upenieks ir Lietuvos — dr. J. Žmuidzinus su p. Žmuidzinu. KLB pirm. J. R. Simanavičius anglų kalba pasveikino susirinkusius svečius bei viešniais ir pasakė atitinkamą kalbą. I. Sernaitė-Meiklejohn, krašto valdybos narė, pristatė pavardėmis dalyvaujančius svečius ir pakvietė tarti žodį federacinio parlamento atstovą dr. St. Haidas, kuris gerai pažįsta lietuvių ir jų problemas. Jis paminėjo šventės prasmę ir prasmingo vardo parinkimą naujai šventovei Anapilyje, būtent, Lietuvos Kankinių. Dar kalbėjo Ontario parlamento narė ponija Campbell, Torontos miesto tarybos narė T. O'Donohue. Trumpai, bet labai įdomiai ir momentaliai pritaikytą programą atliko "Volungės" dainininkės, pasi-puošusios tautiniais drabužiais.

Akompanavo p. Freimanienė. Šalia stovėjęs Latvijos konsulas dr. Upenieks privičiavo tarė: "Man jų dainos labiau patinka negu simfonija".

Sekmadienį visose lietuvių šventovėse — katalikų ir evangelikų atlaikytos iškilmingos pamaldos su atitinkamais pamokslais, maldomis bei apeigomis. Šauliai, kūrėjai savanoriai, kat. moterys dalyvavo su vėliavomis. Radijo valandėlė "Tėvynės prisiminimai", vad. J. R. Simanavičius, perdavė specialią programą. Pagrindinis minėjimas įvyko Anapilio salėje 4 v.p.p. Suvažiavus gausiai miniai tautiečių ir įnešus vėliavas, iškilmės pranešėja Žibutė Silininkaitė pakvietė visus atsistoti Kanados himnui. Įžanginį žodį tarė KLB Torontos apylinkės pirm. P. Šturmąs, o invokaciją skaitė kun. P. Azubalis. Maironio mokyklos mokiniai — N. Slivinskaitė ir P. Meiklejohn išpūdinę paskaitė ištrauką iš Nijolės Sadūnaitės kalbos sovietiniame teisme. Patriotinį žodį apie Lietuvos valstybingumą tarė gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinus. Su pagrindiniu kalbėtoju dail. VI. Žiliumi klausytojus supažindino Torontos un-to doktorantas V. Mickevičius gražia, taisyklinga lietuvių kalba. VI. Žilius, neseniai atvykęs iš okupuotos Lietuvos kaip disidentas, kalbėjo apie dabartinę būklę Lietuvoje ir ateities perspektyvas (jo kalba bus išspausdinta "TŽ").

Baigus pirmąją iškilmės dalį, pertrauką buvo renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams — Tautos Fondui. Antroje dalyje, skirtoje ir angliskai kalbantiems svečiam, KLB pirm. J. R. Simanavičius pasakė kalbą apie Vasario 16 prasmę angliskai. Nuosirdų sveikinimo žodį tarė Mississaugos burmistras R. Searle ir estų atstovė architektė (III kartos) Taul. Estijos ir Latvijos konsulai sveikino raštu. Taip pat raštu sveikino sen. Thompsonas, T. O'Donohue ir kiti.

Pagrindinį šios dalies kalbėtoją Ontario teisingumo ministrą R. McMurtry pristatė T. Stanulis. Ministeris kalbėjo apie lietuvių, kurių skaičius mažas, bet įtaka didelė. Savo kokybe jie užima gana žymią vietą daugiakultūrijoje Kanados mozaikoje. Jų pareiga — prisidėti prie gyvenamojo krašto ugdymo ne tik ekonominiu, bet ir moraliniu požiūriu, ypač stiprinant tolerancijos dvasią. Įstatymais to nesą galima pasiekti.

Meninę dalį atliko viešnia iš Argentinos dainininkė Adriana Jocyte, padainavusi kelias dainas, pritardama gitara. "Atžalynas" pasirodė su trimis grupėmis, kurios pakaitomis atliko tautinių šokių pyne. Ypač gražiai šoko vyresniųjų grupė, padariusi didelę pažangą. Užbaigai scenoje pasirodė Hamiltono mergaičių choras "Aidas", kuris padainavo kelias patriotines dainas. Dirigavo ir solo dainavo sol. V. Verikaitis, akompanavo J. Govėdas. Pagaliau visa iškilmė baigta 7 v.v. visų giedamu Lietuvos himnu.

Ir šiemet Vasario 16-jį Torontose praėjo su deramu iškilumu. Apylinkės valdyba, pirmininkaujama P. Šturmąs, idėjo daug darbo, organizuodama tą šventę. Jai priklausė visuomenės padėka bei pagalba. Mažų nesklundumų, kaip ir visuomet, neturėjo ir šiemet. Pz. salė buvo pakankamai erdvi, bet trūko kėdžių (jų buvo per 1000). Klūdė programos sekima garsiakalbių sistemos gedimas ar gadinimas. Apylinkės pirmininko kalba galėjo būti pozityvesnė, geriau paruošta, apvalyta nuo klaidų. Kanadiečių, ypač pagrindinių kalbėtojų, galėtų būti labiau suderintos su Vasario 16 tema. Tai dažnai priklauso nuo jiems pateikiamų informacijų. Tai dalykai, kurie gali būti nesunkiai patobulinti. Bendras šventės išpūdis buvo pasigėrėtinas — visus nuteikė stipriau žengti Lietuvos laisvės keliu.

Tautos Fondas Vasario 16 proga surinko: Stayneryje-Wasagoje \$412, evangelikų liuteronų parapijoje \$184, Lietuvos Kankinių parapijoje \$1082. Prisikėlimo — \$2054, Anapilio salėje \$3478.50. Iš viso — \$7210.50. D.

"Latvija - Amerika" savaitraštis Lietuvos nepriklausomybės šventės proga vasario 12 laidoje išspausdino atitinkamą A. Vilks' straipsnį "Ticbas spēks", pirmajame puslapyje idėjo sveikinimą lietuviams ir dail. M. Ivanauko kūrinių "Vizija prie Trakų pilies".

Eglė Asevičiūtė vasario 12 d. ištėkėjo už Marc Huminilowycz. Jungtinių apėigos įvyko St. Joan of Arc šventovėje, kurių metu giedojo sol. V. Verikaitis, akompanuojant muz. J. Govėdai, ir jaunuojo tėvo Stephan vadovaujamas ukrainiečių choras "Burleka". Vestuvinės vaišės, dalyvaujant apie 300 žmonių, įvyko Prisikėlimo par. salėje. Jaunoji yra buvusi skautė, "Gintaro" tautinių šokių grupės šokėja, dažna modeliuotoja. 1970 m. buvo išrinkta iš visų Torontos gimnazijų "Miss Sweatheart" ir antra "Miss Toronto". Eglė studijavo meną York universitete, o Marc yra baigęs ketverių metų psichologijos kursą Torontos universitete ir ruošiasi doktoratui.

per pertrauką buvo renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams — Tautos Fondui. Antroje dalyje, skirtoje ir angliskai kalbantiems svečiam, KLB pirm. J. R. Simanavičius pasakė kalbą apie Vasario 16 prasmę angliskai. Nuosirdų sveikinimo žodį tarė Mississaugos burmistras R. Searle ir estų atstovė architektė (III kartos) Taul. Estijos ir Latvijos konsulai sveikino raštu. Taip pat raštu sveikino sen. Thompsonas, T. O'Donohue ir kiti.

Pagrindinį šios dalies kalbėtoją Ontario teisingumo ministrą R. McMurtry pristatė T. Stanulis. Ministeris kalbėjo apie lietuvių, kurių skaičius mažas, bet įtaka didelė. Savo kokybe jie užima gana žymią vietą daugiakultūrijoje Kanados mozaikoje. Jų pareiga — prisidėti prie gyvenamojo krašto ugdymo ne tik ekonominiu, bet ir moraliniu požiūriu, ypač stiprinant tolerancijos dvasią. Įstatymais to nesą galima pasiekti.

Meninę dalį atliko viešnia iš Argentinos dainininkė Adriana Jocyte, padainavusi kelias dainas, pritardama gitara. "Atžalynas" pasirodė su trimis grupėmis, kurios pakaitomis atliko tautinių šokių pyne. Ypač gražiai šoko vyresniųjų grupė, padariusi didelę pažangą. Užbaigai scenoje pasirodė Hamiltono mergaičių choras "Aidas", kuris padainavo kelias patriotines dainas. Dirigavo ir solo dainavo sol. V. Verikaitis, akompanavo J. Govėdas. Pagaliau visa iškilmė baigta 7 v.v. visų giedamu Lietuvos himnu.

Ir šiemet Vasario 16-jį Torontose praėjo su deramu iškilumu. Apylinkės valdyba, pirmininkaujama P. Šturmąs, idėjo daug darbo, organizuodama tą šventę. Jai priklausė visuomenės padėka bei pagalba. Mažų nesklundumų, kaip ir visuomet, neturėjo ir šiemet. Pz. salė buvo pakankamai erdvi, bet trūko kėdžių (jų buvo per 1000). Klūdė programos sekima garsiakalbių sistemos gedimas ar gadinimas. Apylinkės pirmininko kalba galėjo būti pozityvesnė, geriau paruošta, apvalyta nuo klaidų. Kanadiečių, ypač pagrindinių kalbėtojų, galėtų būti labiau suderintos su Vasario 16 tema. Tai dažnai priklauso nuo jiems pateikiamų informacijų. Tai dalykai, kurie gali būti nesunkiai patobulinti. Bendras šventės išpūdis buvo pasigėrėtinas — visus nuteikė stipriau žengti Lietuvos laisvės keliu.

Tautos Fondas Vasario 16 proga surinko: Stayneryje-Wasagoje \$412, evangelikų liuteronų parapijoje \$184, Lietuvos Kankinių parapijoje \$1082. Prisikėlimo — \$2054, Anapilio salėje \$3478.50. Iš viso — \$7210.50. D.

"Latvija - Amerika" savaitraštis Lietuvos nepriklausomybės šventės proga vasario 12 laidoje išspausdino atitinkamą A. Vilks' straipsnį "Ticbas spēks", pirmajame puslapyje idėjo sveikinimą lietuviams ir dail. M. Ivanauko kūrinių "Vizija prie Trakų pilies".

Eglė Asevičiūtė vasario 12 d. ištėkėjo už Marc Huminilowycz. Jungtinių apėigos įvyko St. Joan of Arc šventovėje, kurių metu giedojo sol. V. Verikaitis, akompanuojant muz. J. Govėdai, ir jaunuojo tėvo Stephan vadovaujamas ukrainiečių choras "Burleka". Vestuvinės vaišės, dalyvaujant apie 300 žmonių, įvyko Prisikėlimo par. salėje. Jaunoji yra buvusi skautė, "Gintaro" tautinių šokių grupės šokėja, dažna modeliuotoja. 1970 m. buvo išrinkta iš visų Torontos gimnazijų "Miss Sweatheart" ir antra "Miss Toronto". Eglė studijavo meną York universitete, o Marc yra baigęs ketverių metų psichologijos kursą Torontos universitete ir ruošiasi doktoratui.

Skautų stovyklavietė Romuva, atsidėkodama "T. Žiburiams" už patarnavimus, atsiuntė \$25 auką. Dėkojame.

LN Moterų Būrelis susirinkime sausio 6 d. buvo iškilusis pirm. A. Jankaitienės ir valdybos narės M. Vaitkienės pranešimai apie nuveiktus darbus — Velykų stalo paruošimą, LN 25-čio minėjimą, Kūčias, N. Metų sutikimą ir t.t. Tų renginių tikslas — ne pelnas, o tautiečių subūrimas ir tradicijų išlaikymas. A. Skilandžiūnienė tapus LN administratore, jos vietonį ir valdybą išrinkta L. Pocienė, kandidatėmis — p. Bačėnienė ir p. Bubulienė. Pastaroji yra daug prisidėjusi prie N. Metų sutikimo baltaus paruošimo, ypač meniškų šaltų valgių bufo. Daug diskutuota kovo 13 popietės programa. N. Kulpavičienė savo paskaitoje kalbėjo apie moteris ir meną, iliustruodama savo temą skaidrėmis. Sekmadienių popietėmis budi viena iš LN Moterų Būrelio narių. Į ją galima kreiptis įvairių nesklandumų atvejais. K. But.

MONTREALQUE

KVIECIAME VISUS ! maratona- koncertą-balių

1977 m. vasario 26, šeštadienį,
Aušros Vartų parapijos salėje

Nuo 2 v.p.p. iki 6.30 v.v.

jaunimo šokių maratonas

(pelnas skiriamas lietuvių mokyklai)

7 v.v. Adriano Jocytes

iš Argentinos

įėjimas: suaugusiems — \$5.00,

studentams ir pensininkams — \$3.00,

maratono šokėjams — \$2.00

Rengia Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga Montrealio skyrius

★ Balius
★ Vynas
ir šūris
★ Loterija
★ Baras
★ Šokiai su
orkestru

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Kun. Leonardas Andriejus, OFM, ves rekolekcijas mūsų parapijoje.

— Mirė Antanas Gudynas, Izabelės Ambrasienės brolis, Lietuvoje. Panevėžyje liko trys sūnūs — Algirdas, Kęstutis ir Vytautas su šeima. Užuojauta choristei Izabelei ir jos vyriui, buvusiam choro seniūniui Kazimierui.

— Mirė Konstancija Drulienė, 73 m. amžiaus. Vasario 13 d. palaidota iš Šv. Kazimiero parapijos. S. Sk.

Aušros Vartų parapijos žinios

"Ritos" klubas vasario 9 d. pagerbė klubo pirm. Joną Adomaitį jo deimantinio amžiaus sukakties proga. Sesele Paulė trumpu, turiningu žodžiu pasveikino visų susirinkusiųjų vardu, išskeldama p. Adomaičio visuomeninį darbą, seselė Oliveta prisegė gėlę. Sesele Paulė iškėlė didžiausią vązą širdžių kaip klubo narių nuosirdumo ženklą. P. Adomaitienė buvo įteikta amžino pavasario gėlė. Sugiedota "Ilgiausių metų". Sukaktuviniams tarė nuosirdų padėkos žodį.

Sol. G. Čapkauskienė išskrido Čikagon operos "Romeo ir Julija" repeticijomis. Ji dainuos Julijos vaidmenį. Gina dalyvavo Vasario 16 minėjime ir žurnalistų bankete. St. Petersburgo Liet. Bendruomenė pakvietė ją koncertui, bet dėl operos repeticijų ir koncerto Otavos parlamente kvietimas atidėtas vėlesniam laikui.

Aušros Vartų par. vyrų oktetas su dirigente M. Roch ir choro vadovu sol. A. Kebliu buvo pakviesti į Balmorės Vasario 16 minėjimą, kurį rengė LB apylinkės valdyba.

Zvejotojų - Medžiotojų Klubas "Nida" sezono užbaigęs balius AV parapijos šventainėje vasario 12 d. praėjo sėkmingai. Sudburio svečiai — dainininkai Gediminas Remeikis, Danguolė ir Eriks Rotkiai savo gražiais balsais ir linksma — lengva daina visus maloniai nuteikė. Gražiai pasirodė Rasos Lukoševičiūtės vad. tautinių šokių grupė. Žmonių buvo nemažai, ypač jaunimo.

KLK Moterų Draugijos Montrealio skyrius svarbus susirinkimas šaukiamas kovo 6, sekmadienį, po 11 v. pamaldų seselių namuose. Paskaitą skaitys Dr. Ir. Pavilaniene. Bus galutinai aptariamas draugijos 25 metų veiklos sukakties minėjimas. Balandžio 23 d. Plateau salėje bus

koncertas, kurį atliks garsioji Klevelano "Grandinėle". Po koncerto pokylis Šv. Kazimiero parapijos šventainėje. Sekmadienį, balandžio 24 d., 11 v. r. AV šventainėje jubiliejinės Mišios. Po pamaldų parapijos šventainėje bus vaišės, dalyvaujant "Grandinėlei".

"Klubas "Rūta" vasario 16 d. savo patalpose paminėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę. Vienos minutės tylos susikaupimu buvo pagerbti mūsų broliai ir seserys, žuvę už Lietuvos laisvę. Turiningą kalbą paskaitė St. Kęsgaila. P. Tekutienė paskaitė savo eilėraščius: "Tėvynės ilgesys" ir "Miško broliams prisiminti". Minėjimas baigtas Lietuvos himnu. Dalyvavo apie 90 narių. Buvo ir svečių, kurie po minėjimo įsirašė į klubą. Po to buvo vaišės, nes klubo narės didelės šventės proga duosniai prisidėjo įvairių maistui ir pyragais. A. A.

"LITAS" 1976 METAIS

	1976	1975
Balansas	\$7,086,921.70	\$6,406,504.26
Išduotos paskolos	6,406,504.26	5,362,872.75
Išmokėtos palūkanos	524,259.37	427,207.73
Atsargos		
kapitalai	195,933.08	160,085.00
Metų pelnas	19,394.38	7,773.96
Narių	1,695	1,711

Montrealio "Lito" susirinkimas. "Lito" valdyba kviečia metinį "Lito" narių susirinkimą 1977 m. kovo mėn. 19, šeštadienį, 4 v. p. p. Aušros Vartų parapijos salėje, 1465 De Seve Street, Montreal. Registracija prasidės pusę valandos anksčiau. Po susirinkimo — vakarienė.

Siais metais "Lito" valdyboje savo kadencijai užbaigė Juozas Bernotas ir Petras Vaušas (mires), kredo komisijoje — Steponas Kęsgaila ir revizijos komisijoje — Juozas Siaučiulis. Pagal statutą jie gali būti pasiūlyti kandidatams perrinkimui. Kandidatų pasiūlymai į valdybą ir komisijas turi būti padaryti raštu bent dviejų pilnateisių